

RNDr. Emil Pálež, CSc.
Sophia, n.o., Bratislava

Vážený pane doktore Páleši,

nejsem členem spolku Sisyfos, ale jsme jeho příznivcem a nemůže mi být lhostejný Váš nevybíravý útok na doc. Zlatníka. Sisyfos je spolkem „skeptiků“, to je těch, kteří moc dobře vědí, jak je ve vědě všechno nejisté a jak opatrně se musí nakládat se zjištěnými výsledky. Vy naopak žádnou skepsi netrpíte, jak vidět, a místy dokonce vyhrožujete. To je smutné a věřím, že jste podlehl jen chvilkovému rozhořčení. Ačkoli v tomto ohledu mám obavy: zdá se, že takovému nemírnému rozhořčení propadáte často – zjistil jsem, že jste docela úmyslně urážel i doc. Štampacha.

Přiznám se na rovinu, že nemám čas zabývat se angeologií: považuji ji za nesmysl. Ale budiž.

Podíval jsem se na zprávu, již jste Vy a prof. Mikulecký zveřejnili jako exaktně získaný doklad o periodických výskytech určitých jevů v dějinách, které pak Vy, pokud se nemýlím, spekulativně pojíte s působením andělských (božských) bytostí, jak to předpověděli staří Babylóňané. Nechci Vám tohle zrovna podsouvat, pokud to nemyslíte tak přímo, ale to je teď podružné. Vzal jsem si jako příklad zprávu o periodicitě výskytu velkých lékařů a k její „objektivitě“, na níž se dovoláváte, bych měl několik připomínek.

Svou teorii podporujete podle svých vlastních slov „exaktními“ výpočty a v mnoha rozhovorech, které poskytujete, upozorňujete na to, jak je vlastně úžasné, že Vám všechno vychází díky „nezaujaté“ práci počítače. Jsem v kybernetice úplný laik, ale potud se snad orientuji, že se domnívám, že data do počítačů vkládá obvykle člověk a že ne sama práce s těmito daty, ale jejich výběr je klíčový problém. Ve zprávě, kterou předkládáte spolu s prof. Mikuleckým, se právě jakási výběrová kritéria zcela nepokrytě objevují, a na ně by se, myslím, nejprve měla soustředit pozornost. Nejsou-li totiž ona zvolena „objektivně“ a „nezaujatě“, nemůže být nezaujatá ani práce počítače.

Pokusil jsem se své pochybnosti shrnout do bloku připomínek a otázek a rád bych, kdybyste k nim zaujal stanovisko – snad může být stručné.

Při zprávě o tom, jaké údaje byly do počítače vkládány, přiznáváte, že jste čerpali z Kroeberovy knihy *Konfigurace kulturního růstu*. Jiné zdroje uvedeny nejsou. Jste přesvědčen (při vší úctě k autoritě tohoto antropologa), že pro „objektivitu“ údajů v každém podobném výpočtu stačí jediný zdroj? Můžete vyloučit, že Kroeberův pohled na dějiny a kulturu není nějak tendenční, že sám není výběrový, že nestojí na základech určité kulturní nebo náboženské orientace? Můžete zaručit, že by z pera japonských, brazilských či súdánských badatelů nevyšla jiná konfigurace? Pokud tohle zcela stoprocentně nemůžete vyloučit, myslím si, že vstupní údaje nemohou být považovány za zcela objektivní.

Vezměme jako příklad Galéna: odkud víte, že byl „velký lékař“? Jaké máte faktické, ověřitelné údaje o jeho působení, o jeho dovednosti, o neobvyklosti používaných metod, o počtu úspěšně vyléčených lidí a těch, které léčit nedovedl? Že Galénos existoval, léčil a že byl lékařem Marka Aurelia, to jsou historická fakta a zřejmě objektivní. Že byl ale „velký“ či „geniální“ lékař, že byl lepší než jiní, to už je hodnocení, na něž neexistuje objektivní měřítko tak, jako v exaktních vědách. Jako lékař císaře požíval jistě mnoho výsad a jeho věhlas mohl být součástí propagandy. Na jedné straně se obvykle uvádí, že provedl ohromující syntézu dosavadního lékařského vědění – tvořivě sice všechny vědomosti propojil, jeho genialitu však nelze jen tak beze všeho považovat za nenadálý výron lékařské aktivity, protože prostě stavěl na svých předchůdcích a spíše než objevitel byl systematik. Na druhé straně se dochovala zpráva, že se odmítl podílet na odstraňování epidemie moru, aby nepřišel o svůj věhlas: to nespovídá o jeho geniální velikosti. Nepopírám, že byl Galénos velký muž, zachovala se po něm spousta významných spisů, které o tom svědčí, ale jak si můžete být jistý, že sto nebo dvě stě let před ním (tedy mimo relevantní periodu) nežil nějaký jiný větší lékař, o němž prostě jenom nic nevíme? Navíc v době, kdy bylo běžné přebírání textů z autorit, nelze vyloučit, že Galénos přebral spousta vědění od někoho jiného – rozhodně můžeme dne zpětně jen velmi obtížně posoudit, co jsou opravdu jeho původní myšlenky. Autorství vůbec bylo v té době (a také později prakticky po celý středověk) samo velkou kulturní hádankou, a nelze je jednoznačně spojovat s jedinou osobou a

s jediným géniem. Mnoha myslitelům tehdy nedělalo potíže přebírat bez odkazu cizí mínění – právní pojem plagiátorství neměl žádný smysl. Tohle všechno jsou tedy dost vágní „vstupy“. Chcete používat exaktní metody měření na subjektivně zabarvená historická hodnocení, a to je dost sporné.

Sami jste se na jednom místě s prof. Mikuleckým podřekli: sledujete „genialitu“, ale o Čarakovi mluvíte jako o „slavném“. Je sláva a genialita totéž? Nepovažujeme mnohé lidi neprávem za velké jen proto, že byli „slavní“? Kdyby někdo za tisíc let sestavoval kalendář „velkých“ osobností České republiky a postupoval podle toho, kdo je slavný, zcela by nejspíše v Čechách zůstal bez povšimnutí prof. Holý, zato by se do popředí dostala slečna Agáta Hanychová, protože je jí plný bulvár. Jakou vlnu tvořivosti pod přízní jakého boha bychom z toho mohli odvodit? Uveďte mi škálu hodnocení, která Vám dovolila zjistit, že „slavný lékař Čaraka“ byl *stejně* geniální jako Galénos, abyste ho mohl počítat do téže „vlny“ geniálních lékařů! Co když byl Čaraka slavný (a dobrý) v Indii, ale ve srovnání s Galénem byl bezvýznamně podprůměrný? Když se ve fyzice sleduje „vlna“ nějakého záření, musí se samozřejmě nasadit objektivní, přesně určené a pro všechny body sledované vlny stejně aplikovatelné měřítko. Jaké měřítko, v jaké škále, máte pro evidenci Galéna, Čaraky a skupiny čínských lékařů tak, abychom je všechny mohli považovat za „stejně“ geniální a tedy za náležející do jedné vlny? A co vůbec znamená pojem „skupinka významných čínských lékařů“? V jak široké oblasti působili, jak chcete jejich významnost srovnávat s významností „slavného“ Čaraky? Mám vážné obavy, že když dáme vedle sebe tak nejednoznačně porovnatelné veličiny, jako je Galénos, Čaraka a skupinku významných čínských lékařů, rozpadne se náhle kulminační vlna lékařské tvorby do velmi nezřetelného zachvění, které se musí pozorovat z velmi neobvyklé perspektivy, aby bylo vůbec zaznamenatelné.

Můžete dále v této souvislosti vyloučit zcela jednoznačně, že v jiných oblastech světa a v jiných periodách nepůsobili mnohem významnější lékaři, o nichž pouze nemáme žádné zprávy? Myslím, že tohle vyloučit nemůžete, pak ale hrozí, že zkoumáte spíše periodicitu výskytu legendárních zpráv o nějakých lidech než periodicitu výskytu těchto lidí.

Jak to, že se nebere také v potaz, řekněme, geografický rozsah případného „kosmofyzikálního“ nebo „andělského“ působení? Jednou je to celá Čína, podruhé maličké Řecko, pak ale, když Řecko zaniká, se náhle působnost může projevit kdekoliv v Evropě, protože předpokládám (to už ve zprávě není), že další géniové už nebyli Řekové, ale Italové, Francouzi nebo Norové. Kdybyste zůstal jen v Řecku nebo Římě, pak už je po Galénovi „vlna“ na tomto místě velmi slabá. Měl byste tedy zdůvodnit, co Vás vede k potřebě rozšířit náhle pole, v němž se smějí vyskytovat hledané jevy, tím spíše, když třeba pojem „Západ“ je kulturně velmi proměnlivý a vágní.

Píšete ve zprávě, že jste si „vybrali“ dějiny medicíny. Na závěr spekulujete, že onu vlnu lékařské tvořivosti může mít na svědomí sumerský bůh Nabu. Ale což se v uvedených periodách staly v kulturních dějinách světa jen „lékařské“ události? Nemohu najít kolem roku 117 n.l. mnoho dalších kulminací vln kulturních či dějinných tvořivostí, které už ale nebudou vlnami „lékařskými“ a budou mít tedy s vlivem boha Nabu pramálo společného? Kdyby to mělo být tak, jak si to představujete, nemělo by například v kulturních dějinách lidstva kolem roku 1125 být už nic jiného než vlna lékařské tvořivosti, protože jinak by působnost boha Nabu nebylo možno rozpoznat. To je ale směšné. Mohl bych se zaměřit na historii křesťanství, námořnictví nebo výroby bot a najít v uvedených periodách spoustu významných událostí, které o vlivu boha Nabu jako patrona lékařů vůbec nic nevypovídají.

Myslím si, že podobně postupujete i v případě dějepisců (tam je to, myslím, chudší o to, že jste se soustředili jen na dva kulturní okruhy) a odvozují z toho, že i v jiných případech.

Mně ale postačí, zodpovíte-li mi otázky spojené s „lékařskou“ vlnou.

Rád bych Vám také doporučil, abyste se při polemikách s Klubem skeptiků Sisyfos méně odvolával na akademické autority, čímž si jistě chcete dodat většího lesku. Ověřil jsem si osobně (mohu doložit korespondencí) u děkana Přírodovědecké fakulty UK v Praze, že to nebyl on, kdo vám „udělil“ cenu za Vaši knihu o angeologii, že byl na daném setkání jen pozvaným hostem, který potrásal rukama. Navíc se přiznal, že z udělení ceny Vám neměl dobrý pocit a že si bude muset příště dávat větší pozor. Dovoláváte-li se objektivitu a přesnosti při své vlastní práci na angeologii, měl byste se jí držet i při referenci o jejích ohlasech. Vaše formulace z dopisu je vědomě zavádějící. Není to rozhodně Přírodovědecká fakulta a její děkan, kdo Vaši práci mohou zaštitit.

Děkuji Vám předem za Vaše odpovědi.

Srdečně zdraví

Prof. PhDr. Ivan Blecha, CSc.

Prof. PhDr. Ivan Blecha, CSc.
Katedra filosofie
Filosofická fakulta
Univerzita Palackého, Olomouc

Vážený pane profesore,

cítím z Vašeho dopisu jistý upřímný tón a vážím si, že jste vyjádřil konkrétní věcné námítky k obsahu mé práce – díky tomu mám možnost odpovědět, což rád udělám. Všechny Vaše otázky a mnohé další byly předmětem bezpočtu mých rozhovorů s kolegy v 90. letech a jsou zodpovězeny v mé knize. Tu jste se rozhodl nečíst, neboť předpokládáte, že to bude nejspíš ztráta času. Já to chápu – když slyšíte, že někdo mluví jedním dechem o andělich i vědecké metodě. Je to obecný předsudek současné doby, že stará nauka o andělich nemá žádný empirický korelát a je prý spekulací, fikcí nebo věcí pouhé víry. O to významnější jsou má zjištění, že jsou pro odborníky tak neočekávaná.

Odpovím co nejstručněji jenom na otázky, které jste nastínil – jakékoli nejasné místo však mohu zpřesnit a rozvést, jestli to bude zapotřebí.

Nejprve **k té ceně Zdeňka Kleina**. Děkan Kovář Vám bohužel neříká pravdu. Nepotřásal nám, laureátům přece rukama jako nějaká soukromá osoba, nebo náhodný host, ale jako oficiální představitel instituce, fakulty, která slavnostně oceňuje vědecké práce před plným sálem kolegů. Na mém diplomu stojí anglicky: „*Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy spolu se Společností integrálních věd... uděluje cenu Zdeňka Kleina 2004... za nejlepší práci na poli integrovaných věd v etologii člověka... Emilu Pálešovi a Miroslavu Mikuleckému...*“ a podepsáni jsou vlastnoručně „*Prof. Pavel Kovář, děkan, Přírodovědecká fakulta*“ a „*Prof. Peter G. Fedor-Freybergh, šéfredaktor Neuroendocrinology letters*“. Udělena byla ne za moji populárně-vědeckou knihu, ale za odborný článek „*Periodic Emergence of Great Poets...*“.

Mou knížku jsem mu pak daroval jako dárek. Ulekl se, že to byla chyba a omylem ocenili nějakého šarlatána? Proč – to Vám neřekl? Proč se vůbec omlouvá? Vždyť v tom článku není nic, co by se dalo po vědecké stránce napadnout. Nepředpokládá víru v anděly a bohy. Říká jen, že staré národy již znaly námi (znovu)objevené rytmy a věřily, že je způsobují bohové. S profesorem Mikuleckým konstatujeme existenci empiricky zjištěného celosvětového rytmu, který připomíná vzorec ženské psychiky a hledáme periodický kosmofyzikální faktor ovlivňující produkci estrogenů. Analogický článek pro androgeny a celosvětový rytmus chaosu a násilí vyšel v témž časopise letos.

Profesor Kovář snad nebyl osobně v komisi, která posuzovala práce – ale tak je to přece u všech ocenění: posuzují ti, co se na danou tematiku specializují, děkan není specialista na všechno. Jak se vůbec poznají ta ocenění a diplomy, za kterými si Karlova univerzita skutečně stojí, když nestojí vždy za tím, co podepíše?

Ted' **k mému dopisu pro Sisyfos**. Docent Zlatník obdržel můj dopis, protože měl jako podpředseda uvedenou adresu na webu, ale adresovaný byl především profesoru Heřtovi. Nebyl jsem to já, ale Prof. Heřt, kdo zaútočil na mne. Ve své *Encyklopedii pavěd* mou práci označil za pavědu a mě za recesistu nebo *psychopata*. Je to prý „samozřejmé“ a není třeba to ani vysvětlovat. Jediný věcný argument, který tam proti mé práci uvádí, je čirá lež. Heřt tvrdí, že má hypotéza byla testována na datech, která byla selektována tendenčně tak, aby potvrdila mou teorii. Vy jste ten můj dopis nečetl? Jak bych mohl ovlivnit několik desítek nebo set světových odborníků, kteří mne vůbec neznají, a proč by to kvůli mně dělali? Stěžejní práce, které měly mou hypotézu falsifikovat, jako ta Kroeberova a Sorokinova, byly publikovány již před mým narozením. Jak si představujete, že jsem je ovlivnil? Data jsem nevybíral já. Profesor Heřt to ví – a vědomě lže dál –, mohl to přece vzít zpět jako svůj neúmyslný omyl.

Můj spor s Heřtem vůbec nesouvisí s otázkou, zda se má hypotéza definitivně potvrdit, nebo ne. Není to odborný spor. Je to porušování obecně platných etických norem, obyčejné lhaní. Heřt lže o metodologii, která byla použita při testování. Podle něho vědecké testy vůbec nebyly provedeny anebo jsou jen fingované. Měl by přiznat pravdu, jakým způsobem byly dělány a jaké jsou jejich výsledky. A jestli v nich vidí nějaké nedostatky, ať je vysloví! Když nemůže nebo nechce žádné

zformulovat, nemá právo říkat, že jsou chybné. Místo toho, aby se se svým kolegou vypořádal pomocí odborných argumentů, vypořádal se Heřt se mnou pomocí nízké pomluvy. Takové praktiky nemají v akademické obci co dělat! Jak můžete, pane profesore, něčemu takovému vůbec stranit? Je i Vaší morální povinností, stejně jako mou, aktivně se stavět za dodržování etiky, i vůči Vaším kolegům, jinak se to může stát jednou i Vám.

Doc. Štampach se pět let v mé přítomnosti přetvařoval, že mne podporuje, že mi gratuluje k mé práci – a za mými zády mne shazoval. Pět let jsem ho žádal, aby řekl své námitky mně, že je chci slyšet – ale on zapíral, že nějaké má a co říká, když tam nejsem. Jeho „námitky“ byly tak evidentně nepravdivé, že je otevřeně na konferencích v mé přítomnosti nechtěl vyslovit ani se pod ně podepsat. Něčemu takovému se pravým jménem říká pomluvy. Když jsem na to měl už celou řadu svědků, veřejně jsem ho označil za bezcharakterního pokrytce a lháře – až pak se přiznal, co říkal – byla to jediná cesta, jak to ukončit.

Když říkám, že moje práce je vědecká a (předběžně) potvrzená, není to proto, že to je má víra nebo přání, ale proto, že takový je výsledek odborné komunikace ve vědecké obci – má práce je průkazná a korektní a nikdo nebyl doposud s to zformulovat vyvracející nebo zpochybňující námitky – ani Vy, jenom z neinformovanosti vyslovujete pochybnosti, které byly vysloveny již před patnácti lety a nejpozději před šesti lety zodpovězeny a vyloučeny. Po dvaceti letech tvrdé práce na prověřování a sbírání stovek námitek od kolegů mi říkáte, že já nejsem dost skeptický? A Heřta, který „odborně“ posoudil mou práci tak, že ji nikdy neměl v ruce a vše, co o ní četl je sedm řádků na *Wikipedii* – toho považujete za vzor opatrnosti a objektivit?

K mé studii dějinné periodicity lékařů a k výběru dat. Její miniaturní rozsah je daný prostorem, který jsem tehdy dostal k dispozici. Četl jste jednu stranu z díla, které má jeden tisíc stran. Samozřejmě, že data jsem nečerpal jenom z Kroebera, ale porovnával jsem je s řadou jiných autorů. Samozřejmě, že nejen v Řecku, Indii a Číně, ale celosvětově. Samozřejmě, že i dějepisce zkoumám celosvětově, nejen v Číně a Římě. A nejen lékaře a dějepisce, ale kulturu jako celek. Nedělám žádná geografická anebo časová omezení, jak se domníváte. Dělán celosvětovou, celodějinnou, celokulturní studii. Četl jste jednu ze stovek mých částkových studií.

Samozřejmě, že Kroeber i já jsme se zabývali otázkou, nakolik se hodnocení géníů v dějinách mění v průběhu staletí; nakolik třeba Číňané nehodnotí své tvořivé osobnosti jinak, než západní historikové atd. I když se výběry a hodnocení u různých světových autorů vždy mírně liší, většinou korelují do té míry, že celkový výsledek – rytmus – je tentýž. Nezáleží například na tom, od jakého autora budete čerpat seznam slavných světových básníků – dostanete rytmus kdysi známý jako rytmus archanděla Anaela. Na počet korunovaných králů, císařů, faraónů má celosvětová obec historiků společný názor a navzájem se liší minimálně, nebo vůbec.

Když vezmete třeba křesťanské filosofy, nedostanete rytmus lékařů, ale rytmus označovaný za rytmus boha slunce. Ani zámořské a zeměpisné objevy nekorelují s lékaři, naopak, vyskytují se v jejich antifázi. Co Vás vede k přesvědčení, že byste je mohl najít ve stejných obdobích s lékaři? Odkud to máte? Vyměňujeme si tady osobní dojmy anebo zodpovědné výsledky zkoumání? Mé výsledky jsou založeny na matematickém zpracování frekvencí různých jevů v dějinách – a Vaše?

Nespekuluji, že lékaře způsobil Nabu. Není tam ani náznak tvrzení, že bohové existují. Kde to vidíte? V empirických studiích zásadně nespekuluji, ale pozoruji a popisuji. Je faktem, že Babyloňané tento rytmus znali a je potřebné se o tom zmínit, protože to mění celou věc z pouhé spekulace *ex post* na splněnou predikci, což je podstatně víc.

Zda byli Galenos a jiní skutečně dobří a jak moc, tato hodnocení přenechávám historikům. Nemusím je řešit já. *Všechny* dějepisné studie a historiometrie v sociologii jsou založeny na té samé množině historických dat, na které testuji mou hypotézu i já. Zavrhuje je všechny? Považujete ta samá data za podezřelá, když je chci užít já, a za spolehlivá, když se na ně odvolávají tisíce Vašich kolegů? Používám stejné metody a přístupy. Proč ten dvojí metr?

Kdybyste si přečetl alespoň znění *centrální hypotézy angelologie*, zjistil byste, že testuji periodické vlny v kolektivní psychice, v kolektivním vědomí či nevědomí – přičemž fyzické artefakty nebo žijící osoby jsou jen nepřímé indikátory umožňující kvantifikaci. Skutečně někdy nezáleží na tom, zda žily. Nevíme například, zda Romeo a Julie skutečně žili ve 13. století, ale vlny romantického snění se vracejí každých 500 let a stovky obdobných legend po celém světě jsou toho indikátorem. Není například rozhodující, nakolik byl Galenos nevědecký (z dnešního pohledu), ale to, že nastal

rozkvět zájmu o zdravotní otázky. Nezáleží na autorství, například Hippokratovy spisy sepsal celý tým lékařů, ale záleží na tom, kdy byly sepsány.

Samozřejmě, že dějiny jsou děravé – mnohé se ztratilo, o čem nevíme. Jako každý jiný sociolog mohu mou hypotézu testovat jen na existujících datech, ne na neexistujících. Je nekorektní, aby se moji oponenti odvolávali na neexistující data a události, o kterých nevíme, a uváděli je ve svůj prospěch. Kdyby šlo o několik málo studií, byla by myslitelná možnost, že zjištěný rytmus je jen zdánlivý a je důsledkem náhodné ztráty historických dat. Ztráty a mezery v historických datech, ať jsou jakékoli, by ale musely být skutečně náhodné ve vztahu k mé hypotéze. Není možné, aby kronikáři v tisících případech ve všech dobách a všech zemích světa systematicky ztráceli záznamy vždy právě tak, aby to zapadlo do mé hypotézy. To by nebyly *náhodné* mezery, ale celosvětové spiknutí v Pálešův prospěch trvajících už 5000 let. Při této otázce moji oponenti vždy oněmí. Jak si to vysvětlujete Vy?

Podívejte se, pane profesore, do sebe. Co Vás vede k tomu, že mne podezíráte z tolika diletantských metodologických chyb? Nač to podezírání, když se můžete nahlédnutím do mých prací kdykoliv přesvědčit, že tomu tak není? Přistupujete snad ke všem Vaším kolegům s takovou apriorní nedůvěrou? Má práce obsahuje něco, co vědce sisyfovského ražení dráždí. Je to nedostatek obsažený v mé práci samotné, anebo je to něco nedostatečného v psychické struktuře osobnosti mých odpůrců? Zjistěme to společně! Začal jste s věcným dialogem, odpovídám proto věcně k obsahu. Od klubu skeptiků jsem ještě věcnou argumentaci na mou adresu nezažil, vždy jen argumentaci autoritativní. Proto v komunikaci se Sisyfem tolik připomínám akademické autority, protože je to jejich řeč, které snad jedině rozumějí. Jindy to nemám ve zvyku.

Chci Vás ještě požádat, abych naši korespondenci směl zpřístupnit na mém webu www.sophia.sk. Ulehčí mi to jednak psaní dalších odpovědí, protože jste zformuloval námitky i za mnohé kolegy, kteří si myslí totéž, ale nevysloví to a nezeptají se. Vidím v tom také jediný způsob, jak Vás donutit, abyste si dávali větší pozor, psali zodpovědněji a informovaněji, a vynechali věci pocházející jen z neopodstatněných pomluv a domněnek nepodložených pražádným výzkumem. Kdybyste snad svou vlastní korespondenci nebral natolik vážně, abyste za ní mohl stát i veřejně, pokládal bych ji za ztrátu času.

Mám ale z Vašeho dopisu převážně kladný dojem, naději, že bychom nedorozumění, předsudky a triviální námitky mohli rychle nechat za sebou. Dialog s olomouckou katedrou filosofie by jistě přispěl k prohloubení, zpřesnění mé práce a vyjasnění sporů kolem ní, což bych vřele přivítal. Na ten účel rád pošlu pro knihovnu Vaší katedry mou knížku *Sedm archandělů. Rytmus inspirace v dějinách kultury a přírody*. Je to stručný souhrn mých hlavních výsledků. K přečtení na jedno odpoledne, nebo i jen na půl hodiny k prohlédnutí výsledných chronogramů. Poslední kapitola je věnována obhajobě metody a gnoseologii.

Neznám žádnou jinou filosofii dějin, která by byla obstála v tak mnohostranně přísném prověřování. Jako filosofové většinou jen ilustrujete výklad několika typickými příklady z dějin, které jste sami ve prospěch své teorie vybrali (děláte tedy přesně to, co připisujete mně). Já jsem si pro sebe stanovil ještě další, náročnější kritéria navíc, porovnatelná s prověřováním v přírodních vědách. Proč to vadí? Rád bych na to znal Vaši odpověď.

S pozdravem, Dr. Emil Páleš

E. Páleš, M. Mikulecký sen.: Periodic Emergence of Great Poets in the History of Arabia & Persia, China and Japan. *Neuroendocrinology letters* No. 3 June Vol. 25, 2004, pp. 169-172.

E. Páleš, M. Mikulecký sen.: 500-Year Periodicity in the History of Ancient Egypt and China. Androgens at Work? *Neuroendocrinology letters* 2008; 29 (4): 589-597.

Vážený pane doktore Páleši,

děkuji Vám za Váš obšírný dopis. Některé věci, pokud Vás trápí, si musíte vyřešit s lidmi, jichž se týkají, tedy s děkanem prof. Kovářem a doc. Štampachem.

K Vaším poznámkám několik připomínek.

Nebylo mojí ambicí polemizovat s celou Vaší hypotézou, ale s konkrétně vybraným výzkumem, který ji měl doložit. Sám potvrzujete, že otázky, které se dají i z krátké prezentace Vašich měření a výpočtů odvodit, relevantní jsou, a to mě těší. Čeho se ovšem bojím (a teď to neberte až zas tak moc osobně), že se nechám zatáhnout do úporných polemik nad věcmi, o nichž jsem opravdu přesvědčen, že jsou nesmyslné. Myslím si, že Váš problém se dá docela uspokojivě řešit mnohem snáze, než úpornou četbou nekonečného řada „odborné“ literatury a detailními oponentskými analýzami těchto textů (na což opravdu nemám čas a ani čas mít nechci). Domníval jsem se, že věda a tedy i naše kultura postoupily už na určitou úroveň, ze které je prostě zcela zřejmé, co je nebo není možné a co lze nebo nelze brát v potaz při vědeckých analýzách. Než jsem zaregistroval nárůst nejrůznějších pavěd, míval jsem o naši civilizaci lepší mínění. Nejde o to, že by se věda měla uzavírat novým podnětům, ale jsou prostě věci, které - proboha – už by měly být jednou provždy odbyty! Tak když vysílá NASA vesmírnou loď, bude počítat se všemi *možnými* vlivy, ale už snad nebude předpokládat, že na let sondy by mohli mít vliv nějakí andělé nebo zlí démoni. Když budeme analyzovat peripetie současné politiky USA, nebude žádný vědec ani na chvíli předpokládat působení Longinova kopí, jak se nám třeba snažil naznačit pořad Detektor v České televizi. Existuje jistě mnoho neprobádaného o vlivech kosmického prostředí na let sond nebo o vlivech různých okolností na rozhodování politiků, ale je tu jistá hranice možného, jež nám po tisíciletí urputného a sebekritického snažení věda vytyčila, a za ni se prostě opravdu nemá smysl vracet. Tohle je to, čeho se bojím: že nás různí pavědci (nemusíte se mezi ně počítat Vy osobně!) zatáhnou do nic neřešících, absurdních a z principu nesmyslných debat, že po nás budou požadovat četbu halvy literatury a rozsáhlých oponentur, takže energii, kterou by bylo možné věnovat výzkumu toho, co je skutečně smysluplné, za chvíli věda vyčerpá na neplodné polemiky. Když za mnou někdo přijde s požadavkem, abych dokázal nebo vyvrátil existenci andělů (a teď zase nutně nemusíte tenhle problém vztahovat na sebe), pošlu ho prostě pryč s dobrým svědomím, že tohle nemá smysl. A nezlobte se, vůbec se přitom nebudu považovat za arogantního a vůbec nebudu mít výčitky, že jsem si jeho knihu nepřečetl. To je totiž podle mého názoru také jeden z produktů vědy: nejen konkrétní objevy a technické vymoženosti, ale i obecné porozumění tomu, co je principiálně možné. Říkám to i přesto, že lze očekávat, že věda přinese spoustu fantastických objevů, které mohou rozvrátit naše dosavadní představy. Jsem si ale jistý, že to budou převraty v „rámcích možného“, vykazatelného a spočítatelného. Tohle je podle mě právě i Váš případ: ať už chcete nebo nechcete věřit v existenci andělů či nějakých kosmických sil, je zbytečné vydávat energii na pátrání po nějakých cyklech, když je z principu absurdní předpoklad nějakého takového vlnovitého působení na výskyt dějinných jevů a dokonce jejich předpovídání. Udělal byste podle mého názoru lépe, kdybyste svou ochotu k exaktnímu pátrání a schopnost číst spoustu literatury využil na něco smysluplnějšího: jako ti vědci z NASA.

Z dopisu vysvítá, že si myslíte (určitě upřímně), že jste posbíral exaktní data, ale na to, abyste předpovídal zákonité vlny v dějinách, byste musel být mnohem přesnější. Píšete například: „I když se výběry a hodnocení u různých světových autorů vždy mírně liší, většinou korelují do té míry, že celkový výsledek – rytmus – je tentýž.“ Co v tomto případě znamená „*mírně se liší*“ a „*většinou korelovat*“? Jakou jednotku jste zvolil, aby bylo možné prohlásit odchylku za „mírnou“? Jak chcete takovou jednotku stanovit u tak vágních jevů, jako je „být slavný“ nebo „být geniální“? Dále hned píšete, že nezáleží, „od jakého autora budeme čerpat seznam slavných světových básníků“. Pokud nechcete předpovídat reálně se vyskytující cykly v dějinách, pak jistě ne. Chcete-li ale v dějinách předpokládat málem něco jako empirický zákon, pak už by na tom jistě záležet mělo. Když budete chtít sestavovat seznam křesťanských světců, bude lhostejné, do jaké literatury půjdete a od jakého autora budete čerpat jejich seznam?

Na jednom místě si, myslím, ve své argumentaci i odporujete: píšete nejprve, že „fyzické artefakty nebo žijící osoby jsou jen nepřímé indikátory umožňující kvantifikaci“. Pak ale píšete: „Jako každý jiný sociolog mohu mou hypotézu testovat jen na existujících datech, ne na neexistujících. Je nekorektní, aby se moji oponenti odvolávali na neexistující data a události, o kterých nevíme, a

uváděli je ve svůj prospěch.“ A ještě kousek předtím se dovoláte na „množinu historických dat“, kterou máte shodnou se „všemi“ historickými a sociologickými studii. Jistě ale uznáte, že „fyzické artefakty nebo žijící osoby“ v dějinách jsou právě „historickými fakty“ a „existujícími daty“. Takže v jedné větě píšete, že historická fakta jsou jen nepřímé indikátory, které nemusíme brát úplně doslova, a pak píšete, že chcete své hypotézy testovat na existujících historických faktech, nikoli na těch neexistujících. To je spor a není mi tedy jasné, čeho se držíte: někde vám nedostatek dat nebo jejich možná nespolehlivost nevádí, jinde se jejich prokazatelným shromážděním chlubíte?

To je právě pořád stejný problém: vytvoříte dojem exaktnosti na materiálu, v němž jsou *míry* dost subjektivní a v němž se leccos děje jaksi *většinou*. Upozorňuji, že nepatřím mezi postmoderní filosofy, kteří si myslí, že všechno je sociální konstrukt, a tedy ani mezi ty, kteří tvrdí, že dějiny je možné si vymýšlet. I historie má svá fakta, která se dají exaktně zkoumat a vykázat. Ale pro prokazování pravidelných cyklů, na něž má mít dokonce vliv něco mimo dějiny samy, byste musel postupovat úplně jinak.

Zmíněné nejasnosti mě jen utvrzují v dojmu, že vlastně není vůbec zřejmé, co zkoumáte. Pohybujete se na dvou míjejících se úrovních:

Původně jsem si myslel, že chcete zkoumat výskyt „reálného jevu“ v dějinách, totiž určitého počtu skutečných osob, zabývajících se například lékařstvím nebo dějepisectvím. K tomu by bylo právě zapotřebí spolehlivě a podle průkazného měřítka zjistit, zda se tyto osoby opravdu fyzicky vyskytovaly, zda byly všechny „stejně“ geniální atd. Jejich výskyt ale empiricky zjistit nemůžete, máte o nich jen informace ve zprávách, které se o nich nahodile a nesystematicky zachovaly. A v tom je právě problém každého historického výzkumu (na rozdíl od přírodovědeckého): ty zprávy mohou být nespolehlivé, neúplné, tendenční. „Tisíce“ zpráv vůbec nezaručuje, že nějaký reálný děj opravdu nastal. Proto není možné hledat v dějinách žádnou exaktní periodicitu, chcete-li stavět *jenom na tomto typu* údajů. Odkaz na *tisíce* kronikářů „ve všech dobách a všech zemích světa“, kteří objektivně podporují Vaši hypotézu (nebo kteří by museli být domluveni na spiknutí, aby Vám podstrčili falešné podklady), nemá v tomto případě žádný smysl. Když je v nějaké chvíli něco populární (slavné), vyskytne se o tom určitě tisíce záznamů, každý z nich ale může přebírat stejně chybné údaje, takže jejich počet vůbec nemusí odpovídat skutečnému významu události, ba ani její existenci (vlastně může jít jen o tisíckrát přežvýkanou jedinou zprávu). Tisíce svědectví o vzkříšení Krista není zárukou, že k němu opravdu došlo. Z archívu Komunistické strany Československa bychom mohli vyčíst tisíce zpráv o plnění pětiletých plánů a skvělé kondici socialistické ekonomiky – ale odvozovat z toho, že v tu dobu byla v této části na vzestupu vlna ekonomického růstu, kterou třeba způsobil nějaký zvláštní nadzemský vliv, není z principu možné. K tomu potřebujete jiná měření a jiná kritéria a nemáte-li je, jde právě o ty subjektivní vstupy, které od počátku na Vaší práci kritizujeme.

Jenže z některých Vašich obranných replik je cítit jakýsi podivný úhybný manévr: zdá se z nich, jako byste chtěl sledovat nikoli vlnu výskytu reálných dat nebo osob, ale nakonec pouze vlnu výskytu zpráv o nich: píšete o nějaké „romantické vlně“, jež zachvátila pisatele určité epochy a nutí je sdílet nějakou rozjitřenou náklonnost k dojemným milostným příběhům, přičemž podle Vás právě není nutné se dožadovat, aby hrdinové těchto záznamů reálně existovali. V tom případě jistě „tisíce“ záznamů tohoto druhu mohou o něčem vypovídat a není k nim třeba vyhledávat doklady o faktické existenci Romeů a Julií a o faktickém výskytu reálných milostných vztahů. To ale přece není případ Galénů a čínských lékařů. Jak to tedy je? Co tedy přesně Babylóňané předpověděli? Výskyt historických dat nebo výskyt vlny nějakého psaní? To by také byla historická fakta „svého druhu“, ale nepochybně jiného řádu. Tyhle řády by se neměly míchat. Jinak jde o další zlehčující svévoli.

Na závěr trochu smířlivě: Musím ocenit, že se snažíte být věcný, že máte aspoň dobrou vůli podložit své spekulace nějakým empirickým výzkumem a hlavně – což je opravdu nejcennější – že jste schopen vystavit své závěry veřejné diskusi. A že tu diskusi dokonce aktivně vyhledáváte – to u lidí ve Vašem ranku nebývá obvyklé.

Proti zveřejnění naší kratičké debaty vůbec nic nemám. Vím z dopisu prof. Kováře, že ani on zřejmě nebude nic namítat proti tomu, pokud se jeho stanovisko k Vaší práci objeví na veřejně přístupných stránkách. Ale do dalších debat se už opravdu pouštět nebudu: nechme tuhle výměnu názorů jako příležitost k tomu, aby se k ní připojili odborní historikové, kteří nebudou polemiku s Vámi považovat za ztrátu času a energie. Tak, myslím, splní naše výměna názorů svůj účel a já budu mít čas na smysluplnější věci.

Jistě nebudete zase Vy namítat nic proti tomu, když stejně tak nabídnu naši debatu k dispozici stránkám Sisyfa.
Srdečně zdraví

Ivan Blecha

4. října 2008

Milý pane profesore,

ještě chvíli trpělivosti! Nesluší se na filosofa, aby ho v hledání pravdy hned na začátku zastavil předsudek nebo terminologická nejasnost. Nevíte, co slovo *anděl* znamená (a co jím mínili babylónští kněží nebo středověcí scholastikové) – proto je naše diskuse nesmyslná. Představa, že jsem do výzkumu zapletl nějaký neempirický faktor, nepoznatelné nadpřirozené bytosti, Vás vede k tomu, že se apriorně odmítáte obeznámit s fakty, o které jde. Úplně zapomeňte na anděly! Jedná se o normální empirický výzkum.

Vysvětlím můj postup na příkladě (jiném než lékaři), kde jsou data velice jednoznačná. Chci měřit *agresivitu* v dějinách. Agresivita je psychický stav. Agresivitu v minulých tisíciletích nemohu měřit přímo, ale jen nepřímo, přes události, které jsou projevem agresivity. Musím najít nějaký relativně validní indikátor, který je spočítatelný a stejnorodý ve světových dějinách. Babylóňané zjistili, že vlny kolektivní agresivity a násilí se vracejí každých 500 let v 27., 22., 17., 12., 7., 2. století př. Kr. a 4., 9., 14, 20. století po Kr. Věřili, že je způsobuje zlovolný bůh *Nergal*, inteligence Marsu. To nás může zajímat právě tak málo, jako když před Maxwellovým objevem elektromagnetismu lidé říkali, že magnet má „duši“. Prostě testujeme predikci, zda v daných obdobích stoupá agresivita.

Použil jsem víc různých indikátorů, abych je navzájem porovnal. Například seznam slavných vojevůdců. Skutečně vykazuje onen rytmus (ano, nemusí být objektivní, ale je alespoň intersubjektivní, protože o slavných vojevůdcích existuje konsensus). Dále seznam všech zaznamenaných vojenských bitev v dějinách od Kansaského předsedy akademie věd Raymonda Wheelera. I ten vykazuje nahoře uvedený rytmus (ano, nevíme, na kolik vojenských bitev se zapomnělo a nebyly zaznamenány, nebo byly z tendenčních důvodů vymazány z kronik). Našel jsem ale dva indikátory, které nejsou mezerovité: je to frekvence králů (rychlost jejich střídání) a frekvence dynastií (početnost pádů dynastií a jejich nahrazení novými). Vládnoucí dynastie není něco, co by se dalo zapomenout nebo vymazat z dějin. Seznamy králů tvoří souvislou řadu, po smrti jednoho je korunován další. Většinou máme úplné seznamy a když v nějakém období chybí, tak o tom alespoň víme, že chybí. Na datování a počtech korunovaci se historikové celosvětově shodují. I když data nejsou přesně známa na rok (jako u nejstarších dějin Egypta), liší se tak málo, že 500letý rytmus frekvence králů je statisticky signifikantní nezávisle na egyptologovi, od kterého bereme data.

Výsledek: Egypt je zemí s nejdelsí a nejlépe zaznamenanou historií dlouhou 5300 let a Babylóňany předpověděný rytmus je tak mohutně výrazný, že by mohl být náhodný jen s pravděpodobností 1:100 milionů. A to je jen jedna země. Ten samý rytmus platí pro celý svět, všechny země, všech 20.000 králů známých dějinám (podle podrobných královských chronologií od Gordona). Pravděpodobnost, že se tentýž rytmus odehrává nezávisle a synchronně ve všech částech světa je nepředstavitelně malá a připisovat to náhodě znamená vzdát se zdravého rozumu.

Ptal jsem se sám sebe, nakolik validní je frekvence králů jako indikátor agresivity. Prostudoval jsem životopisy všech císařů Západu (bylo jich kolem 500). Skutečně, za 90% variance ve frekvenci králů jsou odpovědný násilné události (zavraždění, sesazení, uhynutí v boji). Jen asi v 10% případů králové opouštějí trůny předčasně z nenásilných důvodů (odejdou například do kláštera, aby se věnovali modlitbám).

Máme před sebou dějinný rytmus, který je empirickým faktem. O jeho příčinách tím ještě nebylo řečeno nic. Dějinné rytmy jsou v chronobiologii všeobecně uznávanou skutečností. Sluneční vítr a periodická aktivita slunce například ovlivňují stav nervového i srdečně-cévního systému člověka i jeho imunitu, frekvenci autonehod, infarktů, epidemií, počasí atd. Jak jste došel k tomu, že rytmy

v dějinách jsou principiálně nemožné, absurdní, neempirické a nemá smysl po nich pátrat? To je prostě nepravdivé tvrzení.

Co pokládám za „mírnou“ odchylku: na to slouží matematická metoda regrese dle nejmenších čtverců, která stanovuje, zda je nějaká odchylka v mezích statistické tolerance nebo ne.

Nejsou to *mé spekulace*, jak říkáte, které prověřuji empirickým výzkumem, ale spekulace babylónských kňeží. Nevymyslel jsem si je já.

Archivy Komunistické strany: obsahují zkreslená data, neodpovídající skutečnosti, které přikrášlují reálné ekonomické úspěchy. Proto je ani já, ani žádný jiný historik neužívá jako indikátoru ekonomického růstu. Jsou ale spolehlivým indikátorem dějinného období, kterému vládla radikální rovnostářská ideologie. Analogické typy starověkého a středověkého „komunismu“ tu byly již za Spartaka, Donatistů, byzantské Zelótské komuny nebo Táboritů – a tvoří 500letý rytmus předpověděný Babylóňany.

Existující a neexistující historická fakta: nerozumíme si. Já říkám, že já i Vy se smíme dovolávat jako prověřujícího materiálu jenom *známých* historických záznamů. Ne neznámých. Mí oponenti nemají právo říkat, že právě ty události, o kterých nemáme záznamy, by byly falsifikovaly mou teorii. Právě tak jako já nemám právo říkat, že ty neznámé události by mou teorii potvrzovaly.

Řekněme, že popularita je subjektivní. Legendy, jako ta o vzkříšení Krista, nemusejí být skutečné. Proč se tedy legendy určitého typu stávají populární na různých oddělených místech Země synchronně a periodicky? To není také historický fakt, který si žádá vysvětlení? Na to ste neodpověděl.

Co přesně Babylóňané předpověděli a co zkoumám: já nemohu za to, že si to prostě odmítáte pročíst a raději se tápavě dohadujete, co vlastně tvrdím.

Neodpověděl jste také na otázku, proč všechny naše kolegy ve společenských vědách, kteří užívají stejných (standardních) matematických postupů na stejné množině historických dat považujete za vědce a mě ne. V sociologii, kulturní antropologii také nikdy není k dispozici úplný seznam událostí, ale jen statistické vzorky populace. Ano, společenské vědy nejsou exaktní ve smyslu porovnatelném s fyzikou, ale moderní kvantová fyzika je už také založena jen na statisticky platných zákonitostech.

Řekněte mi upřímně, znáte nějakou jinou filosofii dějin, která by hned nezkolabovala při statistickém testování na nezávislých datech? Proč tyto slabší teorie přednášíte na svých fakultách a tu mou zavrhuje?

Mé empirické studie (jako ta, za kterou jsme obdrželi cenu Zdeňka Kleina) jsou dělány přesvědčivěji, než je obvyklé. To je ten menší problém. Větší je ten, že v *mé Angelologii* daleko překračuji rámec empirické vědy. Ve šlépějích Komenského a Solovjova se usiluji o skloubení empirické vědy, náboženské zkušenosti a filosofického uvažování. Hledám smysluplnou syntézu tří pramenů poznání, tří druhů lidské zkušenosti. Neznamena to, že tyto tři druhy poznání svévolně míchám a nerozlišuji. Specialisté všech oborů tady ztrácejí nit a přestávají chápat, co dělám.

Pane profesore, já potřebuji právě Vaši pomoc – Vás filosofů. Potřebuji, abyste se jednou obeznámili s fakty, které leží na stole a abychom společně prodiskutovali v polemickém dialogu ty problémy, na které skutečně neumím odpovědět.

Budu velice rád, když se náš dialog objeví na stránkách SISYFA a jeho příznivci si ho budou moci pročíst a posoudit. Pošlete mi ještě prosím Váš první dopis v elektronické podobě, abych ho nemusel opsat ručně (Váš e-mail a adresu samozřejmě vynechám). Vaše ochota dát na papír Vaše námítky a pochybnosti znamená tak velký pokrok v porovnání s počínáním SISYFA, že mohu můj dopis upřímně zakončit slovem „srdečně“

Emil Pálaš

6. října 2008

Vážený pane doktore,

pořád si myslím, že srovnáváte nesrovnatelné. Chcete provádět empirický výzkum (na „spočitatelných“ veličinách), ale za základ berete neempirické, neobjektivizovatelné údaje, jako je

genialita, významnost (nebo dokonce popularita!) nějakých myslitelů, rozmach agresivity apod. Chcete zkoumat reálný výskyt nějakého jevu (třeba té agresivity), ale zkoumáte vlastně pouhé vybrané záznamy o něm. Stále v tom vidím základní nesrovnalosti. Opravdu nemám čas (ani zájem, nezlobte se) číst Vaši knížku, ale i z Vašeho dopisu je jedna věc podivná: kdo ručí za objektivní záznamy vln agresivity? Sugestivně Vám vychází mimo jiné 20. století. Jistě, byly tu dvě strašné války, ale rozsah způsobených škod nebo velikost válečných oblastí (pochybuji, že 20. století se mohlo dostat na seznam z jiného důvodu, protože jiná kritéria nejsou prostě měřitelná) vůbec nemusí svědčit o růstu agresivity. 17. století s ubohoučkou třicetiletou válkou například mohlo být mnohem agresivnější, zvláště když bereme za základ vzájemné chování lidí mezi sebou, mezi panovníky navzájem atd. Uveďte mi pro zajímavost, jaké kritérium pro určování stupně „agresivity“ používáte! Sledujete, pokud tomu rozumím, násilný konec královských vlád a berete to jako jedno z kritérií - ale to vůbec nemusí vypovídat o obecném růstu agresivity jako o reálné vlně, jde přece o výběrový aspekt, který není dostatečně zdůvodněn. Kde máte podrobné analýzy každodenního života lidí těch dob? Chcete být přece exaktní – máte tedy za každé období dějin ve všech oblastech světa přesně spočítaný koeficient „násilí“ na lidech, jednotlivcích, koeficient vzájemné hrubosti mezi lidmi, počet mrtvých z násilných činů v přepočtu na počet obyvatel? Kdybychom mohli mít právě k ruce všechny relevantní doklady, možná bychom zjistili, že kvůli násilí se nedožilo určitého věku v 17. století třeba 90 % obyvatelstva, zatímco v tom strašlivém 20. století je to jen 60 %? To už by nebyl doklad o vlně agresivity. Nevím, třeba to tak není, ale k velkolepým závěrům o periodických vlnách agresivity v dějinách bychom to měli vědět s jistotou. Pořád se to točí kolem mojí základní námitky. Píšete, „že já i Vy se smíme dovolávat jako prověřujícího materiálu jenom *známých* historických záznamů. Ne *neznámých*“. Sám na to ale nedbáte. Vaše snaha dokázat existenci *reálného* jevu v dějinách (vlny agresivity nebo výskyt geniálních lékařů) přece předpokládá *objektivní* jev, který nemůže záviset na tom, kolik a zda vůbec se o něm zachová zpráv. Přitom ale na této závislosti Váš „empirický“ výzkum stojí, neboť nemůžete indikovat vlny agresivity jinak, než podle záznamů, které se dochovaly. K tomu pořád směřuje moje základní námitka: co když existovala reálná vlna agresivity, která se nevejde do Vaší periody, ale o které nemáme žádné zprávy?

Jsem přesvědčen, že v historiografii nelze užívat exaktní měřítka. Historikova práce má jinou formu exaktnosti – třeba logickou konzistenci. Nemůžete ale hledat kvantifikovatelné jevy skrze zprávy, které kvantifikovatelné nejsou. Historie je věcí neustále diskuse, v níž se postupně zpevňují nějaká přesvědčení. Má samozřejmě svou „empirickou“ základnu, určitě se dají doložit reálná fakta (bitvy, střídání králů, vymírání dynastií), ale to základní, tedy ono jakési „poučení z dějin“, bude vždy ve větší či menší míře vágní. Nemusí to znamenat svévoli nebo postmoderní fabulování, ale například to, zda Versailleská smlouva vedla jednoznačně ke druhé světové válce, bude těžko někdy exaktně zodpovězeno. V tom je mez, ale i krása dějepisu. Ale to je také důvod, proč sebestpěšnější záznamy z historických pramenů nelze brát jako soubor fakt k exaktním měřením. V poslední době se, myslím, v historiografii rozmáhá zajímavý typ zkoumání: tzn. historie každodennosti. Badatelé si více všímají dříve nezajímavých či opomíjených informací a z nich pracně sestavují obraz vybrané doby. A tak pod krustou střídajících se dynastií nebo velkolepých teologických traktátů spí zcela jiný obraz společnosti. Vzpomínám si na zajímavé studie francouzského badatele Le Goffa. Příklad: dnešní křesťané s oblibou hořekují nad ztrátou zbožnosti, nad mravním úpadkem sekularizovaného světa, nad rozpadem rodiny atp. Jenže studie každodenního života obyčejných lidí ve středověku (k nimž ale potřebujete zcela jiná kompendia, než z kterých čerpáte své údaje) ukazují, že zbožnost byla velmi divoká, rozhodně ne jenom „křesťanská“ (spíše pohanská), že lidé se samozřejmě nezabývali učenými traktáty o Trojici, ale zajímalo je na křesťanství jen bezprostřední rozhršení strašlivých hříchů, jichž se ve všeobecné krutosti a bídě museli denně dopouštět. Rodina držela pohromadě z ekonomické nutnosti, ženy byly permanentně znásilňovány (počet dětí tedy nevyjadřoval křesťanskou radost z početného potomstva), nechtěné děti odkládány v lesích, pohřbívány na polích (dnes nás ovšem pohoršují baby-boxy...); a v bohatých rodinách zase byly běžné sňatky z rozumu, vedoucí často k nemanželským poměrům (velmi běžným!!). Myslíte, že bychom našli v té době vůbec nějakou spokojenou rodinu? Takže mluvit dnes o krizi rodiny nebo morálky je zpozdilé – a přesto byste podle mnoha produchovnělých traktátů tehdejší doby mohl nabýt dojmu, jak vyspělá byla dříve zbožnost, nebo podle povrchních hledisek, jak pevná byla rodina (zrovna předeviděm se papež pohoršoval na jednom synodu, že v moderní Evropě upadá smysl pro soudržnost rodiny...). Nebo jinak: mnoho záznamů a intelektuálních nářků o naší době například tvrdí, že je lidstvo čím dál agresivnější. Ale za

posledních 50 let (které z velké části patřily také do „agresivního“ 20. století...) na celém světě prudce poklesl počet válečných konfliktů a mrtvých, takže prožíváme nejklidnější období v dějinách. Běžné zprávy a traktáty mnohých intelektuálů o tom ale nesvědčí. Kdybyste z nich čerpal, odhadnete vlnu násilí, která vůbec neodpovídá realitě.

Na lidské jednání mají samozřejmě vliv i nejrůznější vnější „exaktní“ jevy. Počet autonehod, způsobený nějakým kosmickým vlivem, je vskutku empiricky vykazatelný. Může být pak pohnutkou k nějaké politické debatě o tom, zda proti tomu policie něco účinného podniká, následně to může vést ke kritice práce policie, k pádu ministra, pak pod tlakem opozice k pádu celé vlády atp. To se dá v dějinách vskutku vysledovat. Ale závěr, že výron protuberancí na Slunci způsobil pád vlády (a tento typ úvah vlastně předpokládáte), je už právě pro seriózního historika a filosofa dějin absurdní. Takové zjednodušení je naprosto dětinské a hledat nějaké periody v dějinách touto optikou nedává žádný smysl. Nebrat přitom například v potaz kondici té dané vlády, dlouhodobý poměr sil, voličské tradice, které vedly k tomu, že rostoucí počet nehod vůbec může přivodit pád vlády atp., fakt, zda k tomu došlo v demokracii nebo v totalitě (kde by zřejmě k pádu vlády nedošlo), je krajně nezodpovědné. Na každý z těchto dalších, neméně důležitých důvodů těžko najdete nějaký empiricky prokazatelný a předpověditelný vliv.

Tohle jsou pochybnosti, dejme tomu, metodické. Z Vašich výkladů vůbec není zřejmé, proč si myslíte, že Váš výběr jevů není svévolný, subjektivní, neúplný – a hlavně, že bych třeba ve stejných vlnách nenašel vlny dalších událostí, jen kdybych se na ně chtěl soustředit. Pak je tu ale ještě principiální problém: chcete-li si zakládat na empirickém výzkum, měl byste mít nejprve vůbec zjištěno, jak by mohl empiricky (prokazatelně a spočitatelně) působit jakýkoliv „výron“ neznámé energie (objevující se údajně v pětisetletých cyklech) na takové davové projevy stejného chování v různých kulturách? Jak byste chtěl empiricky prokázat existenci takové energie? Jaké prostředky mohli mít Babylóňané k jejímu měření a posléze kalkulování, že byli schopni její působení (třebas mýticky) předpokládat? Jak vůbec mohou fungovat jakékoliv předpovědi?

Nechcete se přiznávat k andělům, ale mluvíte o tom, že už nebude možné nadále mluvit o „duchovních bytostech *len* ako o predmete subjektívneho, osobného presvedčenia či vierovyznania; ale po prvý raz aj ako o *poznatku*“. Mně je jedno, jestli budete nějakým „duchovním bytostem“ říkat andělé nebo kosmický výron, jde o to, že z Vašich výzkumů existence žádných takových bytostí plynout nemůže. Mluvíte o prolnutí náboženského poznání s vědeckým, ale náboženská zkušenost žádné poznání nepřináší: je postavena na víře, kterou například já nejsem povinen sdílet (ale kterou budu rád tolerovat). Kdybyste trochu více zapřemýšlel nad tím, co to vůbec náboženství může být, zjistíte, že *samo o sobě* není nejen zdrojem žádného poznání, ale dokonce ani mravnosti, jak snad vyplynulo výše třeba i zásluhou Le Goffa.

Proto mě vůbec neznepokojuje, že kolegové historici nebo sociologové používají i exaktní metody: pro průzkum vztahů různých jevů v určitém období je to přece v pořádku. Jiná věc je, extrapolovat dílčí nálezy na sevřený běh dějin. Žádná rozumná filosofie dějin nemůže tedy kolabovat pod tíhou faktů toho typu, jaké hodláte předkládat vy. Všechny filosofie dějin, které počítaly s nějakým striktním řádem a během událostí, jsou neopodstatněné spekulace, patří jim čestné místo v dějinách lidského myšlení (pokud ovšem byly rozvíjeny v době, kdy je to pochopitelné a omluvitelné), ale věcného neřekly o dějinách nic. Hegelova filosofie dějin je úchvatná, ale dnes by přece působila směšně. Je omluvitelná (a zajímavá) jen jako svědectví doby, jako pokus německého osvícence.

Nevím už přesně, kde to je, ale v Ecově románu *Foucaultovo kyvadlo* je roztomilá scénka: když jeden skepticky založený hrdina příběhu vyslechne spekulace nadšeného „záhadologa“ o tom, jak lze z konstrukce pyramid vyčíst spoustu tajemných sdělení o osudech lidstva, ukáže na novinový stánek na protější straně ulice a vhodným nastavením parametrů, vhodnou volbou měřítka, akcentováním určitých stavebních částí stánku dostane sérii čísel, v nichž najde zakódováno stejně naléhavé svědectví o pohybu lidstva, jaká jsou třeba v těch pyramidách. Chceme-li, jde všechno.

Na to nezapomínejte a nemarněte svůj talent na hloupostech.

Já ale nejsem historik, dokonce se nezabývám ani filosofií dějin. Některé věci však už mohu s klidným svědomím považovat za pitomosti a nezabývat se jimi.

Srdečně zdraví

Ivan Blecha

Vážený pane profesore,

když třeba antropolog zjišťuje korelaci mezi agresivitou a tělesnou stavbou (mezomorfním somatotypem) anebo sociolog mezi mírou agresivity a stupněm vzdělání, nebo když lékař testuje nový lék, nepotřebuje změřit všech pět miliard obyvatel Země. Stačí mu dostatečně velký statistický vzorek. Ptáte se: a co když právě u těch lidí, které nezměřil, ona zákonitost neplatí? Odpověď zní (a zní tak v různých vědách už dvě stě let): když něco opakovaně, znovu a znovu vychází na dostatečně velkém počtu náhodně vybraných vzorků, můžeme se s takou a takou jistotou spolehnout na to, že jsou tyto vzorky reprezentativní. To se ve statistice jmenuje *confidence*, konfidenční meze. U každé mé studie je uvedena konfidenční hladina, například $\alpha = 0.01$, $\alpha = 0.001$ (1:100, 1:1000). Tak ani já nepotřebuji vědět o *všech* událostech v historii.

Výber tedy nemusí být úplný, ale má být náhodný, nezaujatý. Podezíráte mě, že můj výběr je subjektivní, tendenční. Já jsem ale *nemohl* vybírat subjektivně, protože jsem to vůbec nebyl já, kdo vybíral. Vybírali Kroeber a Sorokin, a Kroebera a Sorokina vybral Dr. Krupa. Víte o tom – a nereagujete jako hluchý.

Když tedy náhodné vzorky opakovaně a mnohonásobně svědčí o nějakém systematickém vzorci v dějinách, znamená to právě, že má hypotéza je v pořádku, ale něco není v pořádku ve Vašem myšlení, když věříte v nemyslitelné (ono spiknutí všech kronikářů, aby to Pálešovi vycházelo).

Když psycholog měří agresivitu, také nemá žádný přístroj na přímé měření agresivních „psychických vln“. Měří ji nepřímo, skrze její vnější projevy: počet bitev v tlupě opic, delikvence, chování a výpovědi zkoumaných osob. Tak i já smím měřit agresivitu skrze počet vojenských bitev, odhady škod na majetku a životech, dobová svědectví atd.

Kdyby byla pravda, že se můžete soustředit na jiný druh událostí, jiný indikátor agresivity, a vyšlo by Vám něco jiného – pak byste moji tezi úspěšně falzifikoval. To se Vám a mým oponentům ale nedaří už patnáct let. Stavíte pouhé zbožné přání proti výsledkům výzkumu.

Nazývejte metody společenských věd jak chcete (exaktní nebo ne), dovolte mi ale, abych užíval stejných metod jako tisíce kolegů, které nenapadáte stejně jako mě. Váš dvojnásobný metr prozrazuje, že Vám vadím z nějakého jiného, osobnějšího důvodu. Vaše univerzitní diskuse o historii je ještě méně exaktní, tak proč se bráníte, abych do ní přispěl něčím i já?

Skutečně, historikové jsou přesvědčeni, že kromě jiného přírodní faktory (počasí, vulkanismus) zapříčiňují pády vlád i zániky kultur, například pravidelné nájezdy stepních nomádů v důsledku vysychání pastvin, ona přechodná období v Egyptě že jsou důsledkem nízkých záplav apod. Otevřete si nějaký dějepisný atlas a začněte laskavě s kritizováním doma u Vašich kolegů na Olomoucké univerzitě – než přijde na řadu Bratislava.

Žádáte mě, abych nejprve prokázal onen neznámý kosmofyzikální faktor a vysvětlil příčinný mechanismus způsobující Babylonské rytmy. Jinak že neuznáte, že jsou. Většinu věcí kolem nás, pane profesore, neumíme vysvětlit, a přece jsou. Ve vědě je to běžná situace, že se něco empiricky pozoruje, co se teoreticky vysvětlí až o staletí později. Co je to s Vámi, Vy vedete katedru filosofie? Když nechcete k výzkumu tohoto jevu nijak přispět, tak se ostatním alespoň nestavějte do cesty!

Každý má nějakou filosofii dějin, i Vy na Vaší olomoucké katedře. Vy máte takovou, že v dějinách nesmí existovat žádný řád. Na rozdíl od té mé je však ta Vaše v rozporu s pozorovanou skutečností.

S pozdravem, Emil Páleš

8. října 2008

Vážený pane doktore,

nikde ve svých námitkách nemluvím o velikosti vzorku, na němž se nějaké testování provádí, ale o nastavení kritérií a volbě indicií, které mají nějaký jev dokazovat. To jsou přece dvě různé věci. Že jednou z indicií asi často je „rozsah způsobených škod“ neznamena, že mám něco proti kvantitativním hlediskům. Jen mám zkrátka za to, že není vůbec jasné, zda nastavená kritéria pro

zjišťování agresivity jsou dostatečná a empirický materiál průkazný. Můžeme (a samozřejmě validně) zjišťovat stav „agresivity“ současné generace, nemůžete ale stejným způsobem pracovat s údaji ze 13. století (to za prvé) a předpovídat na základě toho historické cykly (to za druhé). Na tuhle problematiku chci obrátit Vaši pozornost, zatímco vy se pořád odvoláváte na statistické a technické parametry své práce, jak o tom svědčí první odstavec Vašeho dopisu. Takže znovu: jak chcete objektivně zjistit, že 13. století bylo agresivnější než 12. století? Těmi metodami, jimž za vzor dáváte práci současných antropologů nebo sociologů? Dnes si může sociolog sledovanou skupinu doslova ohmatat, může pozorovat její chování, vést rozhovory, vyhodnotit dotazníky. Jak si chcete ohmatat vybranou část populace ve 13. století? Představte si, že by někdo dnes nějakému sociologovi dal za úkol, zjistit *faktickou a reálnou* míru agresivity školní mládeže na vybraných gymnáziích (velikost vzorku by byla uspokojivá), ale tak, že by nesměl být v kontaktu se žáky a usuzovat by směl jen ze zápisů z třídních knih a ze školních protokolů. Žádný seriózní sociolog by si netroufl pustit do takové práce a nutně by musel trvat na tom, že jeho výsledky nebudou mít skoro žádnou vypovídací hodnotu o faktickém stavu věcí. Pořád dokola upozorňuji na Váš základní spor: chcete být exaktní, poučujete ostatní o validitě statistických metod, které používáte, o přesnosti kalkulací, o něž se opíráte, ale materiál, s kterým pracujete, nemá žádnou exaktní hodnotu. Na nic jiného než na tohle upozorňoval už spolek Sisyfos. Historikové si jsou tohoto omezení vědomi, Vy zřejmě ne. Navíc, to že jste údaje „nevybíral“ Vy, neznamená, že se stanou spolehlivějšími a že přestanou být subjektivními nebo tendenčními. Nerozumím proto pořád Vašemu argumentu, že by museli být všichni kronikáři spiknutí proti Pálešovi a podsouvat mu úmyslně nesprávná data. O žádné spiknutí se jednat nemusí – jde prostě o to, že zprávy kronikářů jsou z principu tendenční a kladate-li je na stejnou úroveň s daty, která umí získat dnešní sociolog nebo dokonce lékař, dopouštíte se základního pochybení. Chcete zkoumat množství reálně se vyskytujících jevů, ale v tak dávné historii můžete zkoumat jedině množství zpráv o nějakých jevech. S takto metodologicky posunutou optikou musí každý seriózní vědec nakládat nanejvýš opatrně. Sám uvádíte, že dnešní sociolog se může řídit pozorováním „bitek v tlupě opic“ nebo „výpověďmi zkoumaných osob“. To jsou ale právě sice stále nepřímé (do myslí druhého člověka nevidíme), ale přece jen bezprostřední empirické možnosti. Ale ani Vy, ani autority badatelů, na něž se odvoláváte, jste nemohli udělat jediný rozhovor s nikým ve 13. století a počet bitev (nebo počet „slavných lékařů“) jste si nemohli nijak sami ověřit. To jsou prostě řádově jiné podmínky, ale vy s nimi pracujete bez jakéhokoliv rozlišení jako s těmi, jež jsou dostupné našemu přímému pozorování. Ve skutečnosti bychom první validní informace o pětisetletých vlnách mohli získat právě až za pět set let za předpokladu, že naši potomci převezmou naše metody.

Navíc to samozřejmě nemusí být tak jednoduché ani s Vaším tvrzením, že statistické vzorky smějí být omezené a že dokonce mají být náhodné. Seriózní sociolog si při výzkumu sice zvolí „náhodný“ vzorek, ale i to musí mít svá pravidla – v takovém vzorku by měla mít svá zastoupení třeba obě pohlaví, různé sociální vrstvy, různá vzdělanostní úroveň. Budete-li zkoumat na nějaké škole postoje dětí k autoritě učitele a do náhodného vzorku se vám dostanou jenom dívky, bude Váš výzkum bezcenný. Pochybují, že středověcí kronikáři se ale takovými pravidly při informování o daných událostech řídili, že by je trápila odpovědnost za to, zda údaje, které popisují, zohledňují všechny možné okolnosti, byť na nutně omezeném vzorku.

Nikdy jsem nepopíral, že mohou přírodní nebo jiné „fyzikální“ faktory působit na nějaké historické události. Však jsem v minulém dopise použil příklad s nárůstem autonehod, který může vést zprostředkovaně třeba k pádu vlády. Ale zase: najít v historii takové případy je možné a záslužné, ale hledání matematicky přesné a spočitatelné periodocity je práce zcela jiného druhu, je to předpoklad, který s předpokladem vlivu fyzikálních dějů na dějiny nemá už nic společného a nemůže jím být tedy ospravedlňován. Vy přece nezůstáváte u záplav nebo vysychání pastvin, ale podsouváte sem ještě nějaké duchovní působení neznámé kosmické síly, vyjádřené v babylonských předpovědích. Vidíte sám, jak jste nepřesný ve své argumentaci: výskyt období sucha a jeho výzkum kladate na stejnou úroveň s fantazijními představami Babylónanů a z působením nějakých duchovních sil. To jsou přece extrapolace, které nemají žádné zdůvodnění. To není doklad o působnosti *stejných zákonitostí*, to je spekulace, odvozená od naprosto nesourodých jevů.

Vidíte tedy, že nepoužívám dvojí metr, a už vůbec ne proto, že jste z Bratislavy (to měla být snad podezřívavá narážka, že jsem zmítán nějakým nacionálním povýšenectvím?): dvojí metr sem vnášíte Vy – jednotlivé, exaktně ověřitelné sociologické výzkumy zaměňujete ze popis materiálu,

kteřý má zcela jinou povahu. Když tedy akceptuji práci kolegů „sociometrů“ a Vaši kritizují, můžete si za to sám, protože se snažíte sloučit to, co k sobě nejde.

Vyčítáte mi, že bych mohl být v polemice s Vámi užitečný jedině tehdy, kdybych měl možnost se „soustředit na jiný druh událostí, jiný indikátor agresivity“, takže by mi vyšlo něco jiného. A protože jsem to zatím neudělal, nemohu Vaši práci kritizovat. Jenže legrační na celé věci je, že tohle není výtko mně, ale Vám: ani Vy to totiž udělat nemůžete. Vaše teze se nedají falsifikovat: právě proto, že nemůžeme oba přejít do 13. století a porovnat míru jeho agresivity s naším stoletím. Nelze-li ale z *principu* Vaše tvrzení falsifikovat, nepatří do vědy. Navíc je důkazní břemeno na Vaší straně, ne na mé. Já nejsem povinen dokazovat, že to nejde, Vy jste povinen dokázat, že to ve všech ohledech funguje. K tomu všemu připouštíte, že o „kosmofyzickém faktoru“ opravdu nic nevíme, ale že to je tak ve vědě běžné. To už je ale nejméně třetí nebo čtvrtá úleva, kterou si při práci s „presným, spolařhlivým a od nás nezávislým materiálem“ dopřáváte, a to je na pováženou.

Ostatně s tou falsifikovatelností se motáte ještě do jednoho pikantního problému: duchovní otec metody falsifikace, Karl Popper, byl právě zapřisáhlý odpůrce všech teorií, které si myslely, že lze v dějinách najít nějaké exaktní zákonitosti a že je možné na základě těchto zákonitostí předpovídat další vývoj. To je ta „bída historicismu“, která mu ležela v žaludku. Nesvědčí to o něčem, nad čím byste se mohl také zamyslet?

Podsouváte mi aroganci, ale tou se spíše vyznačují ukvapené závěry z nefalsifikovatelných jevů. Neumíte-li navíc, jak sám doznáváte, vysvětlit příčinný mechanismus, způsobující Babylónský rytmus, zůstaňte skromně u toho, že jste se zatím odvážil velmi neodůvodněné hypotézy a nevydávejte knihy s předmluvami, ve kterých se píše, že Vaše závěry „sotva bude možné zpochybnit“, ve kterých se mluví o „posunu hranic lidského poznání“ a o tom, že se Vaše práce „stává milníkem v dějinách lidského myšlení“.

Myslel jsem, že máte chuť polemizovat. Vaše polemika je plná rozporů, do kterých sám upadáte dokonce i po velmi letmých připomínkách laika, za jakého se musím považovat, protože nejsem historik. Zamyslete se nad nimi nebo mi prokažte, že o rozpory nejde. Vypadalo sympaticky, že se dožadujete diskuse, když ji ale s Vámi vedu a snažím se posoudit, zda Vaše vstupní údaje jsou používány korektně (čimž chci přece „přispět k výzkumu tohoto jevu“), už na mě pokřikujete, abych se „ostatním alespoň nestavěl do cesty“. Takže kdo stoprocentně nesouhlasí s Vašimi závěry, ten už je zlovolnou překážkou? Mám aspoň o důvod víc naši polemiku ukončit.

Srdečně zdraví
Ivan Blecha

18. října 2008

Vážený pane profesore,

...nikde ve svých námitkách nemluvím o velikosti vzorku...

Ještě v předcházejícím dopisu Vaší hlavní námitkou byla neúplnost dat. Byla to neoprávněná námitka, protože *všechny* vědy testují své hypotézy na neúplných datech. Znamená to, že jsme tuto věc už vyřešili? Připouštíte, že nemusím znát všechny kultury, které kdy existovaly, všechny lidi, všechny biologické druhy, ale stačí jen vhodný statistický vzorek? Vyjádřete se, ať se někam posuneme dál.

Dnes si může sociolog sledovanou skupinu doslova ohmatat, může pozorovat její chování, vést rozhovory, vyhodnotit dotazníky. Jak si chcete ohmatat vybranou část populace ve 13. století? ...Žádný seriózní sociolog by si netroufl pustit do takové práce... chcete být exaktní... ale materiál, s kterým pracujete, nemá žádnou exaktní hodnotu... Historikové si jsou tohoto omezení vědomi, Vy zřejmě ne...

Přeformuloval jste tedy svou hlavní námitku takhle: vidíte zásadní rozdíl mezi sociologickým výzkumem současných společenství a společenství z minulých staletí. Ten první považujete za seriózní, ten druhý za nesoriozní, či jen méně přesný? Samozřejmě, že možnost přímého kontaktu se žijícím společenstvím v přítomné době skýtá lepší možnosti pro výzkum, než zkoumání zaniklých kultur s odstupem staletí. S tím zřejmě všichni souhlasíme. Chcete snad říct, že minulost by se vůbec neměla zkoumat, protože – když nemáme osobní kontakt – bude to všechno nespolehlivé?

Takové výzkumy se přesto dělají: v historiometrii, antropologii, sociologii – ve všech těchto vědách se zkoumají nejen současné, ale i minulé kultury. Formulují se také obecné zákonitosti nebo

pravidelnosti, když se nějaké najdou. Publikují se ve vědeckých časopisech, vyučují na univerzitách. Proč nesmím dělat to samé já? Proč to smí dělat antropolog Kroeber, sociolog Sorokin, nebo současný kalifornský historiometrik Simonton a jsou uznáváni za špičkové vědce? Já nejenže užívám stejných metod sbírání dat a stejných metod zpracování. Jejich a má data jsou často jedny a ty stejná data – Simonton mi například zaslal svá data (chronogramy desetitisíc nejcitovanějších osobností Číny uplynulých třítisíc let). Proč jsou jedny a tatáž data nespolehlivá, když je užívám já, a spolehlivá, když je užívá někdy jiný?

Nevyhýbejte se a odpovězte mi prosím jasně na tuto otázku! Píšete, jako bych já dělal něco jiného než desítky uznávaných sociologů, antropologů a historiometriků. Nebo je všechny považujete za pavědce?

...to že jste údaje „nevybíral“ Vy, neznamená, že se stanou spolehlivějšími a že přestanou být subjektivními nebo tendenčními. Nerozumím proto pořad Vašemu argumentu, že by museli být všichni kronikáři spiknutí proti Pálešovi a podsouvat mu úmyslně nesprávná data.

Ne **proti** Pálešovi, ale **pro** Páleše! Zopakuji Vám to potřetí a naposledy: oba souhlasíme s tím, že historická data jsou neúplná a často i tendenční. Tendenční třeba ve prospěch nějakého krále, pro kterého ten kronikář pracoval, a v neprospěch jeho nepřátel. Historická data však nejsou 100%-ním výmyslem, ale obsahují i pravdu. Tato pravda je zkreslená náhodnými ztrátami dat a úmyslnými tendenčními manipulacemi z politických a různých jiných důvodů.

Oba tyto faktory – ztráty i manipulace dat – jsou však **náhodné ve vztahu k mé hypotéze** o 500letých rytmech. Pravidelný 500letý rytmus, který je nepravděpodobný třeba 1:100, nebo 1:100000, nemůže být výsledkem náhodných ztrát a manipulací kronikářů, ze kterých se každá jedna udála z jiného důvodu a s jiným záměrem. Náhodné zásahy by se nemohly projevit vznikem vysoce nenáhodných rytmů. Existence těchto rytmů naopak svědčí o reálných dějinných vlnách, které jsou jasně znatelné *i navzdory* ztrátám a manipulacím historických zpráv.

Vy ale vlastně říkáte, že tyto rytmy (v dějinných zprávách) nesvědčí o skutečném dění v dějinách, ale že vznikli náhodně nebo tendenčností kronikářů. Předpokládáte absurdně nepravděpodobnou „nenáhodnou náhodu“, nebo nějaké tajuplné spojení mezi kronikáři – jak mohli být tendenční ve prospěch hypotézy, kterou neznali? A proč by to dělali?

Proč si vymýšleli skvělé básníky pravidelně každých 500 let v anaelských obdobích a proč jiné stejně skvělé básníky v meziobdobích vymazávali z dějin? Proč lékaře v rafaelských obdobích a mimo tato období je zamlčovali? Není to jednoduše tím, že tam skutečně ti básníci a lékaři žili?

Nedělejte se už, že nechápete – odpovězte k věci!

...materiál, s kterým pracujete, nemá žádnou exaktní hodnotu. Na nic jiného než na tohle upozorňoval už spolek Sisyfos.

Neříkejte, stálo tam tohle: „*Dějiny jsou tak pestré, že není obtížné vyhledat události, které odpovídají Pálešově teorii. Důkazy pro „angelologii“ nejsou ničím jiným než analogem tzv. „biblického kódu“*“. Heřt říká, že já sám jsem aktivně selektoval dějinná data s tím vědomím, aby zapadli do mé hypotézy. Není tam řeč o nespolehlivosti dějinných dat, ale o selektivním myšlení a vědomě falešném kejklářském pseudodůkazu. Máte tak krátkou paměť? Nezačněte proboha, pane profesore, teď lhát i Vy!

Vaše teze se nedají falsifikovat... Nelze-li ale z principu Vaše tvrzení falsifikovat, nepatří do vědy.

Vždyť Vy tu tezi neznáte! A tvrdohlavě si ji odmítáte pročíst. Centrální hypotéza angelologie je formulována deduktivně: **když** (jestli) existují vlny v dějinách, **pak** se při dostatečně velkém a širokém statistickém vzorku **musí** projevit i v dějinných zprávách. Nahodilosti se navzájem vyruší jako statistický šum a pravidelnost (způsobená vytrvale stejně působícím faktorem) vystoupí do popředí. **Tato** dedukce je naprosto jednoznačně falzifikovatelná! Buď to výjde, nebo ne.

Příklad: zprávy o labilitě (trvání) egyptských dynastií – obsahují 500letý rytmus? Jednoznačně ano, a to nesmírně výrazný (1:100 milionům). Centrální teze tím tedy **není** falzifikována. Obsahuje 300letý, 400letý, 600letý nebo 700letý rytmus? Jednoznačně ne! – jsou tedy falzifikovány. A kdyby to nevycházelo ani pro 500letý rytmus, **byl by** falzifikován stejně jako ty ostatní rytmy. Spektrální periodogramová analýza ukazuje jeden jediný – 500-letý rytmus – a žádný jiný!

Navíc je důkazní břemeno na Vaší straně, ne na mé. Já nejsem povinen dokazovat, že to nejde, Vy jste povinen dokázat, že to ve všech ohledech funguje.

Ne, pane profesore. Já své důkazné břemeno již splnil – předložil jsem několik stovek testovacích studií a jejich výsledky. Na tahu jste Vy, mí oponenti – když je chcete zpochybnit, musíte najít někde chybu (o to se právě pokoušíte). Dokud ji nenajdete, můj důkaz platí.

K tomu všemu připouštíte, že o „kosmofyzickém faktoru“ opravdu nic nevíme, ale že to je tak ve vědě běžné. To už je ale nejméně třetí nebo čtvrtá úleva, kterou si... dopřáváte, a to je na pováženou.

Vážně je to zcela běžné a nevyhnutelné. Vlny epidemií tu byli dávno předtím, než si Čiževskij uvědomil, že 11-letý cyklus slunečního větru ovlivňuje krevní imunitu. Kepler zformuloval zákony pohybu planet o půlstoletí dříve, než Newton tyto dráhy vysvětlil objevem všeobecné gravitace. Psychologové popisují zákonitosti lidské psychiky a často nemají ani tušení o příčinách, kterými jsou způsobeny.

Navrhujete nezkoumat žádné jevy, kterým ještě důkladně nerozumíme? Jak jinak jim chcete porozumět, než zkoumáním? Co vlastně chcete? Co navrhuje?

Znova se Vás ptám: proč to vyčítáte právě mně osobně – a ne tisícům našich kolegů, kteří zkoumají empirické fenomény bez znalosti jejich příčinného pozadí? Máte jen něco proti mně osobně – nebo vážně chcete, aby se věcem nejdříve plně rozumělo a až pak se zkoumali?

nemůžete... předpovídat na základě toho historické cykly...

Babylóňané to udělali a úspěšně. Jejich předpovědi se splnili.

Karl Popper, byl právě zapřísáhlý odpůrce všech teorií, které si myslely, že lze v dějinách najít nějaké exaktní zákonitosti...

Ano, proto jsem si jeho „Bídu historicismu“ důkladně prostudoval. Popper podal čistě teoreticko-spekulativní „důkaz“, podle kterého by v dějinách **neměli** existovat žádné vzorce, trendy nebo periodicity. Já se ale na rozdíl od Poppera zabýval i **skutečností** dějin. Rytmy tam jsou, ergo Popperův spekulativní důkaz byl mylný. Popper sám uznává, že kdyby se to někomu podařilo ukázat empiricky, ustoupil by.

Mimochodem, Vy jste tu knihu nečetl. Nevíte, co v ní je. Popper tam hlavně rozlišuje mezi dvěma případy:

a) periodicity způsobené přírodními (geologickými, kosmickými) faktory – jaké právě hledají naše články s Mikuleckým – ty Popper samozřejmě uznává, protože je všeobecně známé, že takové rytmy v dějinách jsou.

b) periodicity v nejvlastnějším smyslu dějinné, které by byli způsobené vnitřními společenskými faktory a přesto vykazovali pravidelnost jako zatmění slunce - ty Popper neuznává.

Musíme si, pane profesore, odlišit tři úvahové roviny, aby se nám nepletli:

1. Existují 500leté rytmy v historických **záznamech**?
2. Jestli ano, co to znamená pro historické události? Existují 500leté rytmy i v historických **událostech**?
3. Jestli ano, vyplývá z toho existence nějakého **jednotlivého** příčinného faktoru, který to způsobuje? Jakou může mít tento faktor povahu?

S pozdravem, Emil Pálež

2. března 2009

Vážený pane profesore,

Dovolte, abych shrnul průběh našeho dialogu a učinil závěr.

1. Na počátku jste se připojil k útoku Prof. Heřta, že jsem testoval mou hypotézu na datech, které jsem selektivně a tendenčně vybral jenom já sám. Byla to lež - data nepocházeli ode mne, ale z nezávislých studií.

2. Vyslovil jste tedy jinou námitku, že se pokouším vědecky zkoumat neempirický faktor (anděly), což není možné. Nebyla to pravda, jelikož mé vědecké práce mluví o periodickém návratu kulturních a psychických vzorců a ty jsou empirické.
3. Pak jste namítl, že je příliš subjektivní hodnotit, které osobnosti a události v dějinách jsou skutečně významné, a pohledy na to se rozcházejí. I to jsem prozkoumal a ukázal, že to tak není - výsledky se zásadně neliší bez ohledu na autora, od kterého čerpáme data.
4. Domníval jste se, že jsem se tendenčně omezil jenom na studie o některých geografických oblastech a časových úsecích. Vysvitlo, že to nedělám, ale zkoumám rytmy v celých dějinách a celosvětově.
5. Nová námitka zněla, že nemůžu mít informace o *všech* událostech, které se v dějinách odehrály. Ujasnili jsme si, že je to mylná námitka. Žádné statistické studie se nedělají na úplném seznamu všech proběhlých událostí, ale vždy jen na reprezentativních vzorkách.
6. Tak jste namítl, že seriózně studovat se dají jen společnosti existující v přítomné době, jež můžeme živě testovat, ne však společnosti zaniklá v minulých staletích. I tato námitka byla neoprávněná. Všichni sociologové, antropologové to dělají tak jako já – studují i minulá společenství.
7. Tvrdil jste, že má hypotéza není falsifikovatelná. Nebyla to pravda – kdyby historický záznam neobsahoval signifikantní 500-leté rytmy, znamenalo by to její falsifikaci.
8. Žádal jste, abych nejdříve vysvětlil příčinný mechanismus, který ony dějinné rytmy způsobuje, a než to dovedu, abych je nezkoumal. Jenže příčinu těchto rytmů budeme moci odhalit jenom tak, že je budeme zkoumat.
9. Nakonec jste připustil, že dějepisný záznam snad obsahuje signifikantní 500-leté rytmy. Ale namítl jste, že periodičnost v dějinném záznamu ještě neznamená, že dějinné události se skutečně odehrávají periodicky. Tvrdíte, že kronikáři všech zemí a všech dob zamlčovali nebo zkreslovali skutečnost, systematicky a jednotně každých 500 let pro každé odvětví kultury v jiném a přesně stanoveném rytmu – takže vznikly zdánlivé 500-leté rytmy v historických záznamech, které neodpovídají skutečné periodicitě v historickém dění. Při této teorii o celosvětovém „spiknutí kronikářů“ jste již zůstal.

Ani společný motiv, který by mohl všechny dějepisce světa takhle sjednotit, ani způsob, jak by se dějepisci přes všechna tisíciletí a oddělené světadíly navzájem dorozuměli, jste nevysvětlil. Zapomínáte, že se neopíráme jen o kroniky a písemnosti, ale také o přímé archeologické nálezy – zhořeniště a kostry se stopami násilí každých 500 let, monumentální stavby, umělecké artefakty atd. – které se nedají jednoduše zfalšovat napsáním lživé kroniky. Fyzické stopy po světových událostech se nedají tak lehce odstranit jen proto, že si to přeje nějaký dějepisec nebo skupina osob.

Vaše vysvětlení je stejného druhu jako fantastické konspirační teorie, které vyžadují víru překračující zdravý lidský rozum. Omnoho přirozenější a logičtější řešení je předpokládat, že historické záznamy nezávisle na sobě ve všech koutech světa vykazují periodicitu jednoduše proto, že se ony události vskutku odehrávají periodicky. Konspiraci kronikářů můžeme opustit ve prospěch jednodušší hypotézy, že existuje skutečná periodicitu historických událostí způsobená nějakým (doposud neobjasněným) společným faktorem. Zda-li je jako tento společný faktor myslitelné nějaké kosmofyzikální záření materiální povahy (jak věří Prof. Mikulecký), je další samostatná a zajímavá otázka.

Závěr: žádnou pitomost v mé práci jste nenašel. Celosvětová konspirace kronikářů je ta pitomost. Udělejte čestnou tečku za naší diskuzí – dlužíte mi omluvu, nebo-li uznání pravdy.

Jsem rád, že jste všechny tyto námitky písemně vyjádřil. Mluvil jste i za stovky Vašich kolegů. Ti mají stejné myšlenky, ale neadresují je mně, nýbrž je falešně prezentují jako kvalifikovaný názor vždycky když nejsem přítomen a nemůžu se bránit. Pomluva je něco jako duchovní vražda. Je to mravní nemoc, ze které musíme akademický svět uzdravit. Přesvědčte mne, že Vy takový nejste, že smysl pro pravdu a objektivitu u Vás nakonec vítězí. Podejme si přátelsky ruce jako kolegové, které sjednocuje respekt k nějakým společným principům práce.

S pozdravem, Emil Pálaš

5. března 2009

Vážený pane kolego,

než Vám ještě naposledy odpovím, prosím o stručnou odpověď na následující otázku:
Myslíte si, že první desetiletí nového milénia, které právě prožíváme, je obdobím mírumilovným, kdy se postupně v historicky největší míře vytrácí násilí?

Děkuji, Hned potom Vám odpovím na většinu Vašich dalších dotazů.

Srdečně zdraví

Ivan Blecha

7. března 2009

Vážený pan profesore,

v mém dopisu nebyl žádný dotaz, na co mi chcete odpovědět? Již jsem jenom shrnul, jak se náš dialog odehrál a zkonstatoval, že slibovanou pitomost (neboli zásadní pochybenost) v mé práci jste nenašel. Stále jste ještě nedal uspokojivou odpověď na mou původní otázku ze září 2008. Ani nemůžete, protože neznáte mou práci, jste proti mně, ale nevíte, co vlastně říkám. Slepě se strefujete a dohadujete, co by asi mohlo být jejím obsahem a zkoušíte, jestli jsem neudělal tu neb onu chybu. Všechny Vaše dosavadní námítky byly v mé knize již zahrnuty a řešeny. Kdyby jste četl alespoň její zkrácenou verzi, vyjádřil byste se k tomu, co tam stojí a snad byste i našel její skutečné slabiny. Kdybyste je znal, uvedl byste je hned v prvním dopisu na první straně. Naslepo střílíte ve tmě, kolik chcete ještě šanci? Nestačil půlrok?

Chtěl jsem, aby lidé viděli, jaké mám oponenty. Jinak mi to nevěří, že vedoucí katedry nebo ředitel ústavu může oponovat tak, jako Vy. Z dosavadního dialogu je zřejmé, že proti mé práci nemáte a ani nemůžete mít argumenty, protože ji neznáte.

Právě včera jsem obdržel *Bronzový bludný balvan 2008*. Podepsán předseda Výboru pro bludné balvany *Jiří Grygar* osobně. Zapomněli ale napsat, za co! Stojí tam jen obecně „za mimořádné zásluhy... cenu v roce 2008“. V roce 2008 mi vyšla jediná věc a to byla druhá část toho článku v *Neuroendocrinology letters*, který ocenila i Karlova Univerzita a kvůli kterému začala naše polemika. Ten článek ale (záměrně) vůbec nevybočuje ze standardního paradigmatu materialisticky orientované vědy! Rádně udělený balvan by měl být za nějaké dílo, které je pavědecké, ale mate českou veřejnost tím, že se vydává za vědecké. Mělo by se dát citovat jako důkaz, že se jedná o pavědu. Balvany se snad neudělují na základě nedokazatelných klevet, pomluv a řečí, nebo ano?

Sysifos uděluje balvany, ale není schopen říci, za co. Udělení nepředchází žádná snaha o zjištění pravdy. Ta by se mohla vyjevit jen v odborném dialogu, kterého se právě oni bojí a vyhýbají se mu jako čert kříží. Ještě hůr, vědí, že tento dialog se odehrál v jejich neprospěch. Heřt zformuloval za *Sysifos* jedinou námítku, která byla nepravdivou pomluvou. *Grygar* nepřevzal můj dopis do vlastních rukou, snad aby pak mohl říci, že nic nevěděl o tom, že udělují balvan na základě lživé pomluvy.

To jsou Vaši přátelé – bezcharakterní lidské karikatury. Jim byste měl adresovat dopisy vyjadřující Vaše překvapení z nekorektních postupů, ne mně. Dokud stojíte na tak mravně zkažených pozicích nebo s nimi sympatizujete, nemáme vůbec předpoklady, abychom pokračovali v odborném dialogu. Nemá smysl, abych Vám odpověděl na další a další otázky, protože jste mravně diskvalifikován jako člověk, který vůbec nediskutuje proto, aby hledal pravdu. Zřekněte se *Sysifa*, odsuďte jejich praktiky, a pak se můžeme o něčem bavit dále.

Ještě Vám řeknu, proč mě ten balvan těší. Dlouhé roky jsem čekal na příležitost, jak demaskovat tyto pseudo-skeptiky (rozumějte: kdyby skutečně dělali to, co deklarují ve svém programu, považoval bych to i já za užitečnou činnost; ale oni pod zástěrkou kritického myšlení prosazují svou iracionální a svévolnou vizi světa). Pomlouvali mě, ale já se nemohl bránit, protože pomluvy se nedají dokázat. Teď konečně se pod to podepsali. Nejdřív Heřt ve své knize. Ale já je chtěl všechny, Heřt mi nestačil, proto jsem chtěl, aby se vyjádřili za celý klub. Vložili tím hlavu do smyčky, kterou mi teď stačí už je zatáhnout. Opilí samolibostí, tím že se scházejí a posilují v dezinformacích mezi sebou navzájem a pohrdají dialogem s „těmi druhými“, ztratili celkem soudnost. Nic si nepřčetli, ale spolehli se na základě klevet, že budu jistě blázen. Ještě to nechápou, že spor se mnou nemůže dopadnout nerozhodně, jako když odsoudí nějakého léčitele nebo třeba i Stanislava Grofa. Můj předmět i

výsledky jsou jednoznačné, empirické a racionální. A Grygarův pokus to dehonestovat je jasným příkladem snahy deformovat vědu, křivit ji na Prokrustovo lože dogmatických vizí.

Odpusťte mi, pane profesore, že jsem se Vás tolikrát osobně „dotkl“. Záměrně se snažím osobně se Vás *dotknout*. Měním téma od předmětu bádání k analýze Vaší psychologie, protože tam je pes zakopán. Srdce Vám zatemňuje temný předsudek, podezření, samonamluvená vize (idealista by řekl: démon), kvůli které se náš odborný dialog neodehrává normálně a korektně. Kdybyste se na mém příkladu probudil k takovému sebepoznání, onen démon by Vás opustil, a naše komunikace by začala být normální. Má radost a úcta k Vám (z principu jako k staršímu kolegovi) by pak byla taková, jako kdyby se mezi námi nikdy nic nebylo stalo.

S pozdravem, Emil Pálež

8. března 2009

Vážený pane kolego,

vy jste mi neodpověděl ma můj jednoduchý a krátký dotaz. Prosím Vás o to - stačí jedna věta.

Srdečně zdraví

Ivan Blecha

9. března 2009

Předpokládám, že se mně neptáte na osobní názor, ale že ta otázka má nějak souviset s mou odbornou prací, kterou se snažíme posoudit.

V té souvislosti můžu jen říct, že se o hodnocení dějinných období nesnažím, naopak programově jsem se ho zřekl. Přijal jsem tuto maximu už před deseti lety, kvůli mým oponentům i kvůli mé vlastní jistotě, že budu zakládat výlučně na hodnocení nezávislých odborníků, kteří neznají mou hypotézu. I tam pak zkoumám, jestli se jejich názory různí, nebo panuje shoda názorů, a přijal jsem pro sebe omezení zakládat jen na tom, v čem se výzkumná obec více-méně shoduje. K takové shodě či konsenzu dochází zpravidla s odstupem dvou-tří generací, když osobně zúčastnění již nežijí, opadnou vášně, odtajní se archivy, a lidé se na události podívají s odstupem času.

Předpověď udělat můžu. Bude založena na předpokladu, že onen rytmický faktor působící po 5000 let bude působit i nadále, a pak se statistickou spolehlivostí, kterou možno vypočítat, přispěje ke snížení fyzického násilí v první polovině 21. století o 40% v průměru v porovnání s 1. polovinou 20. století. Kompletní předpověď by vyžadovala zahrnout tento faktor, jako i mnohé další, které jsou teď jedinečné, dobově specifické a zabývají se jimi futurologové. To fyzické násilí se ale metamorfuje do jiných forem, finančního násilí a pod. Kdyby se to nesplnilo, byl by to mínus bod pro mou teorii, ale muselo by být takových nesplněných předpovědí více, aby podstatněji hnuli s 5000-letým dějinným průměrem.

Osobně si myslím, že se rozsah vojen, revolucí a škod v porovnání s obdobím světových vojen skutečně snížil i o víc než 40%. To ale nemůže ovlivnit mou práci. Ta není založena na dojmech, ale na spočítání událostí, materiálních škod, mrtvých, trvání a rozsahu bitev a revolucí atd. A já jsem ten poslední, kdo tyto data smí sestavit, když to nemá ztratit důvěryhodnost.

10. března 2009

Vážený pane kolego,

děkuji Vám za Vaši odpověď. Trval jsem na ní proto, protože jste se právě chytil do pěkné pasti.

Neměl jsem v úmyslu prověřovat validitu Vašich předpovědí. To, co jste ve své odpovědi konstatoval, totiž zcela rozbíjí veškerou Vaši metodiku. Chtěl jsem to průkazně slyšet od Vás. Sám jste mi tedy pomohl v tom, o co se snažím po celou dobu naší korespondence a co jste pořád nebyl ochoten akceptovat. Děkuji Vám tedy v tomto smyslu za spolupráci. Oč běží?

Je faktem, že násilí, války a revoluce opravdu v druhé polovině 20. století a na počátku 21. století prudce poklesly a nikdy nežilo lidstvo v tak klidném a přívětivém období (bohužel s výjimkou

trvale neklidných regionů). Evropa například nikdy nebyla mírumilovnější. Neklesají ale jen mezinárodní konflikty, dokonce i obecné násilí mezi lidmi je menší – v počtu k obyvatelstvu klesá i počet vražd a násilných trestných činů, celkově klesá kriminalita. V tom máte pravdu. To je ale právě ten problém pro Vaši práci: kdybyste totiž za sto či dvě stě let začal pátrat v archivech, četl dnešní tiskoviny, nechal si pustit zprávy v televizi, začel se do církevních traktátů, zpráv kronikářů, sledoval veřejné mínění, posuzoval debaty mnohých významných intelektuálů a jejich spisy, došel byste k nevratnému přesvědčení, že nás ze všech stran svíralo nepřetržité násilí, vraždy, atentáty, imperiální agrese, zločiny, krádeže. Moje tchyně je přesvědčena, že dnešní doba je cestou do pekel – samá krev, loupení, zabíjení. Je to velmi vzdělaná žena, katolička. Kdyby mohla psát kroniku, jistě by se hemžila těmito posudky. Zkuste se zeptat „obyčejných“ lidí kolem sebe, ale i leckterých vlivných intelektuálů, novinářů atp.: většina Vám potvrdí, že je naše epocha plná násilí a bezohlednosti. Ve skutečnosti je nejlepší za objektivně sledovatelná období.

Sám jste tedy svědkem klíčového dilematu: to, co vidíte jako reálné, se v rozhodnutých dokumentech a míněních jeví úplně opačně. A z těchto dokumentů a míněních čerpáte údaje o tom, co má být reálné. Věžíte v beznadějně bezvýchodné situaci. Vy chcete sledovat opravdový stav věci, faktické násilí, které lze prokázat i „materiálně“ (mluvíte o registraci *materiálních* škod, počtu mrtvých, rozsahu bitev a revolucí). To ale můžete statisticky vykazovat s relativně dobrou úspěšností právě jen jako pečlivě nezaujatý sběratel *současných* dat, který se nenechá ovlivnit vášněmi a veřejným míněním, který nebude spoléhat na zprávy v novinách a v televizi, ani na úvahy v učených traktátech. Fajn. Ale jak chcete zaručit, že takhle postupovali „sběratelé dat“ před pěti sty či tisíci lety, nebo dokonce v dávném starověku? V dobách, kdy byla vzdělanost velmi vzácným jevem, navíc vždy podložena nějakou ideologií nebo politickou orientací (příslušností k panovníkovi), kdy se informace šířily pomalu, pocházely z druhé, třetí nebo čtvrté ruky, kdy se nerozlišoval fakt od mýtu, pravda od přání, kdy nemáte objektivní zprávy o „materiálních škodách“ a počtu mrtvých. Dospět skrze dnešní houštinu různých dokumentů, zpráv a míněních k tomu, že kriminalita klesá, je velmi sofistikovaný problém, na který musíte být připraven už při sběru dat. Nominálně totiž počet vražd samozřejmě stoupá, a to nevídaně. Ale v poměru k počtu obyvatel nestatisticky počet lidí, zasažených zločinem, příznivě snižuje. Stejně tak je několikanásobně vyšší počet mrtvých při autonehodách, než tomu bylo třeba v 50. letech, ale vzhledem k hustotě provozu, počtu aut a řidičů, je poměr stále příznivější. K tomu, abyste tedy posoudil, zda vlna kriminality nebo nehodovosti stoupá nebo klesá, musíte mít k dispozici velmi složitou síť údajů a navíc možnost srovnat ji s další, neméně věrohodnou sítí: musíte vědět, kolik lidí například žije v daných státech či městech, jaký je skutečný počet násilných činů nebo dopravních prostředků a musíte umět zjistit početně správný poměr. Jenže takhle postavené údaje nemáme k dispozici už z doby před pouhými sto lety, natožpak ze středověku nebo starověku! Můžete mít počítačový program jaký chcete, můžete mít kolik chcete zpráv z různých kronik, můžete si být jist, že žádný ze středověkých kronikářů neměl potřebu chystat spiknutí proti Pálešovi: nic z toho vás nemůže osvobodit ze základní důkazní nouze.

Pořád nechcete připustit to, co jste ve své odpovědi sám prokázal: že vy vyhodnocujete množství *zpráv* o násilí, ale nemáte žádnou možnost objektivně prokázat to *násilí samo*. Ale ony kosmofyzické vlivy mají vyvolávat opravdové násilí, ne domněnky o něm, nemám pravdu? A což třeba když si troufáte měřit „velikost“ básníků nebo dějepisců, abyste je mohl řadit do jedné vlny? Kde máte pevné, „materiální“ měřítko takové velikosti? Byl Dante větší, menší nebo stejně velký básník jako Goethe? Má vůbec smysl tohle „měřit“ a zadávat jako údaj do počítače? Byl Dante větší básník než Holan, nebo byl velký proto, že tehdy prostě bylo málo lidí, kteří měli možnost básnit, zatímco Holan se tísnil v zástupech dalších poetů, kteří nutně jeho výkon zprůměrnili, ačkoli by sám o sobě Dantovi mohl směle konkurovat? A kde máte z období raných dějin údaje ze Severní, Střední či Jižní Ameriky, z Austrálie nebo ze zbytku Afriky? Jak víte, že tam v jiných vlnách, než které jste schopen registrovat, nežili velcí básníci, nebylo větší nebo menší násilí? Až do 15. století můžete spolehlivě čerpat maximálně z euroasijských zdrojů, ale to je jen polovina duchovního prostoru, v němž se mohlo něco prokázat. A i kdyby – jak četné a výrazné mohou být záznamy ze života Mayů nebo Aztéků, abychom je mohli směle řadit k zprávám z tehdejší Evropy? Pořád se oháníte upozorněním, že by se přece museli všichni kronikáři a sběrači dat spiknout proti Pálešovi, aby mu podsouvali matoucí informace k jeho výpočtům. Nemuseli.

Víte, k čemu by se Vaše práce dala přirovnat? Pracujete jako geolog, který má za úkol měřit periody zemětřesných vln na zemském povrchu. Ale čidla, která ta data sbírají, máte rozmístěna jen

někde (po větší část svého výzkumu je vůbec nemáte v Americe či Austrálii, tedy nejméně na polovině zemského povrchu), ta čidla mají navíc zcela rozdílnou citlivost, takže některá jsou schopná něco zaznamenat, některá vůbec ne, a navíc jsou ta čidla zapnutá jen někdy. Krom toho je kdysi kdosi rozmístil bez předem stanoveného záměru a plánu, aniž by věděl, co jimi bude měřeno. Pak můžete „nasbírat“ zdánlivě „přesná“ data, můžete mít naprosto spolehlivé spolupracovníky, u nichž nehrozí, že by se proti Vám spikli, můžete mít skvělý, výkonný počítač, skvělý program na zpracování dat a výpočty trendů – ale tohle všechno, co vy považujete za dostatečně průkazné, je bezcenné, pokud je prostě síť čidel tak fatálně nespolehlivá. Vaše snaha je prostě pochybená z principu, a proti tomu s nedá nic dělat.

Pokud Vás udělení Bludného balvanu pohnulo k takovým nepěkným a zbabělým útokům na členy Sisyfa (většinou vážené vědce) a na mou osobu, jaké v jednom ze svých dopisů předvádíte, je mi to líto a je to jen ukázka toho, že ta cena má svou váhu, když Vás tak rozčiluje.

Srdečně zdraví
Ivan Blecha

10. března 2009

Vážený pane profesore,

proč bychom měli za dvě stě let posuzovat míru násilí 21. století podle pocitů Vaší tchýně? Vždyť máme policejní statistiky o zločinech a autonehodách, víme i počet obyvatel a počet prodaných aut – budeme moci vypočítat koeficient mortality pro 20. a 21. století velice přesně a oba porovnat. Víme je vypočítat již dnes, nemusíme čekat 200 let.

Opakujete jen to, co už bylo v minulých dopisech: že dějinná svědectví jsou mezerovitá a obsahují mnoho subjektivity. To už jsem slyšel a byli jsme již o krok dál: ptal jsem se, jak si pak vysvětlujete, že se ta svědectví natolik shodují napříč různými kulturami a obsahují rytmicky pravidelné vzorce opakující se po tisíciletí. Když lidé (podle Vás) hodnotí básníky subjektivně, svévolně, nepravdivě – jak to, že se jejich hodnocení tak shodují? Jak to, že nezávisle od sebe v Evropě, Arábii, Indii, Číně a jinde „subjektivně“ vyzdvihují básníky nezávisle na sobě ve stejných obdobích pravidelně každých 500 let? Když jsou záznamy mezerovité a zdánlivý rytmus vznikl zapomenutím na jiné skvělé básníky – jak to, že údaje o básnících se ztrácejí na celém světě ve stejnou dobu a pravidelně každých 500-let?

Váš argument dovádí sám sebe *ad absurdum*, k „objektivní subjektivitě“ a „systematické náhodě“ – což je obojí *contradictio in adjecto*. Mezerovitost i částečná subjektivita je faktem, ale nedá se použít na vyvrácení dějinných rytmů. Existence pravidelných vzorců v dějinných záznamech je naopak **důkazem**, že kromě subjektivní složky obsahují i objektivní jádro. Jiné vysvětlení neexistuje (a ani Vy žádné neuvádíte).

Váš příklad s čidly zemětřesení je dobrým zjednodušením. Řekněme, že ta čidla by byla málo spolehlivá, některá by vůbec nefungovala a byla by rozmístěna úplně náhodně a na některých kontinentech vůbec. Pak platí, že kdyby po dlouhá tisíciletí vykazovala pravidelně a souhlasně zvýšenou seismickou aktivitu každých 500 let, byl by to důkaz skutečné periodické seismické aktivity Země! Když by totiž pravidelně každých 500 let, současně ve stejném okamžiku a nezávisle na sobě většina čidel hlásila zemětřesení – nemohl by tento souhlas být výsledkem jejich nespolehlivosti, ale jen svědectvím o reakci na nějaký společný periodický podnět. Nespolehlivost čidel by se projevila v nepravidelnosti dat jako statistický šum. A pravidelná, periodická složka by byla důkazem společného podnětu, který je v každém případě **reálný** (a jestli to nejsou zemětřesení, pak snad nějaký pravidelný kometární déšť z kosmu nebo něco, co ty čidla muselo jednotně ovlivnit).

Třeba správa o Halleyově kometě v dějinách jsou velice náhodné, ale protože ji někdy spatřili odlehlé kultury najednou, věříme, že si nevymejšleli; tím méně, když se kde-tu zachovala i nějaká přesnější správa o její svítivosti nebo poloze mezi hvězdami; a protože se ty správy včleňují do 76-letého rytmu, který se shoduje s rytmem i dnes pozorované Halleyovy komety, věříme, že i v minulosti to byla ta samá kometa a že už létá přinejmenším pár tisíc let. - Zeptejte se Grygara!

Pakliže Vám schází inteligence pochopit tak jednoduchou věc, nechme to. Řekněme, že bych se mýlil a Vy máte pravdu - že zkoumat takhle křivky tvořivosti nebo čehokoli jiného v dějinách je nevědecké. Pak jste mi stále neodpověděl na otázku, proč za to napadáte právě jen mně - a ostatní za

to samé obdivujete jako skvělé vědce? Proč si nezaslouží bludný balvan třeba Halberg, Sorokin nebo Wheeler? – vždyť ty máš data (podle Vás pavědecká) sestavili oni, a také se ptali na pravidelné sociologické (nebo kosmobiologické) zákonitosti a jsou přesvědčeni o 500-letém rytmu stejně jako já. Sorokin je učebnicová postava kulturní antropologie; Halberg (našimi univerzitami) obdivovaný otec chronobiologie; Wheeler byl předseda kansaské akademie věd... Proč oni ne, proč já? Jsem Vám osobně nesympatický? Rozčiluje Vás, že jsem k těm rytmům našel i tu babylonskou předpověď, která tyto fakta dává nějak do souvislosti s dávnou vírou v anděly a bohy?

Sisyfos zaútočil na mně, a zbaběle, protože nemají argumenty a bojí se dialogu, a nepěkně, protože porušují základní etická pravidla. Já se bráním a ne zbaběle, protože se neschovávám, a ne nepěkně, protože nelžu a nedělám se uměle nechápavým.

Když nechcete reagovat na pointu věci, tak mi už zbytečně nepište a skončeme to.

Emil Páles

12. března. 2009

Vážený pane kolego,

ten svůj příklad s čidly musím, dovolíte-li, trochu zpřesnit: musí být trochu složitější. Protože se mi líbí (a Vám asi také), stojí mi za to, abych ho rozvinul trochu dál. Ta čidla by vlastně měla reprezentovat projevy kosmofyzických vlivů, že. Takže si – abych Vám vyšel vstříc – můžeme vlastně představit, že čidla jsou rozmístěna po celé Zemi pravidelně a že vždycky, když zapůsobí vlna nějaké geniality, zazáří všechna zhruba stejnou zvětšenou intenzitou. Ta čidla jsou ti „básníci“ či „lékaři“, v nichž zableskne nějaký výron duchovní síly v jedné vlně. To je asi přiměřenější náčrt výchozí situace, ne? To, co jsem měl na mysli v polemice s Vámi, vystihuje proto přesněji až tohle: výkony těch čidel nemáme možnost sledovat přímo, ale prostřednictvím nahodilých a nepravidelných zpráv místních laiků, kteří dělají své záznamy, aniž by byli předem poučeni o tom, proč je vůbec dělají a jak je mají dělat. Posuzují intenzitu záření čidel podle vlastní úvahy, každý z nich má navíc jinou škálu hodnocení: některému se čidlo zdá zářit dost „významně“, někomu ale vůbec ne, někdo posuzuje sílu záření podle toho, zda si jich všimlo dostatečné množství jeho současníků atp. A k tomu další problém: rozmístění zpravodajců je chaotické, k čidlům nepřicházejí pravidelně a některá čidla po dlouhá staletí nechávají zcela bez povšimnutí. A problém do třetice: vy pak ještě čerpáte navíc z „druhého sběru“, totiž ze souhrnných studií kulturologů, kteří subjektivně posuzují zprávy prvního řádu. Teprve tohle je asi úplnější obraz situace, z níž získáváte informace o reálných záchvěvech půdy... Na nesmyslnosti Vašeho počítání to ale určitě nic nemění. Vyvozovat přesné pětisetleté cykly z takových údajů a s neproověřeným předpokladem, že v mezidobí nemohly probíhat libovolné další a ještě silnější vlny, je opravdu výkon hodný šarlatána. Stačí přece, aby Vám v těch čtyřech či pěti vlnách, které jsme ještě schopni v paměti celoplanetárního lidstva jakž takž registrovat, třeba jen dvě vyšly jako značně nevěrohodné, s tím, že místo nich mohly být někde jinde silnější vlny, jenže nezaznamenané, a máte hned po jakékoliv pravidelnosti. Kdybych trval a tom, že „být geniální“ a „být slavný“ nelze považovat za projev téže intenzity, vypadne Vám ze zdánlivě průkazné a kompaktní vlny hned jedna vlna lékařů. Tak je tomu jistě se všemi básníky, dějepisci a já navíc s čím ještě. Vidím tu pouze mnohonásobně zkreslené, subjektivní, ba svévolné hodnocení nezměřitelných údajů, jež z principu nelze exaktně zaznamenat, a nemohu to při nejlepší vůli považovat za věcný a faktický materiál k jakýmkoliv výpočtům.

Připouštíte, že k doložení toho, že je násilí v dnešní době na určité úrovni, budeme mít zpětně dost věrohodných záznamů. Pak ale musíte začít měřit teprve od dnešního dne a první vlna se Vám může potvrdit nejdříve za 500 let (a to bude ještě málo na uznání nějaké pravidelnosti). Odečteme-li 500 let dozadu, stěží budete mít k dispozici tak podrobné, věcné a nezaujaté policejní statistiky nebo údaje o nehodách kočárů a stěží budete moci vypočítat detailně koeficient mortality nebo četnost dopravních nehod. Takže cokoli, co prohlásíte o tehdejší době, bude beznadějně neprůkazné.

Na vlny básníků můžete opravdu soudit jen z písemných záznamů: a ty jsou historicky poměrně nedávné a dodnes nejsou k dispozici pro rozsáhlá území (neznám žádné sbírky básní nebo literární odkazy na ně z Ameriky, Austrálie nebo subsaharské Afriky pro doby starší pět set let – vy ano?) Nebo snad chcete říci, že básníky rozpoznáme podle kosterních nálezů? A chcete-li vůbec přesné cykly v dějinách odhadovat podle stáří kosterních nálezů i tam, kde by to snad mělo smysl,

vysměje se Vám každý archeolog, protože odhad stáří takových kostí je zatížen velkým rozptylem - jedná se přece často o stovky let. Nechcete snad tvrdit, že můžeme v dobách hluboko před naším letopočtem odhadnout na rok přesně, že v různých částech planety patří „zmrzačené“ kosterní pozůstatky do téže násilnické vlny?

Letmo jsem si také všiml, že do svých vln básníků, lékařů či dějepisců s klidem počítáte i vlny filosofů. Při nejlepší vůli ale neumím v dějinách filosofie najít žádné pětisetleté cykly. Jistě nemůžeme pominout vlnu, na jejímž vrcholu byli Platón či Aristotelés v Řecku (4. století př.n.l.): ale když si promítnu 500 let kupředu, dojdou k ne zrovna významnému období (2. století n.l.), za to se mi do další vlny nevejde ani Plotínos (3. století n.l.), ani sv. Augustin (4.- 5. století n.l.), což byli myslitelé, kteří měli pro raný středověk naprosto klíčovou roli. Chcete-li registrovat vlny, do nichž se nevejdou mimo jiné takoví vlivní myslitelé, pak je to jen důkaz naprosto neprůkazné svévole. Tím spíš, že „filosofové“ v pravém slova smyslu (i s tradicí školské výuky, čerpání z předchůdců, s nimiž kriticky polemizují atd.) existují po celý starověk a středověk vlastně jen v Evropě nebo zčásti v Arabii: velká většina mudrců či myslitelů v Asii nebo Africe nebyli vlastně filosofové, takže se opíráte o další velmi vágní kategorii, chcete-li vykazovat celosvětové vlny.

Zvažme ještě něco: historikové a kulturologové čerpají ze zpráv, které byly psány nejen anglicky nebo německy, ale i v sanskrtu, japonsky, čínsky, jazykem Mayů, inckým kipu, klínovým písmem, nebo které se zachovaly jen v orální tradici severoamerických Indiánů a novozélandských Maorů. Museli bychom nejprve přesně sladit všechna tato sdělení do jednoho spolehlivého jazyka. Kdoví, jestli tři uzlíky na kipu znamenají „velký“ nebo jenom „slavný“? Při vši úctě: ty Vaše kulturologické autority uměly všechny tyto jazyky? Nebo je ovládáte Vy, abyste – jako každý seriózní vědec – mohl prověřit jeho závěry a ne jen přebírat data a jejich interpretace (a překlady!) z druhé ruky? Já si myslím, že tohle není marginální problém.

Kdybych byl geolog, kdybych měl takové pomocníky, kdybych věděl, že výkon čidel není registrován na základě předem stanovených postupů, kontrolovatelně, s jednotnou stupnicí a s pečlivě hlídanou pravidelností, vůbec bych se do žádného výzkumu nepouštěl. Právě v tom se projevuje odpovědná kompetence každého vědce. Vaše ostuda nespočívá v tom, že byste snad používal špatný počítačový program, nebo že byste měl načteno málo literatury. Vaše ostuda spočívá v tom, že jste si vůbec nevšiml tak děravých zdrojů dat. Neopatrný geolog by také mohl vypočítat tisíce výsledků, nakreslit moře vln, ale první dotaz na spolehlivost nastavených parametrů by všechnu jeho práci musel učinit úplně zbytečnou. Posmíváte se historikům, že nebyli schopni odhalit přesné cykly v dějinách. Ale v tom je právě jejich serióznost: povaha historických dat bude taková, že to *nikdy* nebude možné. Shazujete sám sebe, když se ukvapeně použíté do podniku, který dlouholetá zkušenost historiografů vykazovala jako směšný.

Ostatně dokonce i vy sám jste zářný příklad neurčitosti dat: při různých příležitostech umně mlžíte a uvádíte, že vám cenu Zdeňka Kleina mimo jiné udělila Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy. Ale děkan se od Vás distancoval (s poměrně velkým zděšením). Stejnou zdrženlivost na můj osobní dotaz projevil i prof. Bouzek, na jehož posudek se na svých stránkách odvoláváte. Patříte-li Vy do případné vlny významných vědců, není proto vůbec jisté, ačkoli děláte všechno pro to, aby si to o Vás všichni mysleli: s velkou mírou neskromnosti si necháváte v různých člancích a rozhovorech lichotit a své „objevy“ prezentujete jako vědecký průlom. Když Vy sám tedy představujete tak nejednoznačné a matoucí datum pro výkaz kosmofyzických vlivů, nedivte se, že my ostatní jsme k takovým podobným údajům nanejvýš skeptičtí.

Zaštit'ujete se Sorokiny a profesory z amerických univerzit. Zdá se, že poukaz na autority má dodat váhu Vaší práci. Doporučuji Vám, abyste byl v tomto ohledu opatrnější. Božítku, kolik hlupáků chodilo v akademickém hábitu! Vezměme to takhle: vy i já máme akademický titul a třeba se na nás někdo bude chtít odvolávat jako na autoritu. Ale z nás dvou se musí nutně někdo strašně mýlit a musí být pěkný pitomec. Takže sám fakt, že máme akademické tituly, nic neznamená. A navíc, několik hloupých profesorů a akademiků Vám udělilo cenu Bludný balvan.

Pane kolego, rád bych Vám slavnostně oznámil, že už opravdu nemohu v další diskusi s Vámi pokračovat. Moji kolegové si ťukají na čelo, s kýmže to tady marním čas v obskurní debatě. Snažil jsem se aspoň držet se problému věrohodnosti historických dat. Když si ale teď znovu naplno uvědomím, že by vůbec někdo mohl jen na chvíli předpokládat, že nějaké kosmofyzické vlivy (andělé) mohou se striktní pravidelností produkovat vlny pozemských básníků, lékařů či dějepisců,

zachvacuje mě čiré zděšení, že jsem se s Vámi vůbec dal do řeči. Už mi ale konečně došla trpělivost a dál se nechci propůjčovat debatám v tomhle rámci.

Srdečně zdraví
Ivan Blecha

15. března 2009

Vážený pan profesore,

čekal jsem, že ukončíte diskusi ve chvíli, kdy Vám dojdou argumenty.

Tvořivý výkon básníků, filosofů atd. je onou veličinou, o které se snažíme zjistit její skutečné hodnoty („zemětřesení“). A zápisy kronikářů, dějepisné zprávy jsou ty „čidla“, které máme bezprostředně k dispozici. Nepřekrucujte teď ten Váš vlastní příklad do jiné polohy. Hodnoty ukazované čidla víme odčítat exaktně. Nevíme ale, co to vypovídá o skutečném dění. Víme, že čidla jsou rozmístěna náhodně po zemi, na některých kontinentech vůbec, nebo jen posledních několik století; víme, že mají různou citlivost, že některá vůbec nefungují a nepodávají žádné zprávy.

Čidla referují toto: na jedné straně vykazují značný rozptyl, rozdílnost naměřených dat. Zároveň však pozoruhodnou shodu: každých 500 let periodicky a shodně na celém světě většina čidel vyazuje zvýšené hodnoty. Zákony matematické statistiky jsou v této situaci kompetentní rozhodnout, zda může nebo nemůže být taková systematická shoda výsledkem náhody. V našem případě – dějiny lidstva na této Zemi – je shodná variance dějinných zpráv tak velká, že je nemyslitelné a za hranicemi zdravého rozumu pokládat ji za výsledek náhody. Protiřečí to zákonům matematické pravděpodobnosti. Shoda musela být způsobena nějakým objektivním, společným, celosvětovým a periodickým faktorem (teď neřešíme otázku, jestli jsou to andělé nebo nějaký hmotný kosmofyzikální faktor). Každá jiná odpověď je nevědecká, protože popírá matematiku. Vám asi teorie pravděpodobnosti nedělá starosti, ale já to studoval pět let a s červeným diplomem za nejlepší prospěch na celé univerzitě. Vy očividně věříte, že někomu v pokru skutečně může padnout šestka stokrát za sebou bez toho, aby kostka byla falešná.

Vaše víra, že v meziobdobích probíhali ještě větší kulturní rozkvěty, které zůstaly nezaznamenány, a právě jen v těchto meziobdobích je někdo systematicky vymazával z dějin, je iracionální a vyžaduje si nějaké další vysvětlení, jako konspiraci kronikářů nebo něco podobného. Zašel jste tak daleko, že prohlašujete dějinný záznam za 100% subjektivní a popíráte, že by obsahoval jakoukoli objektivní složku odpovídající skutečným událostem. Pak ať historikové zabalí nadobro své povolání jako celkem neopodstatněné.

Ano, i z koster se dá zjistit míra romantismu a básnictví: poměr délky ukazováku a prstenníku například svědčí o poměru hladiny ženských a mužských hormonů v krvi, které korelují s jistými duševními stavy – ale takové subtility zde nebudu začínat, když se nemůžeme domluvit na jednodušších věcech.

...neumím v dějinách filosofie najít žádné pětisetleté cykly.

Historikové filosofie mají shodný názor se mnou, a Vy jste sám. 500-letý rytmus filosofické kreativity je statistickým faktem, nezávisle od autora, od kterého budete čerpat data o významných filosofech. Také jsem ještě neslyšel o tom, že by někdo indické a čínské filosofy nepokládal vůbec za filosofy. Zakreslil jste si na časovou osu skutečně světové filosofy (podle učebnic světové filosofie), jako já? Udělal jste to? A testoval jste 500-letou periodicitu? A nevyšla Vám? Lžete. Stavíte svévoli, subjektivní přání oproti skutečnosti.

Vaše kulturologické autority...

Ne moje, ale Vaše. Já je nikdy až tak moc neuznával, protože na univerzitách uznávané kapacity jsou většinou materialisté. Ale mí oponenti je vynášeli do nebes jako vzor, a tak jsme je vzali za kritérium pravdy, protože lidé jako Vy věřili, že to mou hypotézu rychle vyvrátí. Nevyvrátilo ale potvrdilo - a teď najednou jsou to „mé“ autority, které neuznáváte... tak proč je vyučujete všude na univerzitách? Jak zajímavé, že se rázem stali „hlupáky v akademickém hábitu“, když dali za pravdu mně!

Kdybych byl geolog... vůbec bych se do žádného výzkumu nepouštěl.

Fosilní záznam evoluce je ještě dřevější a mlhavěji datovatelný než záznam lidské historie. A přesto sa světoví geologové – na rozdíl od Vás a ve shodě se mnou – pouštějí do hledání pravidelných rytmů v evoluci. Přes všechnu dřevost a náhodnost fosilních nálezů má světová paleontologická obec za to, že existuje periodicita kolem 26 miliónů let ve vymírání druhů.

...podniku, který dlouholetá zkušenost historiografů vykazala jako směšný.

Ne, historiografové se touhle otázkou vůbec nezabývali. Soustřed'ují se na popis jednotlivých, jedinečných událostí a na obecné zákonitosti dějin se vůbec neptají. To dělají filosofové dějin, a zkoncipovali více teorií, žádná však není tak průkazná jako ta moje.

...děkan se od Vás distancoval (s poměrně velkým zděšením). Stejnou zdrženlivost na můj osobní dotaz projevil i prof. Bouzek...

Diplom Karlovy univerzity jsem dal na moji webovou stránku. Děkan Kovář je tam osobně podepsán. Také profesor Bouzek je podepsán pod kladným posudkem mé práce. To jsou věci doložené na papíře. Mám Vám vůbec věřit? Když ano, pak to svědčí o rozpolcenosti a nedostatku osobní integrity těchto popředních osobností. Bouzeka znám osobně, nejen jako ředitele archeologického ústavu – teď by mně velice zajímalo, co Vám vlastně řekl?

Vy i já máme akademický titul... ale z nás dvou se musí nutně někdo strašně mýlit a musí být pěkný pitomec.

Ano, někdo z nás dvou. Taky se divím, že mi odpovídáte, ale v dobrém. Začínám mít pocit, pane profesore, že by se to mohlo obrátit v naše vzájemné přátelství. Mí skuteční nepřátelé se se mnou vůbec nebaví.

S pozdravem, Emil Pálež

16. března 2009

Pane kolego,

vidím, že používáte strategii malého kluka, který každé přerušení diskuse považuje za své vítězství a provokuje výkřiky, že oponentovi dochází argumenty. Já si pořád myslím, že základní argument – naprostá nespolehlivost vstupních dat, s nimiž pracujete – jste naopak nevyvrátil Vy.

Tak tedy ještě potísícé:

S těmi čidly, rozesetými po Zemi, je to myslím opravdu vhodný příklad, ale pořád jeho interpretaci dost nepochopitelně posunujete. Ještě jednou tedy ten příklad z poslední verze: ta čidla jsou rozeseta pravidelně po celé Zemi a představují „hlavy“ význačných jedinců, v nichž jednou za 500 let zazáří genialita, takže se čidla výrazně rozsvítí. Může to být zemětřesná vlna, ale třeba – abychom byli blíže Vašemu oboru – třeba nějaká vlna kosmofyzického záření nebo mávnutí křídly nějakého archanděla. V tom problém není: tohle by byla exaktní základna a pečlivě sebraná data by mohla o něčem vypovídat. Jenže Vy jste v situaci úplně jiné a o tu, o nic jiného, běží: Vy jako hlavní geolog přece nemáte přístup k přímému výkonu těch čidel, Vy jste závislý na zprávách svých pozorovatelů. A ti byli (a čím více do minulosti, tím více) rozeseti po Zemi nepravidelně a nahodile, někde jich bylo hodně (třeba i více na jedno čidlo), někde nebyli vůbec; celá rozsáhlá území na Zemi jste po tisíciletí neměl vůbec pod kontrolou. Za další: ti pozorovatelé nebyli spiklenci, jak si pořád snažíte sugerovat, oni prostě jen nevěděli, co zaznamenávají, k čemu je to dobré, co vlastně mají sledovat, komu to mají sdělovat. Jejich nespolehlivost není úmyslná, nevznikla z konspirativní domluvy, aby ublížili Pálešovi – to je samozřejmě absurdní. Jejich nespolehlivost je prostě dána z principu. A dále: každému z těch pozorovatelů se příslušný záblesk čidla jevil jinak – někomu jako příliš slabý, takže ho nezaznamenal, někomu jako velmi silný. Často dokonce velké zazáření přehlédli úplně a nezavedli o něm žádný záznam (např. filosof Kierkegaard začal mít vliv až sto let po své smrti). Za další: mnoho pozorovatelů svůj záznam zavedlo do knih z nedbalosti nebo z jiného důvodu na základě vyprávění další osoby, aniž by se k čidlu osobně obtěžovali dojít: „kdosi někdo někde říkal, že viděl ohromný záblesk“ – tohle byl často zdroj zápisu v kronikách. Víte přece, že mnoho věcí

se předávalo ústním vyprávěním a víte, jak mýty a legendy zveličují, jak tradice zkresluje. Takže někteří udělali záznam o někom „velikém“ jen proto, že se o něm často vyprávělo (že byl „slavný“). Za další: nejenže nebylo mnoho pozorovatelů poučeno, co mají dělat, ve svých nahodilých pozorováních byly i nevědomky hluboce ovlivněni vzděláním, ideologií, náboženskou vírou, příslušností k politické straně. Některé charakteristiky o „velikosti“ různých lidí byly prostě politické nebo ideologické fráze, takže genialita těch individuí nabrala na velikosti omíláním v zaujatých traktátech, nikoli skutečným zábleskem. Za další: vy dnes sledujete zdánlivě jasné kategorie: „filosof“, „lékař“, „dějepisec“ – ale proboha, cožpak ti lidé v tehdejších dobách byli takto vymezeni a zpravodajové takto poučeni? Je Sv. Augustin filosof nebo teolog? Obojím byl ve velké míře: pod jakou vlnu má ale spadat? Byl Leibniz filosof, matematik nebo historik? A co je to filosof (to jsem naznačoval v minulém dopise)? Je Konfucius filosof v pravém slova smyslu? Je jím Buddha? Je buddhismus filosofický směr? Spousta asijských velikánů byli prostě zvláštní mudrci, kteří měli „filosofické“ rysy, ale filosofové v pravém slova smyslu nebyli. A za poslední: vy dokonce ani nepracujete se všemi těmito kronikami, záznamy či vykopávkami. Vy ještě navíc pracujete s jejich souhrny, které také mohly mít své díry, svá zaujetí, byly provedeny ze záznamů, vydaných v nejrůznějších jazycích, jejichž překlady bývají velmi složité atp. To je další změkčení podmínek v neprospěch jakékoliv možné exaktnosti.

Vy tedy celou dobu nepozorujete skutečné výkony čidel (záchvěvy geniality, jež čidla prokáží svým zazářením), ale chaotické a neúplné zprávy o nich: tam hledáte nějaké „vlny“. I kdyby tam byly, nemohou vypovídat nic o tom, co popisujete, protože ty zprávy nejsou kompaktní, nejsou pravidelně rozmístěny a nemají nastaveno stejné hodnotící kritérium, je to, jako by na každém čidlu byla jiná stupnice měření. Pořád se držíte alespoň toho minimálního výsledku naší debaty, že ty „vlny“ v záznamech nemohou být taky náhodné a že mohou odkazovat ke skutečným „vlnám“ v realitě (na těch čidlech). Jenže sám ukazujete, jak je ve Vašem případě přání otcem myšlenky, jak tam ty vlny mnohdy vnášíte sám, jen aby to vyšlo.

Pokud mohu soudit, i Vám stačí jednou do vlny jen dvě oblasti (Evropa a Čína), jindy celý svět, jednou „genialita“, pak jenom „sláva“. Dokonce někde – což je už úplná svévole – přiznáváte, že ty občas významné reprezentanty počítáte za dva!!! Exaktně tyhle vstupy přece nemůžete srovnávat, tudíž se nemůže jednat o vlnu. Vy si myslíte, že záznam o velikém Galénovi a záznam o skupince významných lékařů jsou srovnatelná data. Nejsou: nemáte možnost to ani potvrdit, protože jste neměl určeno jednotné měřítko při záblesku těch evropských a čínských čidel. To čínské mohlo zablesknout velmi, velmi slabě, a máte po vlně. Vyvráťte mi tuto možnost!

Uznejte už jednou provždy, že taková práce s daty je naprosto bezcenná, svévolná a zbytečná! Maříte čas. Každý soudný člověk musí uznat, že s tak chabým materiálem nelze exaktně opisovat žádné detailně pravidelné vlny. Že s nimi ovšem historikové či sociologové pracují, je jasné, ale nikdo z těch seriózních si právě netroufá předpovídat pravidelné cykly takového ražení, jaké nabízíte Vy.

Opravdu jsem si dosud nevšiml žádných pětisetletých cyklů ve filosofii. Ostatně zrovna s ohledem na ni, pokud si dobře pamatují, si situaci dost zjednodušujete. Myslím (nemám čas to dohledávat), že v jednom ze svých textů začínáte cykly počítat v periodě, kterou nasazujete ve značném rozmachu: mezi lety 600 – 250 př.n.l. Takhle rozmazané východisko Vám ovšem umožní ledacos. Trvám na dvou zásadních pochybeních: 1) právě s ohledem na to, že pojmáte „filosofy“ velmi široce, můžete do filosofických vln počítat každého mudrlanta – a to máte, jak sám musíte uznat, docela dost velký výběr. 2) V žádné z vln nemůže chybět Aristoteles ani Augustin. Ale mezi nimi není pětisetletá distance. Z žádné vlny nemůže vypadnou Kant s Hegelem. 500 let dozadu s přimhouřením očí narazíme na dozvuky činnosti Tomáše Akvinského – ale pak Vám vypadne Descartes, který je pro obrat novověké filosofii úplně klíčový. Já nevím, jakými výpočty to chcete zachraňovat. Pokud chcete užívat nějaký interferenci různých vln, pak je to samozřejmě jen úskok a cesta k dalšímu zlehčení vstupních podmínek.

Že délka prstů koreluje s duševními stavy je pro mě nová a nanejvýš zajímavá informace, nijak však neodstraňuje praktickou nemožnost přesně určovat stáří kosterních nálezů: nejmodernější metody to umí v poměrně velkém rozptylu. Takže když najdete v rozdílných oblastech světa dvě kostry se shodnými poměry prstů, vůbec to nemusí znamenat, že patří časově do téže vlny a určit ji s přesností na roky je nemožné.

Pod kulturologickými autoritami jsem rozuměl všelijaké ty Vaše Sorokiny, na něž se odvoláváte. Jinak vím, že drtivá většina členů akademických obcí Vám nesahá ani po kotníky.

Napište schválně děkanovi Přírodovědecké fakulty – proč pořád podezíráte mě, že se snažím znehodnotit Vaše vyznamenání?

Na závěr: víte jak s pozná opravdový vědec? Že je skromný. Když s podívám na nabídku Vašich přednášek na Vašem webu, jímá mě nekonečný údiv. Vy si Vážně tak věříte, že jste schopen přednášet v tolika oborech najednou? Od filosofie, sociologie, historie až po genetiku, botaniku a mineralogii? Já myslím, že v tomhle to všechno bude: chybí Vám pokora a bez ní se věda dělat nedá.

Myslím, že to může být hezké závěrečné poučení z naší úmorné debaty.

Váš, Ivan Blecha

17. března 2009

Pane profesore,

Oba souhlasíme, že dějepisná data jsou nespolehlivá – můžeme tuto otázku konečně uzavřít a nechat za sebou? Debata přestane být úmorná, když nebudete stokrát opakovat to samé, jako kdybych já byl proti tomu. Dějepisci zaznamenávali někdy z osobního svědectví, jindy z ústního podání, z třetí ruky; někdy někde nebyl nikdo, kdo by události mohl zaznamenat; každý z nich měl jiná měřítka, jiný cíl, jiné kulturní pozadí a jiné tendence zájmy politické, náboženské atd. – a to všechno se v jejich zobrazení skutečnosti projeví jako zkreslení (i když jejich ideální cíl je podat „pravdivý“ popis události). Již v prvním či druhém dopisu jsem souhlasil, již tam jsme tenhle fakt uzavřeli.

Já sem se tedy k nespolehlivosti dat vyjádřil a souhlasil jsem. Můžete se i Vy laskavě vyjádřit k mé otázce, kterou Vám od začátku stále znova kladu?

Ptal jsem se Vás, **jak si vysvětlujete, že dějinný záznam obsahuje synchronní a periodické celosvětové rytmy předpovězené Babylóňany?** Co to znamená? Podle mě je to tím, že se v tom dějinném záznamu přece jen odrazilo i něco ze skutečných událostí. Máte jiné vysvětlení?

Ptáme se na vztah dějinného záznamu ke skutečným událostem. Víme, že se v něm odrážejí zkresleně. Ale je možné, aby se reálné události v dějinném záznamu *vůbec* neodrazily? Kdy je oprávněné, podle Vás, na základě dějinných zpráv udělat závěr, že se něco *skutečně* odehrálo? Nikdy?

Příklad: domníváme se, já i všichni světoví odborníci (kromě Vás?), že v roce 1006 vybuchla na obloze jedna z největších supernov. V devíti kulturách na různých světadílech podali tehdy zprávu o nové hvězdě zářící tak jasně jako čtvrtina úplňku poblíž souhvězdí Zajíce. Ano, nemůžeme tu událost zopakovat a pozorovat ji bezprostředně. Máme jen nezávislá shodná svědectví. V něčem shodná a něčem rozdílná. Nějaký šaman to svému kmeni interpretoval třeba tak, že jejich bůh jim odpověděl na modlitby; nějaký teolog snad řekl, že to není možné, protože sféra stálic je věčná a neměnná. Někde si ji snad ani nevšíмали, protože je nezajímala astronomie, nebo ji spíše pozorovali a nezapsali to, nebo se ty zápisy pak ztratili. Máme ale devět svědectví, nezávislých od sebe navzájem, která se shodují alespoň v tom, že v tom roce na to místě oblohy zazářila velice jasná nová hvězda. Co je teď podle Vás rozumné předpokládat, že ta hvězda vybuchla – nebo že nevybuchla?

Navíc, současní astronomové v tom souhvězdí pozorují hmlovinu, která je zřejmě pozůstatkem nějaké vybuchlé hvězdy přibližně takové velikosti z toho období. Dnes nalezené a pozorovatelné fakty tedy při zpětné logické rekonstrukci dobře koroborují s těmi dějinnými svědectvími. Takhle se připojuje k dějinným zprávám archeologie, která v *současnosti* pozoruje pozůstatky událostí, o kterých mluví i ty navzájem se nezávisle potvrzující dějinné zprávy.

1. Já tvrdím, že v takových případech je rozumné vycházet z toho, že se ta referovaná dějinná událost s velkou pravděpodobností *i skutečně* odehrála.

2. Vy tvrdíte, že ne. A to podle mně znamená vzdát se zdravého rozumu.

Toto je tema našeho sporu. Laskavě na něj reagujte a nepište stále zcesty o něčem jiném.

Znova to zformuluji: **když máme nezávislá a systematická svědectví o minulých událostech, která se částečně obsahově shodují (a dnes pozorovatelné artefaktové pozůstatky navíc zapadají do těchto písemných svědectví) – tak se ptám: neměli bychom vycházet z toho, že to, v čem se ta svědectví neshodují, je dílem náhodných zkreslení, ztrát a různých úhlů pohledu - ale to, v čem se shodují, je zapříčiněno reálnou událostí, na kterou tito všichni reagovali?**

Jste schopen se soustředit a držet se tématu?

Lžidimitrij třeba nebyl skutečným carským potomkem, protože to říkal jen o sám se svými přívrženci a šlo mu o to, zmocnit se trůnu. Ale je možné, že by nežil Caesar? Mohla se vůbec neudát černá smrt kolem 1340, nebo druhá světová vojna? Dělán chybu, když vycházím z reálné existence historických událostí, na nichž se všichni historikové světa shodují? Vy z nich vycházíte také, když něco píšete, není-liž pravda? Ale mně to zakazujete.

Já nevycházím jen z "nějakých Sorokinů", jak byste zřejmě rád degradoval jakéhokoli jednotlivce, který mluví v můj prospěch. Já přijal jako programovou maximu, že vycházím jen z toho, v čem se světová obec historiků shoduje (nebo co považuje za nejpravděpodobnější). V tom je skutečná pokora, že jsem pro účely testování úplně zapřel sebe a vzdal se jakéhokoli osobního názoru. Váš postoj je vrcholem pýchy: samojediný na světě tvrdíte, že i ty události, na nichž se světová historická obec shoduje, jsou nesmyslem a ve skutečnosti se pravděpodobně vůbec neudály!

Když lidé hodnotí básníky zcela subjektivně a jejich hodnocení nemá vůbec žádný objektivní základ: proč se pak ve svých hodnoceních shodují? Jak se stalo, že na Dálném Východě, v Indii, arabských zemích, antické i moderní Evropě se shodně jako kulminace básnictví označují období zapadající do Babylónu předpovězeného "anaelského" rytmu? Světová básnická tvorba statisticky významně koreluje s pravidelnou sinusoidou o délce periody 500 let s fází kulminace kolem let -750, -250, 250, 750, 1250, 1750. Proč se podle Vás ty "zcela subjektivní" hodnocení navzájem shodují? Když žili stejně velcí básníci i v meziobdobích, kdo způsobil, že ve všech kulturách shodně, jakoby se domluvili, vymazávali z paměti lidstva právě básníky kolem let -500, 0, 500, 1000, 1500?

Nerozumíte otázce? Řekněte, čemu nerozumíte a já Vám tu otázku zpřesním. Jen se netvařte, že nebyla položena a že se bavíme o něčem jiném.

K rytmu filosofů:

Hypotéza: antická angelologie prohlašuje Michaela za inspirátora filosofie a jmenuje přesná data jeho vlády jako ducha času.

Data: Historikové filosofie píší knihy o dějinách filosofie, kde hodnotí, kdo byl do jaké míry filosof a jak významný.

Test: Zda koreluje filosofická tvorba, jak je zachycena v učebnicích, s babylónskou předpovědí.

Výsledek: ano, koreluje statisticky významně. A je to intersubjektivní. Ať je to jakákoli monografie o dějinách filosofie, koreluje s babylónskou předpovědí.

Hypotéza byla publikována tisíciletí před mým narozením; data desetiletí nebo staletí před mým narozením; matematická metoda je standardní a nedá se měnit. Jak to, že se znova vracíte k Heřtovu argumentu, že jsem udělal nějaký „úskok“, že jsem si něco „zlehčil“, že mi „vypadli“ nějakí filosofové a pod.? Descartes je samozřejmě zahrnut také, vždyť víte, že je v každé knize o dějinách filosofie obsažen, nebo ne? Chcete říct, že jsem podváděl a část filosofů jsem vynechal? Hoci kdo si může v knihovně ověřit, že ne. Tak co vlastně chcete říct?

Grygar a Zlatník v pondělí na udělování balvanu veřejně podpořili Heřta s jeho pomluvou, že jsem v angelologii vyprodukoval jen zdánlivý pseudo-důkaz analogický „biblickému kódu“, kde autor sám selektivně volí jen taková data a metody, které vedou k potvrzení napřed stanovených výsledků. Myslíte si totéž, přestože nemůžete uvést, kde jsem se něčeho takového dopustil? Když jsem se nedopustil, tak by se to o mně nemělo říkat, tím méně veřejně prohlašovat, nemám pravdu? Souhlasíte s nima, nebo nesouhlasíte? Nikdy neodpovíte! Jste hluchý? Mlčíte, protože není co říct? Jste tak mravně zkažen, shnilý, že už nevidíte tuto jednoduchou lidskou lež jako lež? Co je s Váma, profesore?

Páleš jako polyhistor: řekněme, že jako filosof sjednocuji výsledky speciálních věd, hledám společné ideje, principy. Nejsem ve speciálních vědách lepší než specialisté, ale se specialisty spolupracuji, čerpám z jejich výsledků, a mám lepší nadhled, než všichni tito specialisté. To je dáno mým metodickým cílem: úsilím o syntézu. Specializuji se na syntézu. Díky tomu jsem si všiml některých věcí, kterých si žádný specialista všimnout nemohl.

Emil Páleš

Pane kolego,

vidíte, přece jenom jsme se někam posunuli, i když za cenu úmorného opakování téhož. Uznáváte, že nemusí jít o kosmofyzické vlivy na *faktické události*, ale o vlivy na *myšlení kronikářů*, u nichž sám předpokládáte neúplnost, zaujatost, „částečnou shodu“. Teprve z toho nepřímou usuzujete, že se v tom určitě zračí reakce na něco reálného. To je ale už úplné zhroucení Vaší koncepce: mělo se snad předpovídat nějaké průkazné a plnohodnotné reálné dění, opravdový výskyt básníků či filosofů, nikoli výskyt podezřelé interkulturní chuti o významných básnicích *mluvit* nebo *psát*, a to ještě fragmentárně. Hned v prvním dopise jsem, myslím, upozorňoval, že sledujete nikoli události, ale záznamy o nich. Ale Vaše předpoklady, výpočty, závěry, syntézy, filosofické reflexe atp. mířily přece původně na výkaz reálných jevů. Nezlobte se prosím, ale to jsou jistě dva zcela odlišné obory výzkumu a pokud přiznáte, že vlastně zkoumáte něco jiného než co jste chtěl, je to jen další doklad chatrnosti Vašich východisek a počinů. Chcete to zachránit tím, že vlny záznamů berete za svého druhu „objektivní fakt“ a předpokládáte, že ve vlně chuti k referování o básnicích musí být nepřímou předpokládána právě ta přítomnost skutečných básníků, ale to už je velmi spekulativní závěr: ten se určitě nedá vyčíst z Vašich exaktních výpočtů.

Ale stačí, abychom si společně uvědomili ještě jeden zásadní posun, a jsme u toho, co měl na mysli kolega Heřt: ani ty záchvěvy v mysli všech kronikářů nejsou „objektivní“. Nezapomeňte, že jste to vy a Vaši kulturologové, na které s odvoláváte, kteří v jednání kronikářů vidí nějaké vlny. K jejich zvýrazňování si navíc pomáháte prostředky, které právě nepocházejí z žádného exaktního měření a výpočtu: přiznáváte, že než jste zadal data k výpočtům, některé „básníky“ či „dějepisce“ jste se kvůli jejich významu rozhodli počítat za dva!!! Z jakého „exaktního“ zdroje vychází tohle Vaše rozhodnutí? Jste to Vy, kdo uzná, že být slavný a být geniální je totéž: ti nebozí kronikáři tedy vůbec netušili, že z jejich záznamů uděláte takovým jednoduchým trikem výpověď o témže jevu. A že Vám z výrazných vln vypadne za evropskou část vlny třeba Descartes, Augustin nebo Shakespeare, to je přece na pováženou. Kdybyste snížil vlny, v nichž tito giganti chybějí, o příslušnou hodnotu, zjistíte, že se třeba o žádnou výraznou vlnu nejedná, že se vám sledované pole rozvlní na mnoha místech menšími vlnami do neprůkazného chaosu, v němž už žádný jednoznačný řád nenajdete. To je ta (třeba nechtěná) „svévole“, jakou měl na mysli prof. Heřt, takže s ním musím souhlasit a nechápu, proč bych měl být z jeho interpretace celé věci pohoršen.

Je velký rozdíl odvozovat z kronik výbuch na obloze nebo existenci „velkého básníka“. To za prvé. Za druhé: i kdybychom našli sebeobjektivnější kritéria v *jednom z případů*, vy k tomu hledáte ještě navíc přesné *periodické* zákonitosti, resp. tvrdíte, že jste ty zákonitosti registroval exaktním měřením a výpočty. Ukazuje se, že nemáte jasno nejen o předmětu, který sledujete, ale ani o parametrech, které nasazujete.

Chcete, abych Vám odpověděl na následující otázku: „*když máme nezávislá a systematická svědectví o minulých událostech, která se částečně obsahově shodují (a dnes pozorovatelné artefaktové pozůstatky navíc zapadají do těchto písemných svědectví) – tak se ptám: neměli bychom vycházet z toho, že to, v čem se ta svědectví neshodují, je dílem náhodných zkreslení, ztrát a různých úhlů pohledu - ale to, v čem se shodují, je zapříčiněno reálnou událostí, na kterou tito všichni reagovali?*“ To je na základě výše uvedených námitek velmi jednoduché:

- máme „nezávislá a systematická svědectví“ o současném růstu kriminality, která se dost podstatně (nikoli jen částečně) obsahově shodují, a přesto nejsou zapříčiněna reálnými událostmi – sám jste to připustil a sám ten rozpor konstatujete
- artefaktové pozůstatky můžete použít v jednoznačných případech a při jednoznačné dataci: básníky z kosterních pozůstatků nerozpoznáte a už vůbec je nemůžete řadit do přesných vln výskytů
- onu „částečnou obsahovou shodu“ sledovaných svědectví tam vnášíte až Vy svévolnými a nezdůvodněnými zásahy: přehlížíte Descarty a Shakespeary a jiné počítáte dvakrát, ztotožňujete slávu se skutečnou genialitou atp.
- To, v čem se ta svědectví neshodují a to v čem se shodují – to *obojí* je tedy zjevně dílem náhodných nebo i chtěných zkreslení. Ta svědectví proto nemají žádnou vypovídací hodnotu

Prokázal jste během našeho dialogu následující prohřešky proti pečlivé badatelské práci:

- nevíte ani, co vlastně sledujete: kosmofyzické vlivy měly nejprve ovlivňovat *reálný* výskyt básníků, nyní jsme zjistili, že ovlivňují *duševní stav kronikářů* (odkaz na realitu už je jen spekulativní a velmi zprostředkovaný), zpočátku mělo tedy jít o reálné události, teď už jen zprávy o nich

- co jste považoval za *přímý* předmět výzkumu, stává se nyní jen něčím, na co se odkazuje *nepřímo*; takhle radikálně měnit zadání během výzkumu je nepřípustné

- nemáte přesné a objektivně určené měřítko velikosti a rozsahu měřených jevů: „vlny“ různých záchvěvů v myslích kronikářů tam nacházíte Vy a vyvoláváte je tím, že na základě *vlastního* rozhodnutí něco zdvojnásobíte a něco opominete. Na ničem z toho nelze vidět nic objektivního, co by mohlo samo ze sebe vykazovat jakoukoliv faktickou pravidelnost.

- Archeologické nálezy nelze datovat s atkovou přesností, abyste je mohl řadit to přesných a pravidelných vln a nemohou proto ani přesně zapadat do písemných svědectví, rozhodně ne ve vzdálené minulosti

- točíte se v logickém sporu: sám jednou přiznáte, že „dobová svědectví neodpovídají realitě“ (v případě současného stavu kriminality), a přitom zase naopak spoléháte na to, že „dobová svědectví musejí odpovídat realitě“

- záznam jednorázového a ještě k tomu fyzikálního jevu je něco jiného než záznam period nějakých jevů, u nichž se navíc fyzikální efekt měří velmi obtížně nebo to nejde vůbec (jako je míra geniality)

Nedodržel jsem už dvakrát svůj slib, že končím tuto úmornou debatu. Po shrnutí relevantních zjištění už opravdu nevím, o čem by mělo smysl dále diskutovat. Tedy do třetice všeho dobrého – končím. A odmítám přistoupit na další vydírání toho typu, že když nebudu odpovídat, uznávám svou porážku.

Srdečně zdraví, Ivan Blecha

19. března 2009

Chápu pane profesore,

ze zoufalství jste se rozhodl hrát duševně pomateného, aby náš dialog skončil v naprosto nesrozumitelném blábolení. Sestupte se mnou, laskavě, ze všeobecně-abstraktních sfér, ve kterých se vznášíte, do roviny konkrétního hmatatelného příkladu.

Francouzských králů žilo přesně 53. Tvoří statisticky signifikantní 500-letý rytmus ($p < 0.03$) s kulminacemi kolem let 870, 1370, 1870. Kolem těchto let se zrychlila frekvence jejich střídání z valné většiny v důsledku konfliktů, rivality, byli dříve sesazeni, zabiti atd. Je to tzv. „samaelský“ rytmus, který znali Babylóňané.

Chtěl bych vědět, jestli se na tak jednoduchém příkladu dokážeme shodnout. Jen když ano, můžeme udělat další krok.

Popíráte něco? Nežili tito králové vůbec? Žili, ale bylo jich méně nebo víc? Znáte nějakého 54-tého francouzského krále? Popíráte matematickou metodu? Potvrdila se v tomhle konkrétním případě babylonská předpověď nebo nepotvrdila? Nekličkujte, mohla se jen potvrdit nebo nepotvrdit, třetí možnost není!

...onu „částečnou obsahovou shodu“ sledovaných svědectví tam vnášíte až Vy svévolnými a nezdůvodněnými zásahy: přehlížíte Descarty a Shakespeary a jiné počítáte dvakrát, ztotožňujete slávu se skutečnou genialitou atp... na základě *vlastního* rozhodnutí něco zdvojnásobíte a něco opominete.

Začínám to chápat, profesore, Vy nelžete – protože jen blázen by se pokusil lhát způsobem, ze kterého ho všichni okamžitě usvědčí. Všechny mé zdroje dat jsou dostupné v knihovnách a mé statistiky (grafy i číselné výsledky) také vycházejí písemně. Všichni si lehce skontrolují, že jsem žádnou osobnost nevynechal. A váhové koeficienty významnosti osobností sestavili také dotyční autoři, ne já. Kroeber to dělal jednodušeji, vyznačil v seznamu ty zvlášť vynikající osobnosti, kterým přiřadil dvou- nebo trojnásobnou váhu počtem hvězdiček. Většina historiometrů jako Sorokin, Simonton a další sestavují váhové koeficienty podle počtu referencí na danou osobnost v literatuře. To je standardní postup.

Koeficienty jsem nesestavoval a nikoho jsem nevynechal. Řekněte mi stranu v mé knize, kde jsem to udělal! Když ne, tak odkud to máte? Zešilel jste nenávistí, že se Vám přání plete s realitou? Jak můžete být tak nekonečně bezočivý? Nic jste nenašel, ani Heřt – ale napadáte mně, jako bych něco neupřímně manipuloval! Nechápete, že taková obvinění se patří doložit konkrétním důkazem podvodu a že jinak nemáte právo pomlouvat?

To, v čem se ta svědectví neshodují a to v čem se shodují – to *obojí* je tedy zjevně dilem náhodných nebo i chtěných zkreslení.

Míra, do jaké může při nezávislých událostech docházet k systematické shodě čirou náhodou, bez společné příčiny, je dána zákony matematické pravděpodobnosti. Systematické jevy, u kterých pravděpodobnost náhodné koincidence je tak malá jako jedna k tisíci, milionu nebo bilionu, věda nepovažuje víc za náhody, ale pátrá po jejich reálné příčině. Vysmíváte se matematice, historikům, sociologům, antropologům, chronobiologům. Všechny musíte prohlásit za hlupáky, jen abych já neměl pravdu. Měl byste opustit univerzitu.

A když jsou to chtěná zkreslení, stále jste neodpověděl, jak se Ti historikové navzájem dohodli přes propast tisíciletí a vzdálených kultur, že budou společně zkreslovat dějiny jednotným způsobem. Drze neodpovídáte, děláte se hluchý nebo hloupý

Že jsem změnil předmět výzkumu...

Co je to za blábol? Předmět výzkumu si určuji já, Vy mi ho neurčujte! Má hypotéza je publikována už léta, nic jsem na ní nezměnil. Ptám se, zda je pravda, že je tu nějaký periodický andělský nebo kosmický vliv na duševní stav lidí a tím na jejich jednání a činy. Bezprostředně mám k dispozici jen historické záznamy o činech nebo myšlenkách našich předků a uznávám, že historický záznam a skutečné dění v té či oné době jsou dvě věci, které nejsou totožné, ale se liší o nějaké zkřeslení.

Tvrdím ale, že v případě mnoha nezávisle se shodujících svědectví bychom měli rozumně předpokládat, že se ta či ona událost skutečně stala. A tedy periodicita není obsažena jen v historických zprávách, ale týká se i skutečných událostí. Všichni historikové věří, že se ty události, o kterých píší v učebnicích historie, pravděpodobně skutečně stali. Jen Vy ne. Jako osamělý blázen.

Omluvte se mi nebo doložte, kde jsem se dopustil toho nepoctivého zkreslování údajů! Jinak to skončíme. Vám i Vaším přátelům ze Sisyfa jsou jakákoli etická pravidla dialogu úplně cizí. Jste vysloveně amorální lidé, kteří nemají v chrámu vědy co dělat.

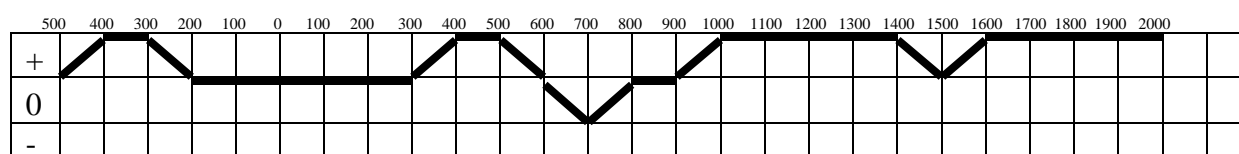
Emil Pálaš

Zlín, 20. listopadu. 2012

Pane Páleši,

vzhledem k tomu, že jste zřejmě naprosto nepochopil podstatu mých námitek proti Vašemu schématu při naší diskusi na PřF UP v Olomouci a vzhledem k tomu, že jsem Vaše schéma, promítané z počítače, nemohl přehledně na místě opravit, příkládám nyní to svoje (velmi hrubé, protože jiné ani být nemůže) a prosím o jeho zveřejnění souběžně s tím Vaším. Na první pohled je zřejmé, že se kulminační vlny zásadně liší a že v mém schématu neexistuje žádná pětisetletá perioda.

Kulminační vlny filosofie

V antice se musí samozřejmě za kulminační vlnu považovat myšlení Platóna a Aristotela. Poté následuje (možná) malý útlum, ale nikoli pád, protože nastupují aristotelské školy, pokračuje Platónova Akademie, objevují se stoici, kteří měli klíčový význam pro filosofii starého Říma a raného středověku, skeptici a epikurejci, na počátku tisíciletí sílí novoplatonismus, což je prakticky základní filosofický směr až do nástupu klasické scholastiky, a v 5. století samozřejmě, dejme tomu, vrchol této etapy v Augustinovi. Pak je méně zpráv, ale jistě se toho neděje úplně málo, často se filosoficky disputuje v rámci křesťanského myšlení a ve sporech o kánón víry. Pak jde vzhůru raná scholastika, která bez většího výkyvu přechází v relativní vrchol středověkého myšlení v Tomášovi Akvinském. Poté rozhodně nenásleduje úpadek, ale vlivní myslitelé jako Duns Scotus, nominalisté (Occam) a Mikuláš Kusánský, gigantická postava na prahu renesance. Pak znázorňuji z nedostatku grafických možností mírný pokles, ale to je období významné a dodnes nedocenené renesanční filosofie, a pak se samozřejmě vývoj zdvíhá k novověku, který začíná klíčovou postavou Descarta a pokračuje v dalších výponech přes Leibnize a Spinozu, vlivný britský empirismus ke zrodu současné filosofie (Kant jako vrchol této epochy), u níž těžko hledat zásadní výkyvy – ať už je její celková úroveň jakákoliv. Neznám sílu, která by v jiných kulturách v příslušných obdobích mohla průběh kulminací nějak zásadně změnit.

Toto schéma připravuji s nejvyšší nechuť, protože nemá žádný smysl a neexistuje jasné kritérium, které by umožnilo srovnat do stejné výše třeba Augustina nebo Descarta s Kantem. Takové srovnávání je absurdní a je také věcí ideologie: bigotní marxisté by celou předmarxistickou filosofii nechali plazit někde dole, katoličtí myslitelé budou vidět mnohem více skvělých duchů ve středověku než dnes. Stejně tak bude jinak hodnotit záchvaty tvořivosti čínský či indický historik. Šlo mi jen o srovnání s vaším schématem, které zcela svévolně provádělo genocidu myslitelů jenom proto, aby vaše linka odpovídala andělským výronům. Posunul jste například akmé řecké filosofie o 150 let, nechal jste na dno padnout filosofii v 18. století, akčoli tam jsou naprosto zásadní myslitelé atd. atd.

Prokázal jste hned dvě indispozice, na něž jsem dávno upozorňoval: neexaktní měřítko při sběru dat a svévoli při jejich vyhodnocování. S takovým přístupem můžete dokázat cokoli a narýsovat tabulek, kolik chcete. Vaše argumentace při naší debatě, že to přesně odpovídá nějakým statistickým zásadám, se vůbec netýkala mých námitek. Nešlo mi o míru korelace vaší křivky s předpokládaným stavem, ale o to, že se vaše křivka naprosto míjí s realitou. Ačkoli jsem to říkal několikrát, nepochopili to asi ani vaši oddaní posluchači.

Jinak považuji za skandální, že na půdě Přírodovědecké fakulty UP může někdo být jen minutu naslouchat vašim nesmyslům. Ale žijeme asi v nějaké divné době. O to více se musí pěstovat kritické a skeptické myšlení, jinak špatně dopadneme.

Ivan Blecha

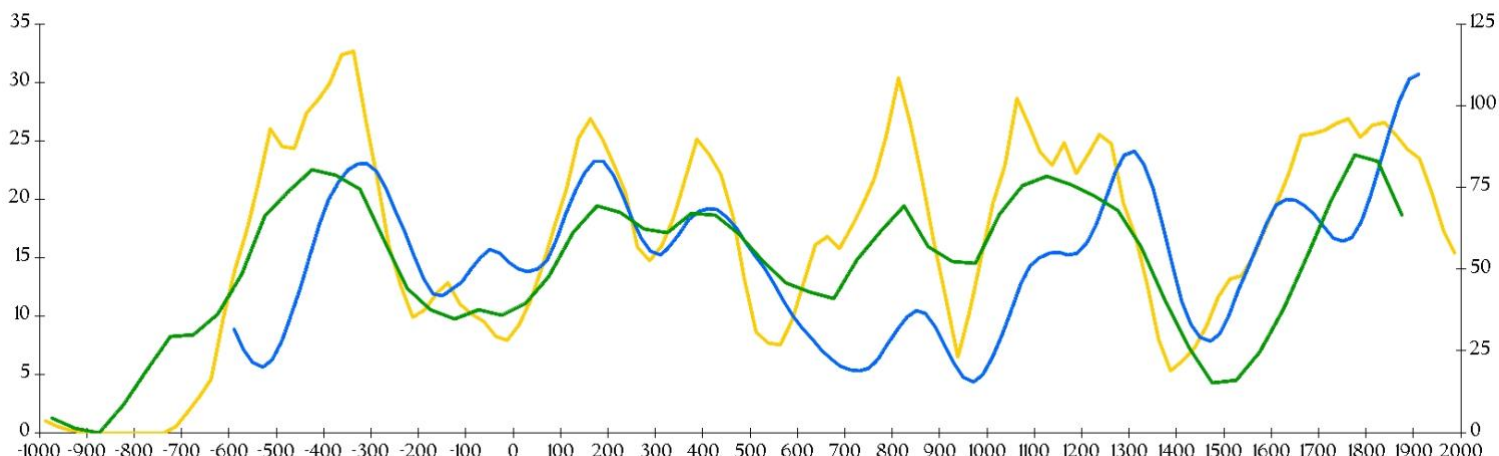
14. ledna 2013

Vážený pane profesore,

musím ocenit, že jste se dostavil k pokračování naší diskuse osobně 14. listopadu na půdě Vaší univerzity v Olomouci a veřejně přednesl své argumenty. Ze strany stoupenců SISYFA jsem totiž doposud zažil jen to, že nikdy odborně neargumentovali, jen psali listy všem kolegům, aby je odstrašili od spolupráce se mnou. Shrnu, co jsme si v Olomouci řekli. Naše diskuse pokračuje tam, kde zůstala v roce 2009 přerušena.

Tvrdíte, že v dějinách filosofie není michaelský rytmus. Pakliže ho já tam vidím, musím mít prý nespolehlivé prameny dat anebo jsem data zfalšoval (něco vynechal a podobně).

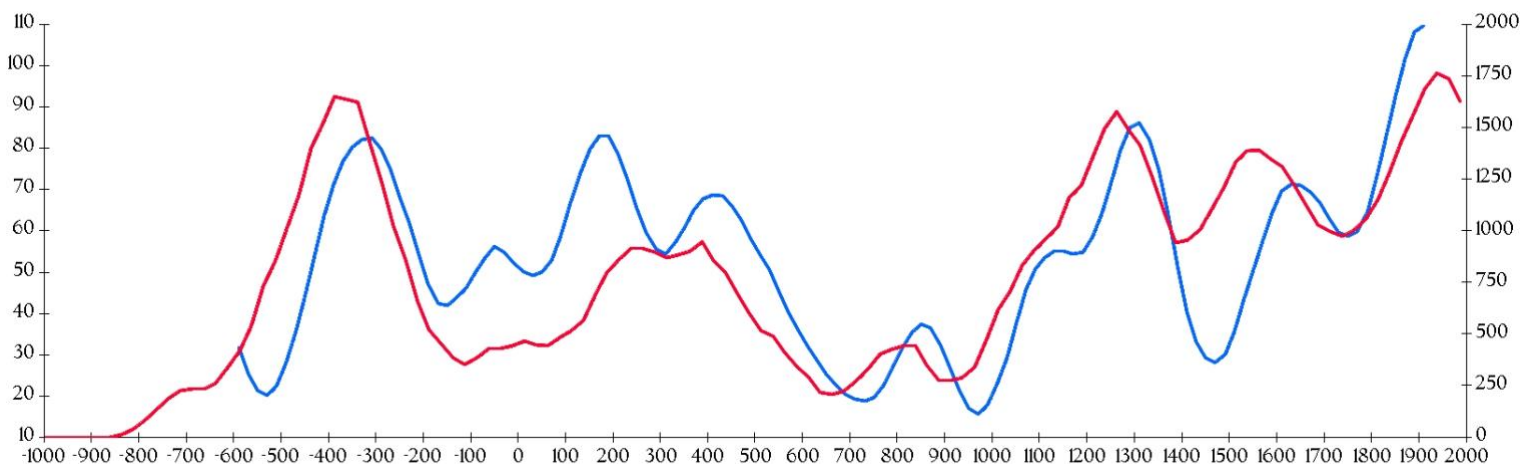
Tady jsou **křivky tvořivosti ve světové filosofii** podle tří renomovaných autorů: **Murray (žlutou)**, **Kroeber (zelenou)** a **Sorokin (modrou)**.

Jsou sestaveny standardním způsobem, zaužívaným v historiometrii. Zachycují počet filosofů, ale také jejich váhu. Váhové koeficienty se sestavují zpravidla podle počtu referencí na danou osobnost v pramenech. Pod prameny se rozumí vyvážený soubor desítek nebo stovek monografií o dějinách filosofie od nejuznávanějších autorů. Například nejcitovanějším západním filosofem je Aristoteles, Averroes je na 32. místě.

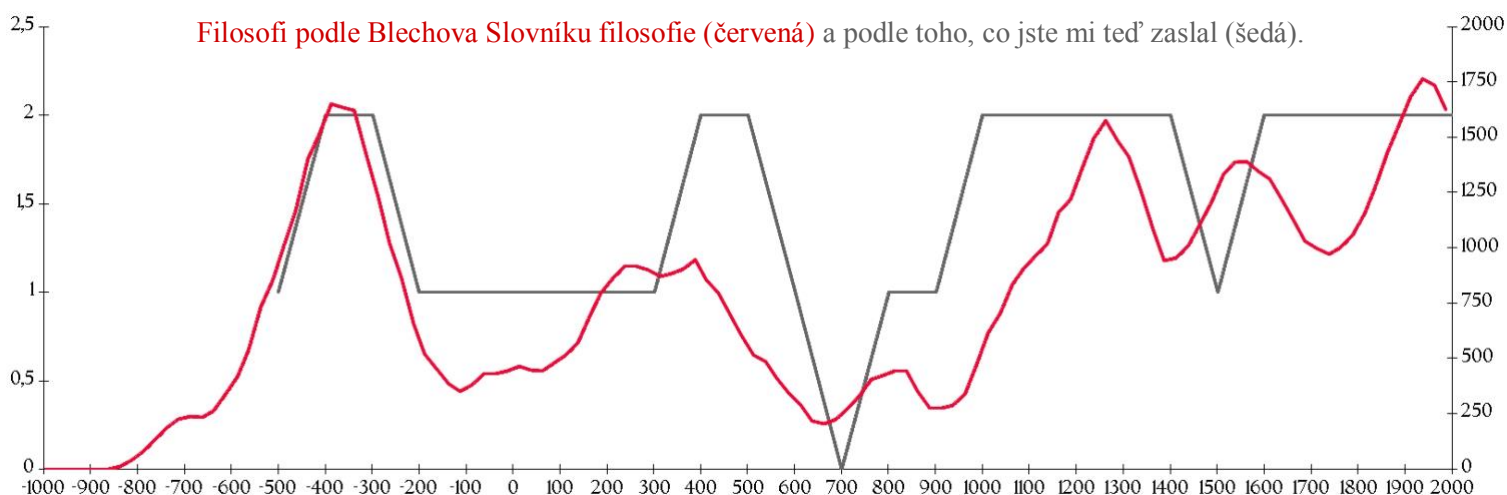
Vidíte, že ty křivky se do velké míry podobají (korelují), že tu existuje značný konsenzus mezi autory. I Vy a Vaši olomoučtí kolegové máte na věc přibližně stejný názor. Porovnejte si Vaši vlastní křivku, která je stejným způsobem sestavená na základě Vašeho vlastního slovníku (Horyna, Blecha a kol: Filosofický slovník, Olomouc, 1998). Uvádíte v něm 1420 filosofů a každému je přiřazena váha podle prostoru (počtu řádků), který jste se tomu-kterému filosofu rozhodli věnovat. Vaše i Sorokinova křivka se pěkně podobají.

Křivka tvořivosti ve filosofii **podle Blechu (červená)** a **podle Sorokina (modrá)**.

Všichni čtyři se shodují na tom, že první velká kulminace nastala kolem 400 př. n. l., další pak kolem 200 a 400 n. l., malý vrcholek je také po roce 800, pak velká kulminace kolem 1200, 1300, a pak znova vzestup od 1600, 1700, 1800, 1900. Křivka z Vašeho slovníku dobře koreluje s Murrayem, Kroeberem i Sorokinem ($r = 0,43; 0,34; 0,31$) s nenáhodností jedna k tisícům až milionům. Všichni se shodujete.

Oproti tomu Váš hrubý náčrt (černá křivka), který jste mi poslal, nekoreluje s Murrayem a Kroeberem vůbec, a se Sorokinem a s Vaší vlastní prací ve Filosofickém slovníku jenom slabě (jedna k pár desítkám).

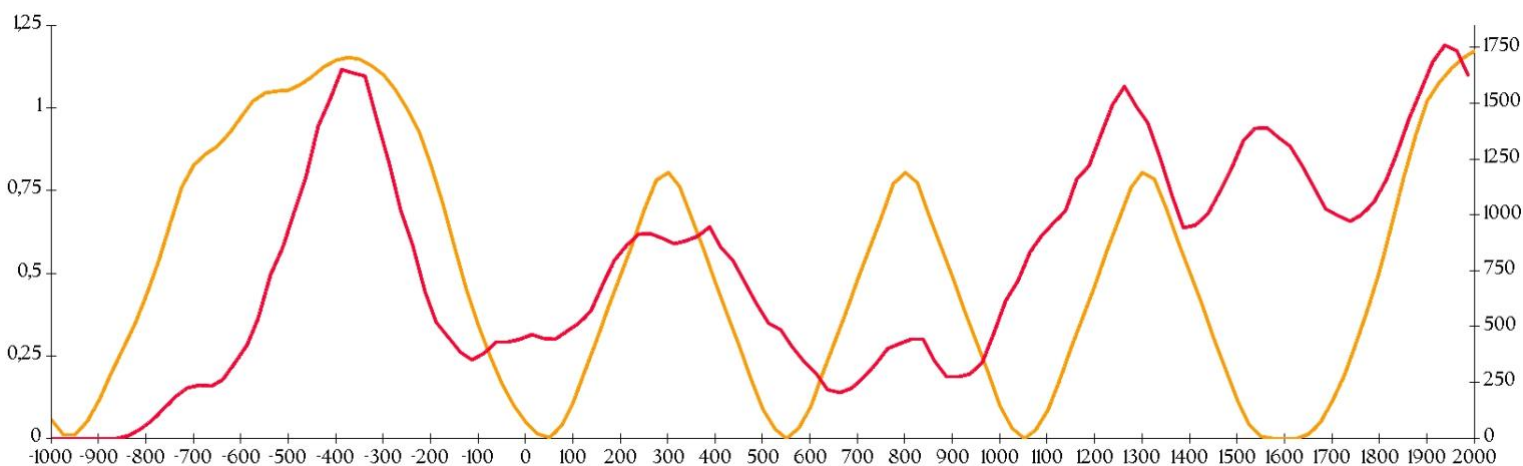
Přesná křivka sestavená na základě Vašeho Filosofického slovníku je podstatně kvalitnější zdroj, než co jste mi teď tady narychle načrtl.

Jak je to tedy. Jste i Vy sám a Vaši spolupracovníci nespolehlivý zdroj? Je možné pokládat vyvážený průměr názoru nejlepších světových odborníků na dějiny filosofie za špatný zdroj? Existuje snad nějaký jiný zdroj – není to takhle všude, ve všech pramenech?

Podváděl jsem snad, vynechal jsem něco, zfalšoval jsem tyto prameny? Ne, a to si může kdokoliv ověřit, když si váhované seznamy filosofů tam uvedené nanese na časovou osu.

A teď se podívejme, nakolik se Vaše vlastní křivka filosofů shoduje s rytmem archanděla Michaela.

Rytmus archanděla Michaela dle starověké tradice (žlutá) a křivka tvořivosti ve filosofii podle Blechu, Horynu a kol. (červená). Korelace $r = 0,47$; $p < 0,000\ 000\ 05$.

Je to statisticky vysoce významná korelace! Je vidět pouhým okem, i bez počítání, že Vaše data koroborují mou hypotézu.

„...srovnání s vaším schématem, které zcela svévolně provádělo genocidu myslitelů jenom proto, aby vaše linka odpovídala andělským výronům. Posunul jste například akmé řecké filosofie o 150 let, nechal jste na dno padnout filosofii v 18. století, akčoli tam jsou naprosto zásadní myslitelé atd. atd... neexaktní měřítka při sběru dat a svévoli při jejich vyhodnocování... můžete dokázat cokoli a narysovat tabulek, kolik chcete... šlo o to, že se vaše křivka naprosto mýjí s realitou“.

Nepochopil jste, že to není má, ale Vaše vlastní křivka? Vy s Vašimi kolegy jste ty filosofy vybrali, které ve Vašem slovníku uvedete a které ne, a kolik prostoru jim věnujete. Já nic neposouval, nevynechával – všech 1420 filosofů je takhle uvedeno ve Vaší knize i s daty, kdy žili. To sám o sobě říkáte, že máte neexaktní měřítka při sběru dat a že se mýjíte realitou?

Dálek jste vyslovil námitku, že i když ve Vašem vlastním slovníku je věnováno dvacetkrát víc prostoru Aristotelovi než nějakému jinému filosofu, neznamená to, že Aristoteles je významnější. Skutečný význam prý nikdo z nás nezná. Snad, ale v historiometrii se pod „významností“ rozumí jednoduše jen tohle: že ta osobnost měla veliký vliv na ostatní lidi, že ovlivnila svůj obor a další chod dějin, že se k ní stále vraceli a vycházeli z ní atd. Neřeší se tam, zda měla skutečně pravdu, ale jen jak veliký dopad měla na společnost ostatních lidí.

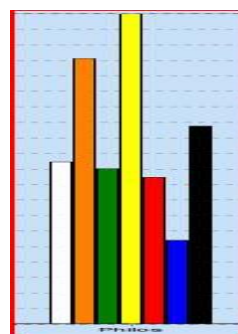
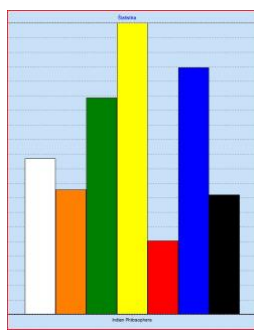
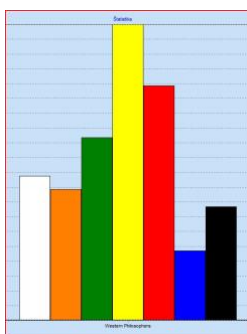
Snad jména skutečně nejskvělejších filosofů světa vůbec neznáme, protože žili a zemřeli osamotě někde v jaskyni v Himaláji. Ani tak to na fenoménu, který je předmětem mého zkoumání, nic nemění. Já neřeším, zda byli skutečně velcí. Já zkoumám vlny v kolektivní psychice lidstva a ptám se, proč měli lidé vždy v michaelských obdobích dojem (i když subjektivní) že filosofie rozkvétá? Záhada zůstává, a vyžaduje si vysvětlení.

Dálek jste vyslovil námitku, že data v humanitních vědách mají podstatně odlišnou povahu od přírodovědných dat. Ty první jsou jen úsudky člověka (třeba estetické posouzení velikosti umělce, nebo filosofa), ty druhé se dají naměřit i přístroji. Ano, rozdíl to je, ale: Za prvé, zpochybňuje to pak všechny humanitní vědy a nejen mou Angelologii, neboť já i ony se opíráme o stejná data. Zpochybňujete skutečně i všechny teorie sociologické, antropologické, psychologické?

Za druhé, Angelologie se neopírá jen o tyto „měkká“ data, ale i o „tvrdá“ data. Například má retrodikce, že ve venušských obdobích (obdobích romantismu) jsou lidé v průměru nejnížší postavy (protože pohlavní hormony zastavují růst) byla potvrzena. Dva němečtí badatelé změřili výšky desettisíc koster z uplynulých dvou tisíc let – a délku kostí objektivně měří stroj. Kdo tam podle Vás do těch vrstev pod zemí rozmístil všechny ty kostry tak, aby mi to vyšlo? V Olomouci jste na to nedal žádnou odpověď.

Za třetí, i dějepisná data jsou v mnoha případech bez mezer a kompletní na sto procent. Víme přesně, kolik francouzských králů bylo korunováno v Remeši a kdy, nejsou na to různé názory. Ne všechno v dějinách je nejisté.

Dálek jste namítal, že jiné kultury než západní, a to čínská a indická, hodnotí dějiny filosofie zcela jinak. Omyl. Neověřil jste si to, jen to předpokládáte nebo si to přejete. Já mluvím zodpovědně, na základě práce, kterou jsem udělal, nejen na základě přání a představ. Tady máte tři histogramy průměrné tvořivosti filosofů jak to vidí Západané, Indové a Číňané, jež shrnuli Bondy a Simonton. Tvořivost je maximální v čase archanděla Slunce Michaela (světle žlutá), a to je **invariant** pro všechny tři kultury.

Co jsem nepochopil?

Máte očividně dvojí metr při posuzování pravdy – a já se ptám, proč?

Matematickou statistiku a korelaci uznáváte, když jsou výsledky ve Vaš prospěch. Leckterého astrologa (jako Milana Gelnara) vyřadíte ven z vědy argumentem, že se neprokázali žádné korelace. Když pak matematika svědčí proti Vám, děláte se, že ji neznáte. I Vaši studenti v posluchárně byli překvapeni, že nerozumíte korelaci, protože jinak se jim na Vaší univerzitě ta samá metoda neustále přednáší. Můžete nám to nějak vysvětlit?

S pozdravem, Emil Pálaš

Vážený pane Páleši,

doufám, že velická legrace, kterou mým kolegům poskytuje Vaše argumentace ohledně výronů tvořivosti v dějinách filosofie, vyváží jejich zděšení nad tím, že se vůbec s Vámi pouštím do nějaké polemiky. Vaše bezelstnost je odzbrojující: učinit nás, nevinné tvůrce Slovníku, zdrojem Vašich konstrukcí a pak nám předhazovat, že je nemůžeme odmítat, když jsme k nim sami přispěli – to je opravdu k nevíře. Právě teď, tady a veřejně naprosto diskvalifikujete svou práci. To jsou tedy ty Vaše „exaktní“ zdroje, na nichž stavíte své křivky a provádíte udivující propočty! Nic jiného jsem nečekal, ale je příjemné, slyšet to přímo od Vás.

Vidíte, v polemice s Vámi už nelze udržet vážnou rovinu, nechci-li sám vypadat jako blázen. Musím se tedy omluvit za nutkání být jízlivý, ale co mi zbývá? Snad ještě naposledy pár vážnějších námitek:

1) Předně nevidím v ideálním michaelské cyklu žádné rozhodující pravidelnosti. Rozestupy mezi jednotlivými kulminacemi jsou: 800, 500, 500 a 700 let. Navíc je první kulminační bod oproti ostatním mnohem „širší“, poslední kulminační bod (kolem 2000) není ještě průkazný. Nebo se špatně dívám? Nebo nějaké to století v „exaktním“ pohledu nehraje roli? Jak chcete z tak chatrného, relativního a neprůkazného modelu něco odvozovat?

2) Kulminace podle dějin filosofie (má-li smysl je sledovat) jsou zcela neshodné s michaelským cyklem: -350 (oproti -500), 400 (oproti 300), 1250-1450 (oproti 1300), 1650-1800 (oproti úplnému poklesu), sporná křivka současnosti, kterou ještě nelze posoudit (oproti michaelské kulminaci). Jaký to má smysl? Kde je jaká korelace? Pokud ji tam vidíte, pak právě může korelovat cokoli, co pan Páleš uzná za vhodné. Svévůli ostatně prozrazuje například i ten Váš Murray: proč je doba Mikuláše Kusánského v propadlišti, a období kolem roku 800 naopak na úplném vrcholu (dokonce výše než vrcholná scholastika nebo německá filosofie kolem Kanta)? Není mi známo, že by do toho mohla nějak výrazně promlouvat vlna tvořivosti v jiných kulturách: arabská filosofie, která kolem 800 stála jediná za úvahu co do konkurence s Evropou, se začala naplno rozvíjet až v mezidobí 9. – 15. stol.

3) Ale i kdybychom na Vaši hru přistoupili, je mi záhadou, podle čeho jste například odvodil průběh křivky mezi lety 1750-1800 na úrovni křivky mezi lety 1450-1500? Vsadím se, že i podle Vašeho šíleného kritéria je v našem Slovníku nejspíš mnohem více řádků věnováno filosofům kolem doby 1750-1800 (Hume, Kant, německá filosofie, francouzské osvícenství atp.). Vlivy jiných kultur v těch dobách nemají prakticky žádnou filosofickou relevanci, resp. hledat i tam nějaké exaktní shody úrovně, je nemožné. Takže, abychom byli „exaktní“ podle Vašeho gusta: mohl byste mi právě pro tyto konkrétní případy uvést počty řádků, jichž jste se dopočítal v našem Slovníku pro období 1450-1500 a pro období 1750-1800? A z jakých hesel jste přitom vycházel? Děkuji.

4) Argumentace našim Slovníkem je ovšem úplně směšná. Objektivně ho „diskvalifikuje“ už to, že fakticky žádným michaelským vlnám neodpovídá, nechcete-li je tam násilím vměstnat. A navíc: **samožřejmě**, a zcela veřejně to prohlašuji, že náš slovník je tendenční a nevyvážený, ovlivněný našim rozhledem, našimi hodnotovými preferencemi, našimi možnostmi (také jazykovými), závislostí na kulturních schématech, které jsme převzali (je obvyklé považovat Aristotela za génia – odtud zdánlivá shoda různých křivek různých autorů). To není žádná hanba a představa, že Filosofický slovník je zdroj exaktních údajů, vzniklých tak, že jsme počítali řádky a počet písmen, věnovaných jednotlivým autorům, je naprosto absurdní. Každý, i opravdově vědecky založený filosof, Vám to potvrdí. Racionalita a „exaktnost“ ve filosofii a jiných humanitních vědách se měří jinými hledisky. Jak už jsem se jednou zmínil: v 19. století byl Kierkegaard naprosto bezvýznamný filosof, o kterém nikdo nevěděl, ve 20. století je klíčovou postavou. Takže Slovníky a pojednání z těchto dob se budou lišit počtem řádků, jemu věnovaných – co je na tom divného? Když jsme slovník psali, museli jsme velmi omezovat kolegu Horynu, aby nepřetahoval hesla, věnovaná religionistům, protože je velký znalec religionistiky. Polský recenzent nám vytkl, že se málo věnujeme polské filosofii. Můžete si tedy být jist, že pokud dneska něco něčemu odpovídá (rozhodně ale nikoli michaelskému cyklu, jak každý vidí), nebude to tak trvale. Přesto to snad nic nebude měnit na specifické „vědeckosti“ naší práce. Takže základní násilí, které děláte, je právě to, že chcete napasovat exaktní, měřitelná a počitatelná kritéria na materiál, který vyžaduje hodnocení, historická přepracování, který je relativní, neuzavřený atp. Jste exemplární případ drastického redukcionismu.

5) Počítat řádky u jednotlivých hesel je prostě směšné. Vůbec jsme například neřešili fakt, že Hume má delší heslo než Descartes – protože tomu nepřikládáme žádný exaktní význam. Délka hesla se totiž řídí mnoha jinými kritérii, třeba také tím, že když se někdo narodí v Třebechovicích pod Orebem, bude mít hned heslo o řádek delší než ten, kdo se narodil v Aši. Relevance se vyjadřuje také obsahem sdělení, ne jen jeho délkou. Někdo může mít poměrně krátké heslo, a přesto může být mnohem významnější, než jiný s heslem mnohem delším. Například takový nepoměr je u nás mezi Fr. Baconem a Jeanem Baudrillardem. Těžko proto usuzovat, že Baudrillard je historicky významnější, než Bacon – to Vám potvrdí každý „vědecký“ filosof. A my se za tu disproporci nestydíme, ani ji nepovažujeme za selhání. Baudrillard může mít v koncepci slovníku delší heslo ne proto, že je významnější než Bacon, ale třeba proto, že je blíží dnešní době, více se o něm píše (což s významem v historickém ohledu nemusí vůbec souviset), má vliv na naše myšlení atp. To jsou ale hlediska, která čas setře a za 200 let nebude potřeba o Baudrillardovi tolik psát – a spadne třeba na úroveň hesla Felixe Kaufmanna. Vlivy některých myslitelů jsou skrytější, ale přesto významné. Míra citace, na kterou se jinde také odvoláváte (například Aristotelés a Averroes) také o ničem nesvědčí – například průnik Aristotela do moderního povědomí by právě bez Averroa nebyl myslitelný. Že je Averroes v nějakém citačním indexu na 32. místě je proto úplně irelevantní pro posuzování jeho role v dějinách filosofie. Vaše citační měřítko je ovšem pofiderní z principu: jednak se do citací může někdo dostat jako odstrašující případ nějaké stupidity, anebo prostě z vedlejších hledisek, která vůbec nemusejí souviset s jeho významem. Opakuji se, ale hodí se znovu připomenout, že takto byste musel považovat za kulturního giganta našich dob Ivetu Bartošovou, protože je denně hojně citována. Dovolím si Vás také upozornit, že některá personální hesla byla kratší, než by bylo zapotřebí, také proto, že třeba s nimi byla spojena další věcná hesla, v nichž jsme se k danému filosofovi mohli podrobně vyjádřit. Tak například, Husserl mohl mít kratší osobní heslo ve srovnání s jinými mysliteli, protože jsme se mohli důkladně věnovat jeho dílu v heslech fenomenologie, intencionalita, redukce atp. I tak je délka hesel, jemu věnovaných, předimenzována, protože je to můj oblíbenec. Kdyby to Michael věděl!!! Descartův velký vliv je například ukryt v bohaté diskusi o vztahu těla a mysli v současné analytické a kognitivní filosofii – což zase naopak z personálních hesel naší doby nemusí být vůbec patrné. Atd. Navíc se velikost jednotlivých person nedá měřit jen jimi samými: na něco navazovali a do jisté míry může mít na velikosti nějakého filosofa zcela zásadní podíl dnes už zapomenutý myslitel, bez jehož nápadu by třeba nějaký Kant nebo Bergson nebyli myslitelní. Kde pak začíná onen „výron“: u toho, kdo je následně slavný a citován, nebo u toho, kdo třeba před několika desítkami let na něco skromně přišel a skoro se o něm neví? To platí i pro výrony v dalších oblastech: Einsteinův „výron“ není možný bez myslitelů, kteří jsou před ním rozprostřeni po celých staletích. Tedy: pokud jste se v našem Slovníku orientoval počítáním řádků, jenom jste potvrdil naprosto naivní práci s daty. Nejde o žádné spiknutí, žádné profesní selhání – prostě takto nemůžete pracovat s daty v humanitních vědách. Jejich exaktnost a racionálnost spočívá na něčem jiném.

Abych to shrnul: nevidím v michaelských rytmech žádnou pravidelnost; kulminace epoch podle našeho slovníku neodpovídá předpokládané kulminaci michaelských rytmů; nelze z principu vést žádné křivky, aby bylo možné odpovědně říci, že něco má být na historické ose níž a něco výš, že je Scotus Eriugena významnější než Epiktétos apod. Náš Slovník je tendenční, aniž by proto přestal být vědecký; nepravidelně rozprostřené kulminační body, k nimž snad odkazuje, jsou relativní a budou jistě za pár let jiné; neposkytuje exaktní kritéria pro třídění osobností, ani taková kritéria nehledal a nesledoval; hledat je v počtu řádků, věnovaných jednotlivým osobnostem, je směšné. Kdo to dělá, říká si ve vědeckých kruzích o pořádnou ostudu. A konkrétní domácí úkol – prosím, odpovězte věcně a s početními doklady na otázku v odstavci 3.

19. ledna 2013

Vážený pane profesore,

„centrální hypotéza Angelologie dějin“ je definována matematicky: tvrdí, že křivky tvořivosti v dějinách budou korelovat s tradičními daty vlád archandělů. Křivka tvořivosti filosofů sestavená standardním způsobem na základě Vašeho slovníku koreluje s tradičním rytmem archanděla Michaela. To je nezměnitelný fakt, výsledek jednoznačného výpočtu. Je zcela jiná otázka, proč to vychází, proč

jste ten slovník tak napsali, a co to znamená, zda pak existují andělé nebo ne. O tom si můžeme pohovořit, ale nic to už nezmění na faktu, že to, co předpovídala má hypotéza, se naplnilo i ve Vašem slovníku, stejně jako i ve všech ostatních slovnících filosofie. Tento fakt musíte přijmout, že číselně to vyšlo.

Náš problém je, že Vy vůbec nevíte, co mělo vyjít nebo nevyjít. Nesouhlasíte, ale nevíte s čím. Odporujete protivníkovi, ale nevíte, co tvrdí. Chcete, aby neměl pravdu, i když ještě nevíte, co vlastně říká. Jste průzračně zaujatý. Kdo nerozumí, má se ptát a ne protestovat. Nejdříve se musíte obeznámit s tím, co říká Váš oponent a až pak to můžete posoudit. Vám je tato základní etika vědeckého výzkumu něco neznámé, protože nejste veden především snahou hledat pravdu. Pro mě by nemělo smysl Vám odpovídat, ale dělám to kvůli čtenářům, třeba Vaším studentům, aby pochopili, kdo je učí.

Na druhé straně, přišel jste i osobně na tu diskusi a teď se ptáte třeba na konkrétní počet řádků, a to znamená, že je tam i kus upřímného Blechy, ochotného k věčné debatě, a tomu zase rád odpovím.

Předně nevidím v ideálním michaelském cyklu žádné rozhodující pravidelnosti.

Michaelský rytmus vidíte nahoře – je to ta žlutá křivka. Vzniká složením dvou rytmů: 504leté periodické složky, ale také delší periodicity 2480 let. Jsou velká a malá michaelské období: 354leté a 72leté. Taká byla víra, a teď je jedno proč – my prostě jen testujeme, zda skutečné křivky filosofů korelují s takovouto křivkou, která má takovýto tvar, anebo nekorelují. Odstupy tedy nejsou vždy rovnoměrné – předpovězená křivka prostě vypadá tak, jak vypadá na obrázku. A filosofové z Vašeho slovníku vypadají velice podobně. Ta podobnost je dána korelací, není to subjektivní dojem. Korelace při $p < 0,000\ 000\ 05$ znamená, že jen jedna z dvaceti milionů náhodných křivek se podobá předpovědi v takové míře.

Je pěkné, že se konečně zajímáte o to, jak vlastně vypadá michaelský rytmus! Už čtyři léta totiž tvrdíte, že filosofové v tomto rytmu nepřicházejí, i když nevíte, jak ten rytmus vypadá.

Svévoli prozrazuje... i ten Váš Murray: proč... kolem roku 800... Není mi známo, že by do toho mohla nějak výrazně promlouvat vlna tvořivosti v jiných kulturách...

Ne *můj* Murray, ale autor nejnovší a nejdůkladnější historiometrické studie posledních let. Ten vrchol kolem roku 800 je Šankara, nejcitovanější indický filosof, tradičně považován za „slunce“ indických filosofů – ovšem, to by Vám muselo být něco známo o filosofii jiných kultur. Jak říkáte, není Vám známo. Ve Vašem slovníku se soustřeďujete na dějiny západní filosofie, proto je u Vás ten vrchol kolem roku 800 nevýrazný.

... zcela veřejně prohlašuji, že náš slovník je tendenční a nevyvážený, ovlivněný našim rozhledem, našimi hodnotovými preferencemi...

Ano, ale to Vám nepomůže. Má hypotéza totiž neříká, že jste objektivní, ale zkoumá právě rytmy lidské subjektivity. Zkoumá právě to, jak se subjektivně mění hodnotové preference, světonázory, paradigmaty a tvrdí, že je v tom nějaká pravidelnost. Rytmy Vaší subjektivity jsou právě v souladu s hypotézou Angelologie. Ta právě říká, že naše subjektivní nitro je ovlivněno nějakým periodickým celosvětovým faktorem, který způsobuje různá hodnocení v různých dobách, a očividně jste pod jeho vlivem i Vy, autoři slovníku.

...odtud zdánlivá shoda různých křivek různých autorů...

Shoda tam je, a není zdánlivá - prostě všichni uvádějí podobné křivky. Ovšemže otázka stojí, nakolik je to výsledek ovlivnění společnou tradicí a vzděláním a nakolik to odráží skutečnou myšlenkovou brilanci filosofů. Na tu otázku známe odpověď: Indové a Číňané hodnotili své filosofy už dávno nezávisle, neznajíce naši kulturu, a přece je také hodnotili nejvýš v těch samých – michaelských obdobích. Takže to není jen výsledek společné výchovy (i když ta hra taky svou roli), ale i něčeho jiného.

...v 19. století byl Kierkegaard naprosto bezvýznamný filosof, o kterém nikdo nevěděl, ve 20. století je klíčovou postavou.

Ano, pravda, proto se v historiometrii dělají věci s odstupem takových 100 let, než se hodnocení ustálí. Ale i to, nakolik se hodnocení mění v průběhu staletí, umíme zjistit. Nemusíme v tom tápat, domnívat se, ale můžeme to prověřit. Vy prohlašujete věci na základě neověřených domněnek a přání – já na základě udělané práce, to je rozdíl mezi námi. Tohle zkoumal již Kroeber a zjistil, že se to tolik nemění. Aristoteles byl tím „filosofem“ ve středověku, a je nejcitovanějším antickým filosofem i dnes.

Číňané považovali Li Po za nejlepšího básníka za dynastie Tchang, stejně jako dnes; a stejně Homér je nejčtenější řecký básník už tři tisíciletí. Míru těchto změn víme kvantifikovat, a není tak fatální.

Přispějte ale něčím konstruktivně! - a navrhnete nějaký pramen o filosofech ze starých dob – porovnáme jej s dnešními názory, nakolik se liší. Chcete vědět pravdu – anebo chcete jen to, aby to nebyla pravda?

Počítat řádky... je směšné... Hume má delší heslo než Descartes... tomu nepřikládáme žádný exaktní význam.

Souhlasím, že počet řádků je něco jiného, než skutečná kvalita filosofů. My ale musíme odpovědět na otázku, zda to alespoň koreluje, anebo nemají tyto dvě veličiny vůbec nic společného.

Konkrétně s Vaším slovníkem se nedalo nic lepšího dělat. Dalo se spočítat filosofy, ale kromě počtu samotného je lepší vzít do úvahy i jejich přibližnou významnost možná zachycenou v délce hesel. Když Aristoteles má 30krát delší heslo než Tomáš Trnka, zřejmě to něco vyjadřuje. Sorokin a Murray brali počet citací – když Aristoteles je všemi autory na světě nejvíc zmiňován, tak to něco říká taky o jeho díle. Kroeber to dělal tak, že jednoduše shrnul názory expertů na významnost filosofů, nepočítal to mechanicky podle ničeho. Tak jako Vy, když jste nakreslil Vaši křivku.

Křivka z Vašeho slovníku ale dobře koreluje s Murrayovou, Sorokinovou i Kroeberovou – nevzniká nám proto problém. Počítání řádků vedlo ke stejnému výsledku jako ostatní metody. Zřejmě přece jen vyjadřuje něco o významnosti těch filosofů. A osobní preference, jako Horynova záliba v religionistech, se projeví jako statistický šum, tedy fakt, že korelace není stoprocentní.

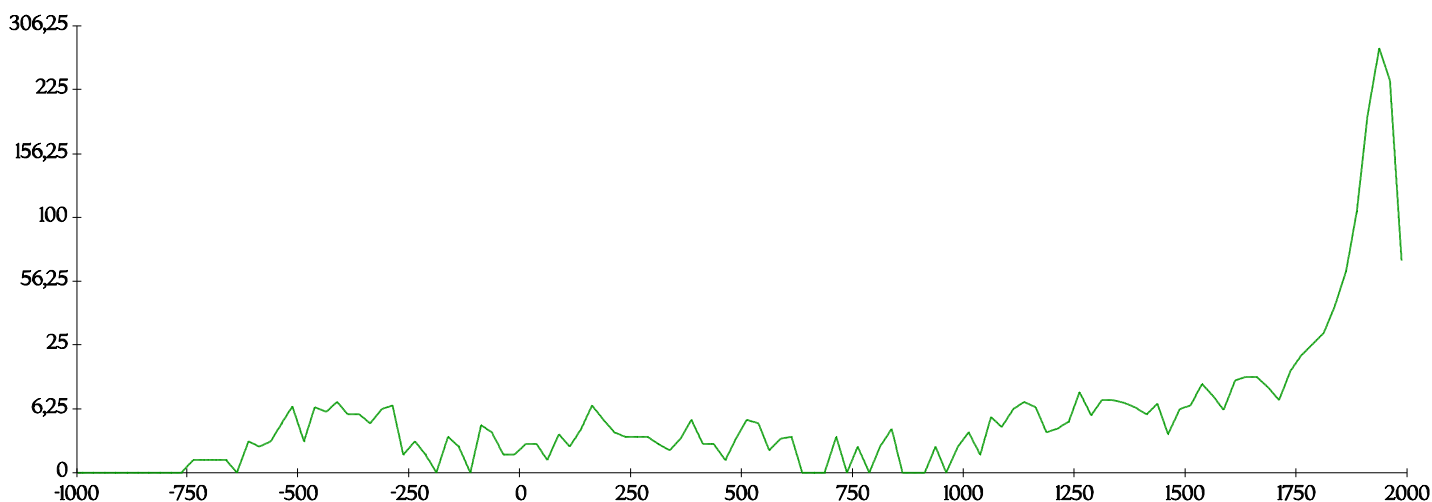
Baudrillard může mít... delší heslo ne proto, že je významnější než Bacon, ale třeba proto, že je blíže dnešní době, více se o něm píše...

Neže může, on očividně i má heslo delší z tohoto důvodu. Čím pozdější filosof, tím podrobněji je brán, tím víc je o něm informací. Filosofům 20. století je ve Vašem slovníku věnováno 23krát více prostoru, než filosofům 4. století př. n. l. (století Aristotela). A přece jste ve Vašem grafu neznázornil 20. století 23krát výše, než století Aristotelovo, ale obě na stejné úrovni. Pročpak?

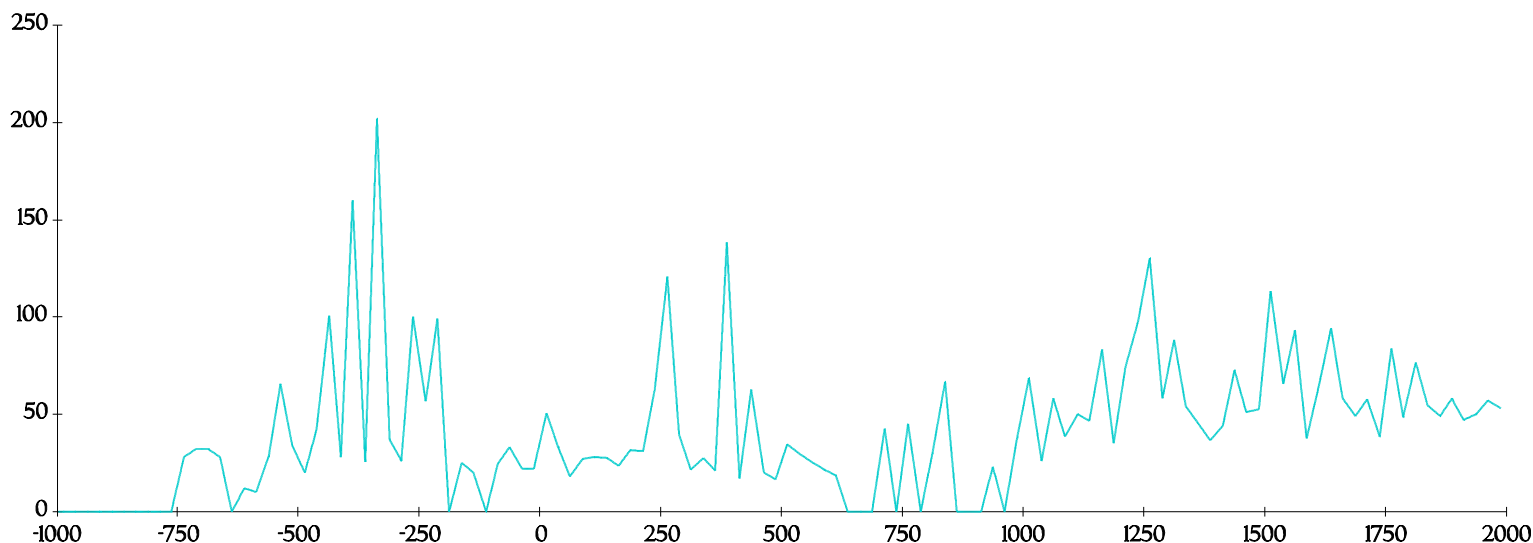
Tomuhle se ve statistice říká „odtrendování“. Všechny tvořivé činnosti, třeba vědecké objevy, směrem do novověku parabolicky narůstají, je jich stále víc a víc, také máme o vědě z nedávných dob daleko víc informací. Ale tento parabolický trend není pro nás zajímavý, jelikož víme čím vzniká a s testovanou hypotézou nesouvisí. Ptáme se na relativní rozdíly, v poměru k dané době, zda v předpokládaných obdobích došlo ke kulminaci, vrcholným výkonům v rámci možností dané doby. Platón s Aristotelem jsou vrcholem antické filosofie, Akvinský nebo Duns vrchol scholastiky, Kant s Heglem vrchol německé klasické filosofie atd.

...podle čeho jste například odvodil průběh křivky mezi lety 1750-1800 na úrovni křivky mezi lety 1450-1500? ...podle Vašeho šíleného kritéria...

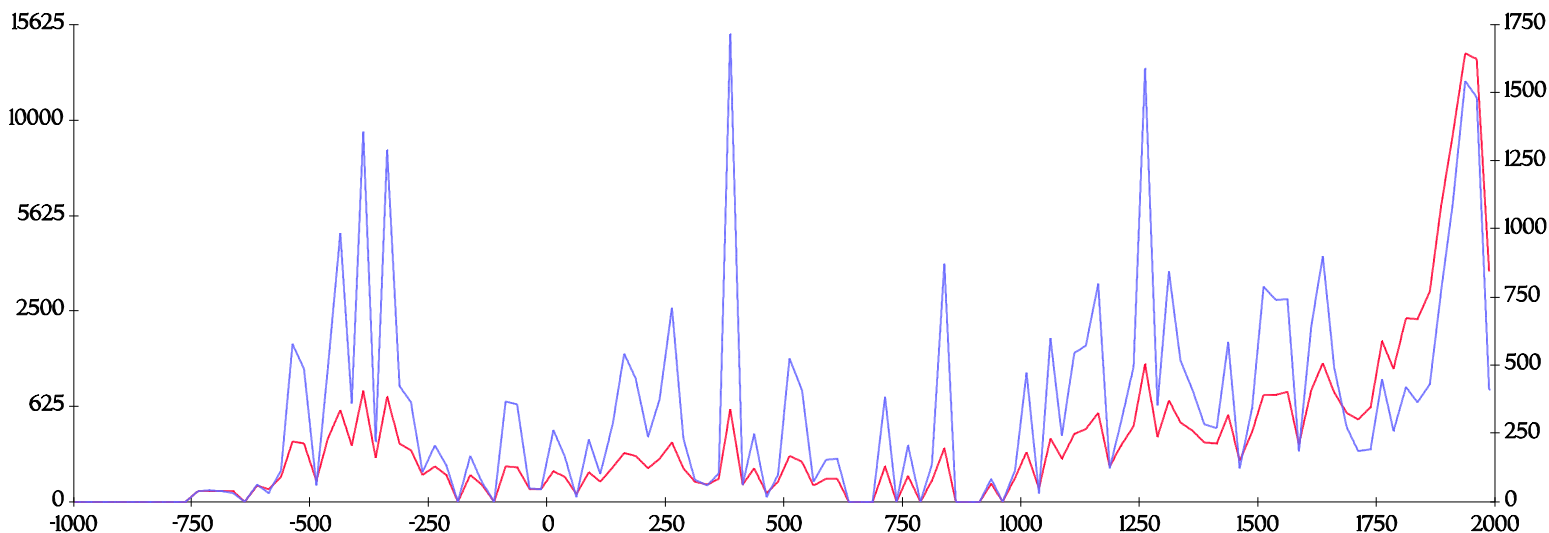
Má křivka vznikla takhle. Spočítal jsem všechny hesla ve Vašem slovníku, které je možné datovat. Tedy všechny jmenná hesla filosofů nebo filosofických škol jako „tomismus“, ale ne obecné pojmy jako „morálka“ apod., protože ty nemají datum. Tohle je počet filosofů ve Vašem slovníku:

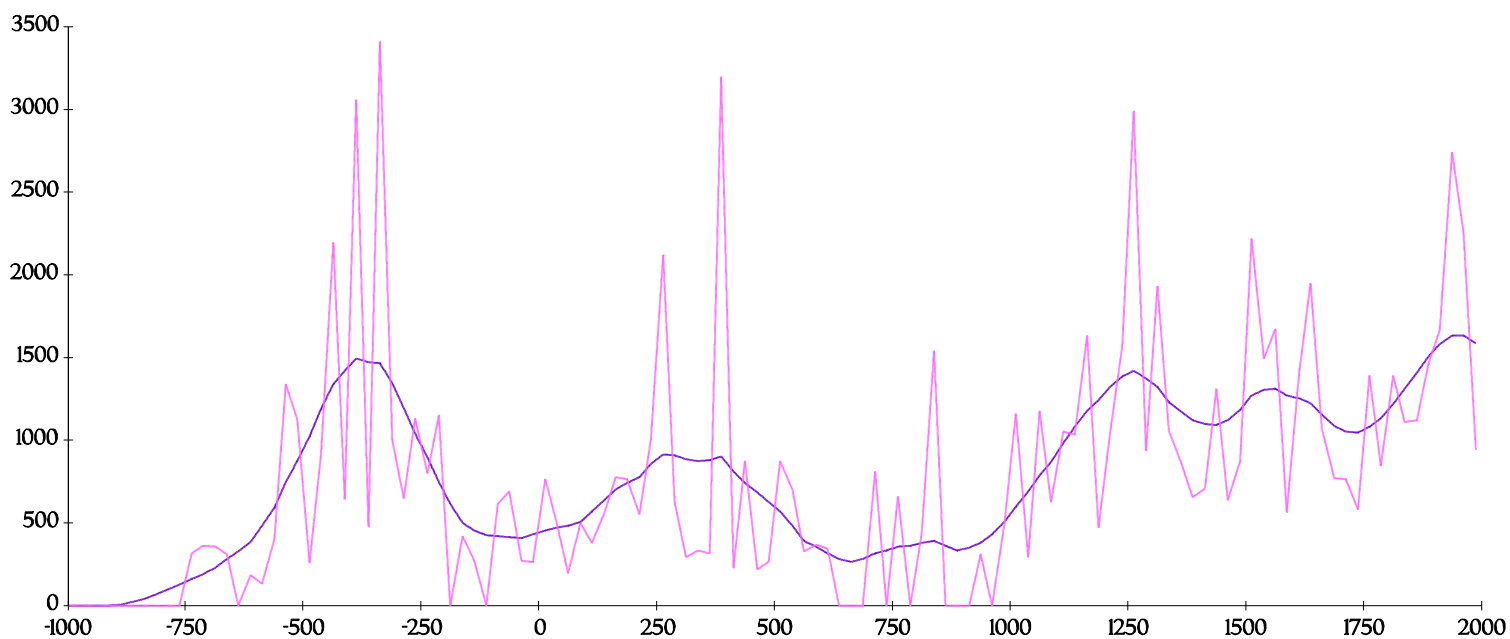
Současných filosofů je tam 50krát víc, než antických. Kvantita ale neznamená automaticky kvalitu. Tady je graf, kolik pozornosti (prostoru ve slovníku) v průměru věnujete filosofům ze kterého období. Nejvíc máte co říct o filosofech kolem 350 př. Kr., pak kolem 300, 1300 po Kr.

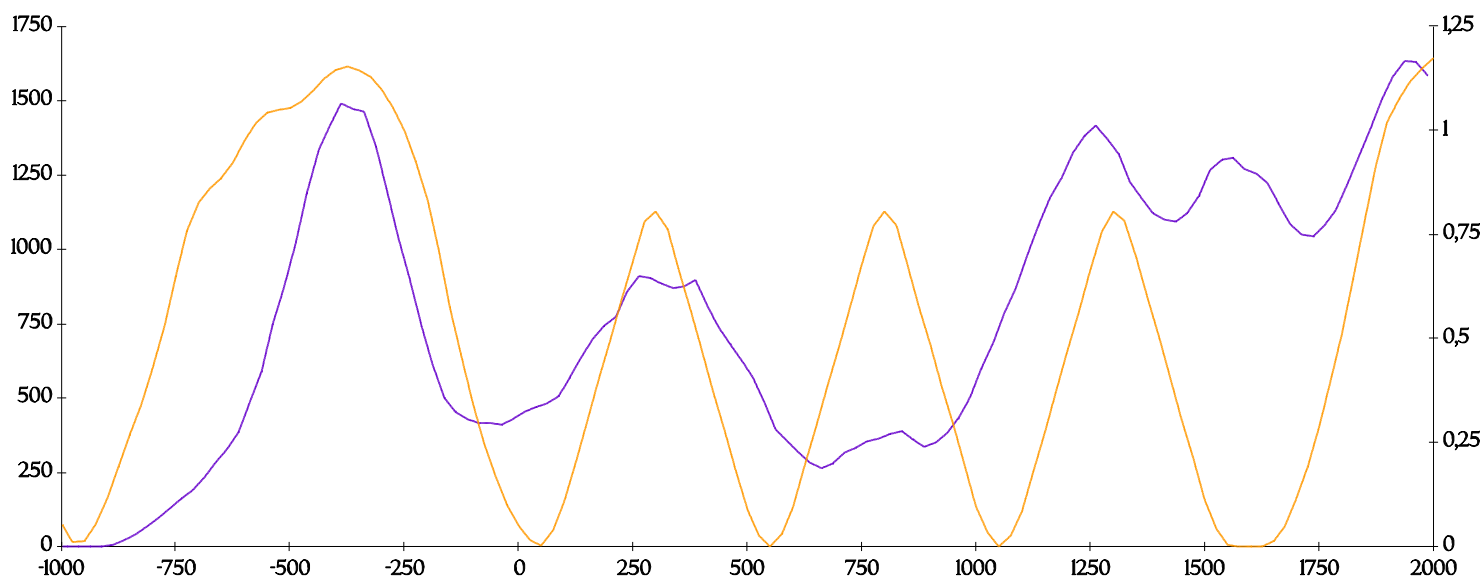
A tady je nevyhlazená křivka počtu řádků z Vašeho slovníku filosofů (červená). V první polovině 18. století je tam absolutní (a nejen relativní) propad – tehdejší filosofii věnujete skutečně méně řádků. Kantově době (1780) už věnujete opět tolik řádků jako době Descartově (1640). Stejná křivka odtrendovaná je pak znázorněna modře. Odtrendovat znamená tolik, co vyrovnat křivku do vodorovné polohy, takže dobové vrcholy jsou víceméně na stejné úrovni (to jste intuitivně udělal i Vy se svou křivkou). Pro účely hledání periodicity dané délky je nevyhnutné odfiltrout trend, který s tím nesouvisí, aby vystoupila periodická složka, pokud tam je.

Když pak vezmeme do úvahy počet filosofů stejně jako jejich váhu (prostor jim věnovaný), dostaneme tuhle (růžovou) křivku. A po jejím vyhlazení klouzavými průměry tu fialovou křivku. Vyhlazení klouzavými průměry slouží jen vizuálnímu efektu, lépe se na to dívá, ale výsledek statistiky to neovlivňuje, jelikož výpočty se dělají z původních, nevyhlazených dat.

Tak vznikla má křivka na základě Vašeho slovníku (fialová). Koreluje s křivkou Michaela (žlutá):

Nic jiného než tohle, nepředpovídala má kniha: že odtrendovaná křivka filosofů bude korelovat s tou žlutou křivkou archanděla Michaela. Tak tomu i ve skutečnosti je a pravděpodobnost, že to vyšlo náhodou, je 1 : 20 milionům.

Dohodněme se konečně, že ta křivka je sestavena na základě Vašich dat z Vašeho slovníku a že splňuje přesně to, co má hypotéza predikuje. Pak se můžeme bavit o tom, co to znamená nebo neznamená.

S pozdravem, Emil Páleš

Pane Páleši,

naše diskuse se zčásti přesunula do debaty o článku ve wikipedii. Část tohoto dopisu tedy kopíruji tam.

Stále jsem napadán, že nepodávám přesvědčivé argumenty a doklady ke svým kritickým postojům. Pro diskutéry se pokusím své námitky upřesnit.

1. Vyjádření k výzkumu dr. Páleše:

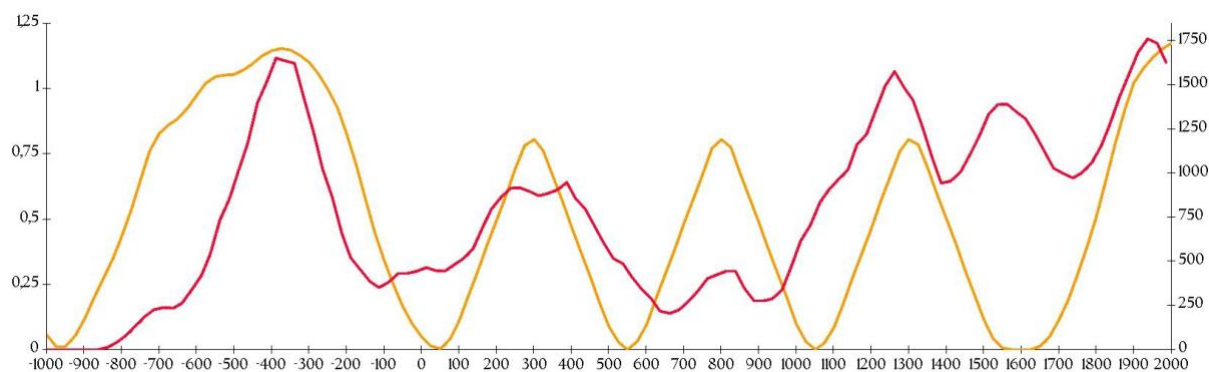
a) obecné připomínky: základní námitka spočívá v tom, že nemáme žádnou přesně určitelnou a neměnnou jednotku „výronu inteligence“ tak, aby bylo možné (a mělo vůbec principiálně smysl) poměřovat velikost osoby nebo jejího díla. Jistěže existují obecně uznávané kulturní produkty, které skoro každý považuje za „veliké“, přínosné atp., ale nelze si přece myslet, že by bylo možné přesně a exaktně určit, zda je Giotto stejně velký (nebo menší) než Tizian, Pertrarca na nižší úrovni než Holan atp. V jedné diskusi pan Páleš připustil, že třeba pro sledování cyklů hudebních „výronů“ se v hlubší minulosti musí řídit „nepřímými“ indiciemi, jimiž je například četnost odkazů na nějaké hudební artefakty na dobových obrazech (vidím-li někde v zátiší kytaru, notový papír, na mozaice flétnu, je to znamení, že ta doba je hudebně tvořivá). Nedovedu si představit, že se by se tyto indicie daly srovnat například s Bachovou Mší H moll nebo souborem Beethovenových vrcholných symfonií, abych byl oprávněn usuzovat na nějakou exaktně prokázanou vlnu hudebních inspirací. Zkusme uvážit: kolik zobrazených harf nebo fléten na nějakých středověkých obrazech nebo antických mozaikách se vyrovná Beethovenovi? Jakou stupnici si dr. Páleš určil? Není tohle už na první pohled absurdní otázka? Odpovědný badatel by se prostě na základě takto chatrného materiálu do podobného výzkumu nikdy nepouštěl. Postup dr. Páleše je exemplárním příkladem mechanicismu a redukcionismu, který je – zvláště v humanitních vědách – nežádoucí. Vlastní práce s nějakou statistickou metodou, která může být v pořádku (a které samozřejmě tak docela nerozumím), ještě nelegitimizuje závěry, k nimž se dochází na základě vágních a nanejvýš problematických dat. Dr. Páleš musí připustit, že nemá ani spolehlivě rozhozenou síť svých zpravodajů, nemluvě o tom, že nejsou poučeni o tom, co vlastně mají sledovat a podle jakých kritérií, což je základem každého smysluplného sběru dat. Každý sociolog ví, že musí svůj výzkumný tým poučit o pravidlech: nelze se dotazovat na nějaké názory jenom nahodilé skupiny lidí, správně má být strukturována s ohledem na povahu výzkumu (na muže a ženy, věkové či profesní skupiny atp.). Budete-li se ptát na euthanasii jen katolíků, je zřejmé, jaké názory uslyšíte. Kronikáři, z nichž pan Páleš čerpá svá historická data, ale do žádného takového výzkumu zapojeni nebyli. To samozřejmě neznamená, že se jejich názory nedají nějak využít – ale nemohou být součástí exaktních výpočtů potvrzujících nějakou objektivní skutečnost. Pokud se nějakému kronikáři nebo historikovi zdál někdo „významný“ a z politických důvodů se mu na několik staletí podařilo vypěstovat mýtus velkého umělce nebo myslitele, který pak přebírají automaticky ostatní, vůbec to přece nemusí znamenat, že tomu tak skutečně bylo. I dr. Páleš nutně musí dělat nějaký neférový výběr a podílet se na jejich zkreslování, aniž si to uvědomuje: kdyby totiž čerpal z nepřeborného množství stalinistické literatury, musel by dojít k závěru, že co do počtu citací, litanií a přídomků „geniální“ je největším myslitelem 20. století Stalin. Podle katolických slovníků bude určitě osvícenská doba považována za období úpadku, podle marxistických (a že jich bylo vydáno hodně a dosud je) bude dobou úpadku „temný středověk“. Podle většiny dnešních médií, z nichž by pálešovský badatel za pár století nutně musel čerpat podklady pro své křivky, by nejcitovanější osobou u nás byla Iveta Bartošová, zatímco adept na Nobelovu cenu, prof. Holý, by se stěží někde objevil v krátké zmínce. Pro znázornění postupu dr. Páleše můžeme zvolit jednoduchý příklad (a nemusíme chodit daleko): poslední léta se intenzivně sleduje křivka globálního oteplování. Systematický sběr dat je ovšem starý maximálně 200 let, spolehlivý je však jenom v posledních desetiletích. Teprve za poslední léta lze tedy provádět exaktní statistické výpočty a kreslit grafy. K tomu mají ale klimatologové přesně určenou měrnou jednotku (stupeň Celsia), dnes už relativně pravidelnou síť měřících stanic, poučené provozovatele těchto stanic, periodický a kontrolovaný sběr všech údajů atp. V dobách, kdy se exaktní měření neprovádělo, si mohou přece jen nějak vypomoci (sledováním geologických vrstev, sondáží ledovců atp.). Přes tuto do jisté míry korektně připravenou půdu jsou ale rozumní badatelé stále opatrní s tvrzením, že jejich měření jasně potvrzují nějakou hypotézu. Ale Dr. Páleš to o sobě tvrdí, a přitom nedisponuje ničím takovým: nemá jednotnou veličinu, nemá síť stanic, poučené pozorovatele,

periodický sběr dat, rozprostřený pokud možno symetricky po celé zemi atp. A z dávných dob má dr. Páleš informace podobného typu, jako jsou třeba pro klimatology zprávy kronikářů, že letos byla „velká vedra“. Nikdy jsem netvrdil, že nelze mluvit o nějakých vlnách vzruchu či úpadku, tvrdím jen, že při jejich hodnocení v humanitních vědách je potřeba být maximálně opatrný, že to neopravňuje k žádnému exaktnímu měření a že v žádné oblasti lidského konání nelze prokázat pravidelné cykly, projevující se s železnou pravidelností.

b) Přístupme nicméně na hru dr. Páleše a podívejme se, jak by to mělo vypadat například v dějinách filosofie. Každý rozumně uvažující filosof může potvrdit, že případné kulminační body ve vývoji filosofie by bylo možné položit na následující časové body: vznik filosofie a vrchol u Aristotela 500-300 př.n.l. (vezmeme-li tu v potaz i čínskou či indickou filosofii, jejichž vliv ovšem později slábně a je už stěží srovnatelný s vývojem v Evropě či v arabských zemích), 300-400 (vrchol novoplatonismu a Augustinus), 12.-13. století (scholastika) a 17. stol. (počínaje Descartem) s nepřetržitým vzestupem až do nedávné doby (protože zde se jistě o žádných propadech na úroveň relativní „prázdnoty“ jako například v 7. století n.l. nedá mluvit). Mezi středem prvního a druhého kulminačního bodu je rozestup cca 750 let, mezi středem druhého a třetího 900 let, mezi středem třetího a čtvrtého 400 let a pak už se stěží hledá nějaké výrazné „vlnění“. Ať už jsou interpretace statistických postupů dr. Páleše jakékoliv (to musejí posoudit jiní), já prostě žádnou pravidelnou přísnou periodicitu nevidím. Zařídít bych ji mohl jenom tak, že přidělím větší význam nějakému filosofovi (vždycky se nějaký najde) v době, kterou potřebuji pozdvihnout (myslím, že takto dr. Páleš přidal indického filosofa Šankaru, aby se linka kolem roku 800 aspoň trochu zavlnila, a uberu nějakému jinému, v době, kterou potřebuji potlačit (absence indických dat už pro potřebný vzestup křivek z Evropy nehraje podstatnou roli). To mohu dělat velmi snadno právě proto, že neexistuje žádné přesné měřítko.

Postupme o trochu dále a udělejme ještě jeden ústupek: akceptujme konkrétní křivku, která údajně dr. Pálešovi vyšla ze studia dějin filosofie a našeho Slovníku. Dr. Páleš tvrdí, že statisticky velmi významně (snad i dokonale) odpovídá predikci michaelského cyklu.

Zde je kopie Pálešova grafu: červená linka znázorňuje výrony filosofické tvořivosti (vypočtené podle našeho Slovníku), žlutá linka znázorňuje předpokládaný průběh michaelského cyklu.

Tedy několik (laických) poznámek k tomu: žlutá michaelská linka je divně nepravidelná, mezi kulminacemi první a druhé vlny je rozpětí 1000 let, zatímco u dalších 500. Budiž, tam se prý počítají ještě nějaké jiné periody. U červené křivky má být ale kolem roku 800 výrazná kulminace, křivka se ale jen nevýrazně zavlíná (i s podporou Šankary). V roce 1600 má být propad, ale eviduje se kulminace, překračující dokonce kulminaci kolem roku 300. Vzhledem k tomu, že o dnešku ještě nemůžeme soudit, takže předpokládaná kulminace r. 2000 nemůže být ještě potvrzena (dokonce si všichni filosofové myslí, že filosofie je v hluboké krizi), vychází mi z toho jednoduché konstatování: z pěti předpokládaných michaelských cyklů (jeden cyklus tvoří dohromady vzestup a pád) odpovídají (zatím) realitě jen dva. Aby to odpovídalo o trochu více, jak by si přál dr. Páleš, museli bychom pohyb křivky kolem r. 800 považovat za stejně hodnotově vydatný jako kolem r. 1250 nebo pohyb křivky kol. r. 600 za odpovídající pohybu křivky v roce 1600. Rozumím tomu, že se ve statistice provádějí ještě nějaké korekční propočty a že výsledná linka představuje jakýsi průměr, takže ji není možné brát úplně vážně, ale pokud to má vést k tak hrubému zkruslení reálné povahy dat a výboje filosofie, bylo by to velmi zarážející a není mi jasné, k čemu je dobré ji počítat. Ani z vlastního nákresu Pálešova grafu tedy nevidím průkaznou periodicitu výrazných cyklů, ani shodu s hypotézou.

c) K našemu Filosofickému slovníku. Náš Slovník, jak plyne z předmluvy, je zaměřen zvláště na věcná hesla. Hesla osobností jsme až na výjimky pokud možno krátili (str. 5), měli jsme striktní kategorizaci na „malá“, „střední“ a „velká“ s předem určenými počty řádků. Ty jsme ovšem nedodrželi, ale ani jejich určení nesouviselo přímo se samotnou „velikostí“ autora: tam, kde bylo možné autora vysvětlit především věcnými hesly (ať už pojmovými či historickými), jsme personální heslo podali velmi stručně. Exemplární příklad je u Francise Bacona: délka hesla určitě neodpovídá jeho významu, ale počet řádků, jemu věnovaných, se přiměřeně zvýší například heslem „idol“. A tak by se dalo postupovat dále. Z toho důvodu jsme velká hesla opravdu věnovali jen cíleně vybraným, jakýmsi symbolickým osobnostem, nikoli všem, kteří by si to zasloužili. V předmluvě též uvádíme: „Ačkoli velké historické osobnosti stojí v popředí, věnovali autoři Slovníku značný ohled též nejsoučasnějším myslitelům.“ (s. 5.) Tak má například francouzský filosof a sociolog Baudrillard mnohem větší heslo než Bacon, ale vůbec to neznamená, že je, nebo bude větší filosofickou osobností. Jako Češi jsme se věnovali i české filosofii. Že má ale Engliš řádkově delší heslo než slavný sociolog Mauss neznamená automaticky, že byl významnější. Tak bychom mohli pokračovat dále: bez znalosti koncepce a hlavně dějin filosofie nelze mechanicky z našeho Slovníku (a myslím, že ze žádného slovníku) usuzovat na žádné vlny. Z uvedených je zřejmé, že počítat význam jednotlivých epoch podle počtu řádků, které jsme věnovali osobnostem z dané doby, je naprosto pochybná metoda. Dr. Pálež už na tuto námitku reagoval s tím, že ale nemůže být náhoda, že se shodujeme třeba s liniemi, které vzešly z výzkumů Murraye či Sorokina. Obecné trendy v daném kulturním okruhu se určitě potvrdí, pochybuji ale, že by se kryly údaje ze všech slovníků ze všech kultur a epoch. Jak už výše řečeno, marxistické slovníky určitě zobrazí realitu jinak než katolické, české jinak než americké. Ale je to tak samozřejmě dobře. I Murray či Sorokin patří k nějakému kulturnímu okruhu – odtud naše relativní shoda. Ostatně Murray, pokud vím, nezkoumá žádné cykly, ale sestavuje jen tabulky těch, o nichž se hodně hovoří. Navíc jeho výzkum končí rokem 1950, takže například v tabulce filosofů mu ještě chybí vliv Heideggera nebo Wittgensteina a je silně přeceněn vliv Russella. Dnes už by ta tabulka vypadala jinak: povede jinak svůj graf i dr. Pálež? Ale relativnost výzkumů v humanitních vědách v tomto ohledu není na škodu a je pochopitelná. Proto je poněkud zavádějící obhajoba dr. Páleše, že zpochybnění „měkkých“ dat zpochybnuje humanitní vědy obecně, nejen Angelologii. „Exaktnost“ humanitních věd spočívá v něčem jiném: nemusejí vůbec rezignovat na racionální konzistenci a intersubjektivní dostupnost (jak je tomu v přírodních vědách) a jejich tvrzení se kontrolují jinými mechanismy. Například většina historických dat je „měkkých“, ale dají se tvrdě ověřit (v archivech, v archeologických nalezištích). Pokud ne, zůstávají pouhými hypotézami – tak jako v přírodních vědách.

Ale udělejme i v případě našeho Slovníku ještě jeden vstřícný ústupek a připusťme, že na počítání řádků (či sledování citační frekvence – což je další Pálešovo hledisko) něco je. Podle Pálešovy křivky by v našem Slovníku měl být počet řádků, věnovaných osobnostem kolem roku 1350 stejný, jako počet řádků, věnovaný osobnostem kolem r. 1800. Jinak nerozumím tomu, proč by křivka měla opisovat právě tuhle trajektorii. Omlouvám se všem znalcům středověké filosofie, ale při vši úctě se ptám, zda je možné si myslet už jen na první pohled, že období na sklonku první vlny scholastiky (už po Duns Scotovi a Occamovi) je srovnatelné s obdobím, kdy působí (mimo jiné) takoví velikáni s rozhodujícím vlivem na moderní filosofii jako jsou Hume, Rousseau, Fichte, Kant, Hegel, Schiller, Schleiermacher, francouzští encyklopedisté, Voltaire a kdy tedy vůbec dochází k masivnímu nástupu osvícenství a obřímú rozvoji ducha (nejen ve filosofii)? Nechce se mi věřit, že by tohle (byť povrchní) kritérium náš slovník neodrážel. Nasvědčuje tomu už dílčí experiment (protože na podrobnější nemám čas – ostatně velmi se před kolegy stydím za to, že se vůbec k takovým počtům snižuji...): počet řádků, týkající se osobností druhé poloviny 14. století, mi vyšel cca na hodnotu 600 (zaokrouhlil jsem nahoru, protože jsem určitě něco přehlédl, zvláště drobnější věcná hesla, která k těmto osobnostem ještě pevně patří). Počet řádků věnovaných pouze Kantovi, Fichtovi, Hegelovi či osvícenství je už ale cca 570. Troufám si tvrdit, že v součtu s ostatními osobnostmi a s hesly, která se k nim váží (například empirismus, kolektivní smlouva atd.) to bude nejméně dvakrát, ne-li třikrát více. Jak je tedy možné, že spočítané údaje dovolují přesto dr. Pálešovi umístit průběh křivky v roce 1350 a v roce 1800 na stejnou úroveň? Jak to tedy plyne našeho Slovníku?

Ale znovu se musím omluvit kolegům, kteří jsou odborníci na 14. století. I když možná připustí objektivně větší význam osvícenské epochy, nebudou jistě právem souhlasit s tím, aby křivka (i přes menší počet řádků v našem Slovníku) znamenala nějaký zásadní propad. Například v knize

Středověká filosofie od De Libery (Praha 2001) se píše: „Čtrnácté století je obdobím nesmírné intelektuální plodnosti. Vůbec nelze hovořit o ‚době úpadku‘ líčené historiky, kteří vidí ve století třináctém [...] jediný a jedinečný vrchol středověkého masivu.“ (s. 415). Máme na katedře kabinet, který se zabývá speciálně renesanční filosofií: nikdo z nich by nesouhlasil s předpokladem, že podle michaelského cyklu by měl intelektuální vývoj v té době co do filosofické výživnosti prudce klesat dolů. Znamená to, že graf musí od 12. století až k současnosti spíše trvale stoupat bez větších výkyvů. Opět se potvrzuje, jak problematické (a zbytečné) je měřit jednotlivé etapy nějakým mechanickým počítáním.

Není tedy pravda, že náš Slovník dokládá jakékoliv cykly a že je to prokázáno počítáním řádků. Kdyby mělo být heslo zachováno, žádám o jeho korekci v tomto smyslu. Nevím, jaký další důkaz už snést, aby dr. Páleš uznal, že jeho výpočty jsou vágní a hlavně zbytečné.

Nabízím navíc další odbornou konzultaci: mohu kolegům z naší fakulty na katedře muzikologie a teorie umění předložit k posouzení výpočty dr. Páleše pro významné hudebníky a významné malíře (případně další umělce).

2. Vyjádření k ceně, udělené Přírodovědeckou fakultou UK:

Omlouvám se za to, že distanci prof. Kováře, děkana PřF UK, jsem poněkud dramaticky nazval „zděšení“. Nebylo to míněno jako součást oficiálního textu, takže jsem se pustil do trochu dramatičtějšího vyjádření. Přesto jsem to přehnal. Jak ale vysvítá z reakce dr. Páleše, text Kovářova dopisu je mu znám: a může sám potvrdit, že děkan nevěděl, jakou cenu předává, že se přírodovědecká fakulta nijak oficiálně na výběru kandidátů nepodílela a že to tehdy vzal jako ponaučení, aby si příště dával větší pozor. To věru není autoritativní potvrzení významu dané teorie a není korektní se na to dovolávat. Že se udělení odehrálo místně na půdě PřF UK je pravda, ale nijak to nesouvisí se ctihodností této instituce. Dr. Páleš se v následné reakci zlobí, že cena nebyla udělena za angelologii, ale za práci prof. Mikuleckého, která sledovala něco trochu jiného. Dobrá, pak ovšem sám mate veřejnost (a s tím i případný článek ve wikipedii, který na jeho stránky odkazuje), protože u své angelologie má rubriku Ocenění a v ní kopii diplomu Ceny Fr. Kleina, což tiše a neupřímně navozuje tedy dojem, že je to ocenění právě angelologie.

Upozorňuji také, že spolek Sisyfos není obskurní sektou. Je to sdružení docela vážených vědců, kteří jistě něco znají ze své praxe (astrofyzik Grygar, patolog prof. Heřt, matematik doc. Zlatník, náš přední imunolog prof. Hořejší, onkolog dr. Andrýsek atd). Ostatně se ve všech těchto oborech dr. Páleš významně prezentuje, takže se nemůže divit, že je vystaven kritice. Dovolávání se autorit přitom hraje v Pálešově argumentaci důležitou roli (a není to zrovna vědecký postup). Sám přitom ale provádí jejich výběr podle toho, zda jeho teorii podporují nebo ne.

Závěrem: navrhuji článek smazat. Wikipedii si představuji jako seriózní médium. Kuriozity v ní sice mají svůj význam, ale musí zůstat ohodnocené jako kuriozity. V logice věci bych si mohl vymyslet „crinolinologii“ (o vlivu krinolín na inteligenci žen), vypracovat podle zvolené metodiky nějaké výpočty, nechat se ocenit spřízněnými zájemci a pak se zdáním korektnosti napsat, že ostatní vědecké kapacity se k tomu stavějí kriticky – a tohle vložit do wikipedie jako seriózní článek, který vyváženě ukazuje na plusy a minusy dané teorie. Takhle to přece nejde, to by se stala wikipedie semeništěm exhibicionismu. Je předpoklad, že význam wikipedie bude růst, proto je nutné, být ve střehu a všechno pečlivě zvažovat.

Omlouvám se za délku příspěvku, ale jsem pořád napadán, že nejsem schopen konkrétně doložit oponenturu.

Ivan Blecha

22. ledna 2013

K textu prof. Blechy: Tato diskuse o smazání hesla na Wikipedii neřeší otázku, zda je moje teorie pravdivá. Řeší jen otázku, zda informace uvedené v hesle pravdivě a nestranně odrážejí skutečnost a názory všech zúčastněných stran. Všechny argumenty prof. Blechy už odzněli v naší predešlé diskusi a jsou v hesle zachyceny. Za prvé, že historická data jsou obecně nespolehlivá. Za druhé, že měřítko „velikosti“ historických osobností je subjektivním lidským úsudkem atd. Za třetí, i to, že prof. Blecha popírá michaelský rytmus ve svém slovníku, je pravdivě zachyceno. To vše už v hesle je a je tam i

odkaz na Blechovu korespondenci, kde to vykládá podrobně. Wikipedie nerozhoduje, kdo má pravdu, jen uvádí protináznaky tak, jak jsou.

„Centrální hypotéza angelologie“ říká, že odtrendované váhované seznamy osobností budou korelovat s tradiční hypotézou Babylóňanů. Konkrétně filosofové s rytmem Michaela, básníci s rytmem Anaela a pod. Je dána matematicky, je to číselná procedura, kterou vyčíslí počítač, a výsledkem je číslo – korelační koeficient. Ten buď je, nebo není signifikantní. V Případě Blechova slovníku je korelace $r = 0,47$; a pravděpodobnost $p < 0,000\ 000\ 05$. Toto je neměnný fakt, nezávislý od Blechova či mého přání. Je to výsledek číselného algoritmu, když se do něj vloží Blechova data. Jaký to je algoritmus, je dáno hypotézou, kterou jsem si zvolil. Tu testuji, a ne jinou hypotézu. Výsledek je signifikantní a hypotéza je tím potvrzena. Tyto čísla se nezmění, bez ohledu na jakékoli další úvahy. Je zcela jiná otázka, co to znamená, proč je slovník sestaven takhle, jestli zachycuje skutečnou velikost filosofů anebo něco jiného. To nic nemění na tom, že předpovězený výsledek tam je. Je zcela jiná debata, proč to vychází a co to znamená. O tom se v hesle nepíše, píše se jen, že tam ten michaelský rytmus je. A přestože je to holý matematický fakt, je tam napsáno, že tam je jen „podle Pálešova názoru“.

Každý si může vzít stejný pramen a ověřit si, že nepodvádím. Nepřipsal jsem svévolně do Murrayových dat Šankaru. Na straně 584-585 v Murrayově knize je seznam indických filosofů s jejich citačními indexy, Šankara je tam uveden a má citační index 100. Jako nejcitovanější indický filosof logicky v seznamu filosofů ani nemůže chybět, takže jsem ho tam zcela jistě „nepřipsal“ já. Převzal jsem jen tam uvedená čísla. Je to absolutní drzost říct, že Šankara není u Murraye uveden, a že jsem si ho tam přidal já, a tím podváděl. Za falešná obvinění je třeba se omluvit a vzít je zpět. Pokud se na tom nedohodneme, žádný dialog nemá smysl.

Je absolutní drzost tvrdit, že filosofové netvoří daný rytmus, a zároveň se vyptávat, že o jaký rytmus to vlastně má jít? Jak může někdo tvrdit, že hypotéza není pravdivá, a zároveň nevědět, jak ta hypotéza zní? A co teda vyšlo – něco jiného než $r = 0,47$ a $p < 0,000\ 000\ 05$? Pan profesor tu korelaci nespočítal a ani nemohl spočítat, protože ani neví, co by měl počítat. Tohle vše ale vůbec nepatří do diskuse na Wikipedii.

Ad cena Zdeňka Kleina: Na mém webu vidíte naskenovaný diplom: <http://www.sophia.sk/ocenenia>. Nebyl jen udělován v prostorech PvF UK, ale oficiálně ho udělila Přírodovědecká fakulta spolu se Společností integrálních věd. Podepsán na diplomu a osobně odevzdal za fakultu děkan Pavel Kovář a šéfredaktor NEL Fedor Freybergh. Blechovo tvrzení, že fakulta s tím nic nemá, je směšné. Ocenila ne Mikuleckého, ale Páleše a Mikuleckého, jak vidíte na diplomu. Ocenila tím dvě kapitoly z angelologie, které byly v těch člancích shrnuty – o rytmu básnictví a romantismu a o rytmu politické nestability a vojen. Má angelologie ale nezakládá na žádné esoterické víře v anděly – jak falešně dezinformovali děkana členové Sisyfa.

Když Sisyfos není obskurní nátlakovou skupinou, ale sdružením seriózních vědců – pročpak nevyvrátili mou práci řádným odborným postupem, oponenturou na konferencích a v odborných časopisech? Pročpak místo toho dělají jen intrigy, dezinformují a píšou výhražné listy kolegům? Vždyť nejprve mělo dojít k vyvrácení mé práce na odborném fóru – což se nestalo. V odborném časopisu by prof. Blecha sotva obstál s tím, že sice neví, o jakou hypotézu se jedná, ale že autoritativně prohlašuje, že je zcela jistě mylná!

Mé teze vyšly v řádně recenzovaných odborných časopisech, kde recenzenti jsou tajní a vybírá je redakce – takže Blechovo tvrzení, že mě recenzovali mí příznivci je další lež. Nemám podplaceny zahraniční odborné časopisy, abych mohl ovlivnit přijetí či nepřijetí mých článků.

Emil Páleš

22. ledna 2013

Ivan Blecha: Pan Páleš mi pořád nepředvedl konkrétně, jak pracoval s daty z "mého" Slovníku. Seznamuje mě s nějakými výpočty, ale nepředvedl, jak k nim dospěl. Rozhodující je, která data zvolil a jak s nimi nakládal. Žádám ho, aby mi zde veřejně předložil své výpočty pro období 1350-1400 a 1750-1800, tj. počty řádků u jednotlivých hesel, vztahujících se k danému období. Teprve pak se můžeme bavit o tom, zda náš Slovník něco dokazuje nebo ne. Mimochodem, ještě jsem se ve vědecké práci nesešel se situací, kdy jeden badatel tvrdí proti vůli a dobrozdání druhého, že jeho práce něco dokazuje. Pan Páleš se dovolává na mou práci, ale mé názory nebere vůbec v potaz. Jaké další odborníky z oblasti filosofie, muzikologie nebo dějin výtvarného může uvést jako ty, kteří odborně posoudili jeho práci a uznali ji za přesně odpovídající skutečnosti? V jakých odborných časopisech (nikoli jen sbornících z konference), obsahujících jasná stanoviska a doklady z nezávislých výzkumů, to může pro jednotlivé obory doložit? Murray nebo Sorokin přece nejsou dokladem platnosti Pálešovy teorie, ty jsou jen nějakou databází, z níž čerpal: to ještě neznamená, že závěry, které činí, jsou správné. Rád bych, aby dr. Páleš uvedl konkrétní jména takových jednotlivých oponentů a časopisy, kde byly publikovány. Pokud vím, zatím se odkazuje na odborníky, kteří se například v dějinách hudby nebo malířství nemohou tak úplně vyznat. Pokud takové průkazné doklady nemá, žádám dr. Páleše, aby mi poslal grafy pro malíře a hudebníky, já mu zařídím odborný posudek u nás na příslušných katedrách. Rád s ním pak seznámím veřejnost. Existuje ještě jedna forma posuzování teorií: jejich smysluplnost a případná míra absurdnosti. K tomu není třeba být statistik. Myslel jsem, že je naše společnost už na takové úrovni, aby byla přinejmenším krajně skeptická k názorům, že výlevy nějaké kosmické energie mohou ponouknout Beethovena k napsání symfonie. Pan Páleš se často ohání potřebou, vtisknout naši civilizaci zase trochu spirituality, ale ve skutečnosti redukuje lidské dějiny na jednaní pod vlivem výronu hormonů. Můj návrh na smazání článku souvisí ještě s jednou námitkou, která mě napadla: proč se vlastně Pálešova teorie tak urputně chce jmenovat "Angelologie dějin"? Kdykoliv se totiž pan Páleš odvolává na vědecké posouzení práce, upozorňuje, že v jeho publikovaných člancích nikdy nejde o anděly, ale o nějaké kosmické či biologické faktory. Chce tedy dokazovat existenci andělů nebo ne - jak máme názvu teorie a potažmo článku pro wikipedii rozumět? Pokud tím jen odkazuje na dávné babylónské představy o světě, je to věc zcela jiného povídání a nejedná se o žádnou teorii, potvrzovanou ve vědeckých časopisech. Soudím proto, že pojmenování teorie jakož i článku je matoucí a buď se mýjí tím, co pan Páleš jako vědec sleduje, anebo se nechce hlásit k tomu, čemu pan Páleš věří. Buď chce dokázat existenci andělů, ale to mu zatím žádný oponent nepotvrdil, nebo nechce, a pak nevím, proč se jeho teorie jmenuje angelologie. Tohle považuji pro wikipedii za dost vážný argument a rád na něj uslyším názor.

Ivan Blecha

22. ledna 2013

Pane profesore,

Pokračuji v naší diskusi tady a ne na Wikipedii, protože Vaše témata nejsou relevantní k tomu, co se tam řeší. Vaše přání, aby Wikipedie podávala Váš názor a zamlčovala názor Vašeho oponenta, takové požadavky, jako že se má kniha má jmenovat jinak a podobně, jsou všechny buď bezpředmětné nebo proti pravidlům Wikipedie.

Pokud vím, zatím se odkazuje na odborníky, kteří se například v dějinách hudby nebo malířství nemohou tak úplně vyznat... aby mi poslal grafy... já mu zařídím odborný posudek u nás na příslušných katedrách. Jako vždy, nevíte. Nechcete jednou konečně vzít do ruky pramen, který kritizujete – mou knihu? Vůbec jste se nepodíval na pramen toho grafu o hudebnících, o kterém jsme mluvili. Jsou to Oxfordské dějiny hudby od Geralda Abrahama, profesora muzikologie, prezidenta Královské hudební asociace. Když se podle Vás nevyzná a chcete posuzovat jeho knihu, nepotřebujete k tomu mě. Posuďte ji a pošlete posudek Abrahamovi. Já tu knihu nepsal, takže mne tím neposoudíte.

Murray nebo Sorokin přece nejsou dokladem platnosti Pálešovy teorie...

Jsou dokladem, že data nezávislých odborníků koroborují mou centrální hypotézu, přestože s mou hypotézou nebyli obeznámeni a nebyli jí ovlivněni. Já pak dále zkouším vyvodit z této skutečnosti širší filosofické závěry a zobecnění, o kterých Murray a Sorokin už nemluví.

Páleš se dovolává na mou práci, ale mé názory nebere vůbec v potaz.

Jistěže, v takové otázce jako kolik řádků má Váš slovník, nemusím brát Vaše názory v potaz. Nezávisí to od názoru, ale od elementární matematické operace sčítání, jež se učí v první třídě základní školy. Na výsledek sčítání nikdo z nás nepotřebuje Vaše odborné dobrozdání.

aby byla... skeptická k názorům, že výlevy nějaké kosmické energie mohou ponouknout Beethovena k napsání symfonie... redukuje lidské dějiny na jednání pod vlivem výronu hormonů.

Tuto hypotézu jsem nenavrhl já, ale profesor Mikulecký a navrhuji ji vždycky materialisté. Já jsem právě dost skeptický ke svým vlastním hypotézám, takže se aktivně podílím i na ověřování protinázorů mých kolegů. Měl byste si ze mně vzít příklad a také se někdy upřímně obírat i protinázory Vašich oponentů, zda se nepotvrdí.

Proč... "Angelologie dějin"?... upozorňuje, že... v člancích... nejde o anděly, ale o nějaké kosmické či biologické faktory. Pojmenování... je matoucí... Buď chce dokázat existenci andělů... nebo nechce...

Vědec zkoumá a neví předem, co zjistí. Nemá předepsaný cíl, že musí dospět k důkazu andělů nebo jejich vyvrácení. Má práce je především empirická – pozoruje psychické, kulturní a evoluční vzorce. Nevíme ještě, zda je způsobují andělé nebo nějaký hmotný faktor. To zkoumáme. Proto testujeme různé hypotézy. I biologicko-redukcionistické, i ty založené na platonském vidění světa. Vylučovat něco předem bez jakéhokoliv zkoumání je vaším zvykem v klubu Sisyfos, jelikož nezaujaté vědecké bádání je pro vás neznámý pojem. Angelologie proto, že je to můj moderní pokus o rekonstrukci a výklad této starobylé nauky.

...aby dr. Páleš uvedl konkrétní jména takových jednotlivých oponentur a časopisy, kde byly publikovány.

Tak to budete muset překonat svou lenost a přece se jen podívat do mé bibliografie. Odborné časopisy jako NEL a CCR jsou „peer reviewed“, příspěvky posuzují experti vybraní redakcí. Zkuste i Vy zveřejnit oponenturu Angelologie v odborném časopisu, a budete si to muset dát v hlavě všechno trochu do pořádku, aby Vám to vůbec prošlo. Pak se mi bude lépe odpovídat.

...konkrétně, jak pracoval s daty... výpočty... která data zvolil a jak s nimi nakládal... počty řádků...

Víte, která data – všechna hesla filosofů. I počítat řádky umíte. Všechny údaje i postup jste v grafické podobě obdržel již nahoře, počty řádků či milimetrů textu jsou na svislé ose. Ty samé data teď chcete (a můžete mít) i v numerické podobě tabulek. Doufám, že nechcete, abych Vás naučil i matematické pojmy? Co jsou klouzavé průměry, co odtrendování, co korelace? Zvykem bývá, že oponent si matematické vzdělání získá někde samostatně.

Kolega má právo vidět zdrojové data, aby je mohl prověřit. Kolega není kdokoliv, ale někdo kompetentní inteligenčně i osobní integritou, s kým má smysl mluvit. Jakkak se domluvíme na matematice, když se nemůžeme domluvit ani na tom, že v Murrayově knize na straně 585 je v seznamu filosofů uveden Šankara? Jak se domluvíme na počtu řádků, nebo i počtu hesel a filosofů ve Vašem slovníku, když prohlásíte, že třeba heslo „Aristoteles“ tam není? Co budeme dělat – jak pak zjistíme pravdu? Z tohoto mrtvého bodu jsme se nepohli čtyři roky: neakceptujete, že v nějakém prameni je na nějaké straně něco napsáno.

Budu muset začít s Vaší výchovou od nuly, od dětské školky. Jestli budete vykazovat nějaké pokroky, můžeme pak postoupit dál. Vaše první domácí úloha: nelhat! Domluvme se, že na straně 585 je ten Šankara, že jsem ho tam nepřipsal já, a omluvte se, na znamení dobré vůle, že s tím hodláte přestat. Až uvidím v tomhle směru nějaký pokrok, přistoupíme k náročnějším otázkám. Pošlu Vám numerickou tabulku počtu filosofů ve Vašem slovníku. Tedy křivku holého počtu filosofů (bez váhování významnosti). Jestli pak zvládneme obyčejnou operaci sčítání, a dohodneme se, že je jich tam skutečně 1420, můžeme dál. Pošlu Vám všechny i s počty řádků – tedy budeme mít váhovaný seznam osobností. Pokud se dokážeme domluvit, že ty hesla mají skutečně takový počet řádků, jaký mají, opět se mi omluvíte za ty roky žvástů a marnění mého času, a můžeme dál. Vysvětlím Vám, co je to trend a co je odtrendování. A tak dále.

Když se nechcete naučit ani číst, tak čím si zaloužíte můj čas? Nemám ho věnovat něčemu lepšímu?

Přestaňte lhát a fantazírovat, naučte se odpovědnosti a respektu ve styku s kolegy – pak budu respektovat i já Vás.

Emil Páleš

Pane Páleši,

velmi nemile mě překvapuje, že máte právo na půdě wikipedie rozhodovat o tom, kde a jak bude probíhat diskuse. Měl jsem za to, že články pro wikipedii se dělají objektivně a že se řídí pravidly, na něž dohlíží nějaký supervizor. Pokud vím, začal jsem diskutovat s jakýmsi „svajcrem“ – ten je snad autorem hesla, nikoli vy (nebo se mýlím?), a chtěl jsem znát názory ostatních diskutérů, nikoli váš. Tohle jistě k serióznosti wikipedie a navíc i článků, které v ní budou, nepřispívá. Jakou máte pozici ve struktuře wikipedie, odkud máte oprávnění k takovým zásahům do diskusí a do podob článků, které píše někdo jiný – smím to vědět?

Máte zvláštní dar (možná je to nemoc, za kterou nemůžete), posouvat významy tvrzení a věcí. Pak jste samozřejmě v diskusi jako úhoř, který vždycky vyklouzne, je-li konfrontován s fakty. Několik takových nesmyslných posunů je zřejmých z celé naší dosavadní diskuse a například i z vašeho posledního dopisu. Když sbíráte data z nějaké knihy, pak výsledky, k nimž dospíváte, tato kniha přece nepotvrzuje. Když vám vytknu, že vám zatím třeba žádní odborníci nepotvrdili explicitě periodické cykly v dějinách hudby, odpovíte zcela nesmyslně, že to bych musel zpochybnit kompetence profesora muzikologie na oxfordské univerzitě, z jehož práce jste čerpal. Vy jste ale odpovědný za zpracování dat, nikoli prof. Abraham. To by musel profesor Abraham napsal stat' o vaší práci, prověřit vaše výpočty, posoudit vaši teorii, a pak by se snad dalo mluvit o tom, že s tím souhlasí. A propos: právě v logice téhle věci musíte vzít jako posouzení vaší práce, že autoři Filosofického slovníku považují vaše výpočty ohledně dějin filosofie za směšné a neodpovídající skutečnosti a metodu, kterou jste pro to zvolil, za naprosto absurdní. Právě tohle, a nikoli nějaká data v našem Slovníku nebo v oxfordských dějinách hudby, je to potvrzení nebo vyvrácení, byste měl na výzvu doložit.

Podobný posun je v dalším případě: chtěl jsem jména konkrétních oponentur a časopisů, ve kterých byly publikovány. Vy mi odpovíte, například, že váš text vyšel v NEL, což je recenzovaný časopis. To ale přece není odpověď na mou otázku, a chcete-li být vědec, musíte to dobře vědět. Recenzní řízení, rozhodující o publikaci nějaké práce, není přece důkladná odborná oponentura. Kdyby tomu tak bylo, znamenalo by to dvě absurdní věci: recenzent by musel přesně znovu spočítat všechno, k čemu jste dospěl, udělat kompletně znovu váš výzkum nebo ho nějak jinak důkladně prověřit, a v tom případě by musel být uveden jako spoluautor a nést odbornou odpovědnost i za vaše případná pochybení. A za druhé by to znamenalo divnou praxi, že publikované články už by zároveň byly potvrzeny! To by nebyla ve vědě možná diskuse, protože, pokud vím, teprve zveřejněním článku nabízíte svou práci k oponentuře a k diskusi!!! A o *tyto* oponentury se mi jedná!! Tedy o práce, na kterých nemáte žádný podíl a které vzaly vaše data a přezkoumaly je. Pouhé citace vaší práce v nějakých dalších člancích nebo sbornících z konference přece také nejsou oponenturou a vůbec nic neznamenají. Vědeckou oponenturou nejsou ani zdvořilé recenze na vaši knihu nebo úvahy některých slušných lidí, že by na tom mohlo něco být (třeba doc. Štampach; ani prof. Bouzek nedělal odbornou oponenturu, tj. nepřepočítával vaše data, ačkoli uváděním jeho jména pořád budíte dojem, jako kdyby s vaší teorií souhlasil).

Třetí příklad posunu je výtky, že zpochybňuji, že je v Murrayovi psáno o Šankarovi. Kdy jsem někdy něco takového řekl? Uveďte, prosím, přesnou citaci. Já jen zpochybňuji váš postup, že si v letech 800-900 vypomůžete Šankarou. Že je obsažen na nějakém pořadí v Murrayovi přece není relevantní zdůvodnění vašeho postupu. To je možné jen v celém kontextu další vaší případné práce s dalšími postavami. Já jsem na statistiku opravdu laik, ale jestliže pro sledování jedné vlny hraje roli jeden indický výron, pak musí hrát stejně významnou roli v jiných etapách případná absence takových výronů. Nemůžu říkat, že průměrná teplota v roce 900 byla 15 stupňů, a mít k tomu údaje z Evropy a Indie, a pak říci, že průměrná teplota v roce 1400 byla taky 15 stupňů, a mít k tomu buď údaje jenom z Evropy, nebo údaje z Indie o neověřitelné váze, protože pro indickou filosofii neplatí jednotka 1 šankara, kterou bych mohl nějak srovnat s jednotkou 1 eriugena. Ostatně, pořád nechcete pochopit jednu základní věc: záleží také na tom, *jakou* knihu vezmete do ruky. Snad nějak koresponduje Murray a Sorokin (+ náš Slovník) co do hodnocení významu filosofů. Kdybyste ale sáhl třeba po Velké sovětské encyklopedii a k tomu si přidal třeba Philosophenlexikon (Dietz Verlag Berlin 1982), vyjdou vám úplně jiné poměry. V tom slovníku filosofů má například Lenin 31 sloupců (nejvíce ze všech), kdežto Aristoteles jenom 15. Vsadím se, že v té sovětské encyklopedii to dopadne podobně. U Murraye ale Lenin v tabulce na předních místech největších filosofů není, pokud vím. Co vás vlastně

vedlo čerpat spíše z Murraye a ne z Philosophenlexikonu? Tedy, když si budeme podle vašehoustru hrát na nezaujaté sběratele dat: vy kladete podle Murraye na první místo Aristotela, já dejme tomu jako přesvědčený bolševik podle Philosophenlexikonu Lenina. Jsou to dva zdroje dat o téže věci (o filosofech v dějinách). Proč si tedy myslíte, že Aristoteles má větší váhu než Lenin? Proč si myslíte, že váhové poměry filosofů u Murraye jsou spolehlivější než ve Philosophenlexikonu? Jakou exaktní jednotku pro toto rozhodnutí máte? Na tohle mi od počátku vaší diskuse nejste schopni odpovědět. Z toho totiž také plyne, že není pravda, že se záznamy ve všech kronikách a pramenech shodují, takže by se museli jejich autoři spiknout, aby vám to vyšlo nebo nevyšlo. Nic jiného od začátku neříkám. A dále: nejen počty řádků, ale ani počty citací přece automaticky neznamenají, že daný člověk byl velký a reprezentuje nějaký výron inteligence. Já se díky vám dostanu do citačních přehledů jako strašlivý blbec – bude pak v budoucnu stačit pouhý nicneříkající počet zmínek o mně k tomu, abych byl uznán za velkého myslitele? Co když nejméně polovina citací, které v Murrayovi umístily poměrně vysoko B. Russella, byla spojena s jeho kritikou a s upozorněním, že to je slabý a bezvýznamný myslitel? Tohle máte přečtené a spočítané, o tom máte přehled? Víte že v současnosti je hojně citován matematik Alan Sokal, ale to především proto, že udělal cimrmanovský vtípek a napsal totální blábol do jednoho prominentního humanistického časopisu (srv. tzv. Sokalova aféra)? Je to proto velký matematik? A na druhou stranu – medicína udělala za poslední roky strašlivý pohyb kupředu, snad se jedná o největší vlnu v dějinách. Není ale spjata s žádným výrazným jménem. Až bude někdo za tři sta let sledovat naše období, stěží se bude moci orientovat podle počtu řádků a citací. Není tu žádný Galénos nebo Paracelsus, ani Koch, aby mohl být uveden ve slovnících a v dějinách medicíny s odpovídajícím počtem řádků, nebo aby mu mohla být věnována samostatná kapitola. Příští badatel se bude muset orientovat (a asi už napořád) podle zcela jiných kritérií, které vy teď ale neberete v potaz – například v našem slovníku.

A k tomu ještě něco: myslím, že do velké počáteční vlny jste započítal i Buddhu (nebo se mýlím?). Dobře – a proč nezapočítat Ježíše. Byl to také myslitel a zakladatel náboženského hnutí, jako Buddha. Jenže podle michaelského cyklu má být kolem roku 0 propad. A to je právě ta vágnost dat, s nimiž pracujete, to nijak nesouvisí s vůlí kronikářů vás mást ani s tabulkami, které sestavuje Murray, ani dokonce s tím, že bych vás osočoval z podvodů. Prostě je sporné například vůbec vymezení toho, kdo je to filosof. Já bych se přikláněl k tomu, že berete-li v potaz Buddhu nebo Zarathustru, měl byste brát i Ježíše – a v tom případě máte po michaelských vlnách. Ale podle mého názoru není Ježíš filosof, a nebyl jím ani Buddha nebo Zarathustra – při vši účtě k nim. Prostě je to nějaká kategorie myslitelů, mudrců a náboženských vůdců, ale filosofii jako racionální kritický podnik, předkládaný k diskusi obvykle v písemných textech a na školách, neprovozovali. Jejich nauky se posléze takto mohli ve filosofii proměnit, ale filosofové to nutně nemuseli být.

Ekvilibristické posuny jsou zřejmé i z vaší argumentace v úvodu k druhému vydání vaší knihy. Není pravda, že uznávám periodicitu v historických záznamech, ale v realitě ne. Tvrdím od začátku, že nějaká vzednutí být mohou: nikdo nepopírá, že renesance je vzednutí kulturních dějin, že doba 4. stol. př. n.l je vzednutím řecké filosofie. Nejsou to však pravidelně periodické vlny a mají reálný výklad, nikoli ten, že se dějí pod výrony vesmírné energie, andělských cyklů nebo hormonů. Ani drtivá většina pramenů, z kterých čerpáte, tu periodicitu neobsahuje. Je to soubor informací, se kterými pracujete až vy – tak, jako pracujete s našim Slovníkem. Ostatně přece pořád tvrdím, že tuto periodicitu neobsahuje ani náš Slovník (vždyť ta červená linie na grafu, kterou jste z něho odvodil, probíhá žádnou pravidelnou periodicitu ani neobsahuje, to snad každý vidí – ty vrcholy vlny nejsou na stejné úrovni, nejsou od sebe pravidelně vzdáleny a od 13. století je prakticky trvalý, homogenní vzestup bez výraznějších výkyvů!!). To vy pořád nechcete přistoupit na konfrontaci.

Dalším posunem významu je váš výsměch, že neumím počítat. Moje matematické dovednosti přece nijak nesouvisí s tím, na co jsem se tázal. Jistě uznáte, že důkazní břemeno je na vaší straně. A já po vás nechci, abyste mi s laskavostí sobě vlastní sdělil pouze *výsledný* počet řádků, k nimž jste se do počítal. Abych mohl zkontrolovat vaše počty, musím přece znát konkrétní hesla, která jste do svých počtů zahrnul. Do dá rozum, nebo ne? Trvám ovšem na této trapnosti ne ze své vůle, ale proto, že jste to vy, kdo tvrdí, že na správném počítání řádků ve slovníku závisí potvrzení vaší teorie. Já si myslím, že přehled o tom, jak probíhají dějiny filosofie, vyžaduje přece jen souhrn poněkud jiných znalostí, ale když už vám k tomu, abyste osočil profesory, docenty a doktory filosofie z neznalosti dějin, stačí tato jednoduchá aritmetická dovednost, chtěl jsem si udělat obrázek o vaší kompetenci aspoň z toho malého úseku dějin, který mě namátkou zaujal.

Ostatně, chováte se nehorázně. Cožpak je ve vědecké diskusi přípustná praxe, že se důkazy vydávají na požádání a za zásluhy? Pod nějakou podmínkou? Ty mají být dány k dispozici jasně a hned – jak jinak chcete, aby byla vaše teorie potvrzována? Sám jste z počtu řádků udělal kruciální problém, takže na správném počítání visí vaše metoda a pověst, ne moje. A tak vzhledem k tomu, že jste mi dodnes na třetí výzvu takový přehled nedodal, nejste schopen ho poskytnout k volné prověrce bez nesmyslných podmínek a místo toho přecházíte do posměchu, smím snad takto veřejně dojít k závěru, že takový výpočet nemáte nebo ho nechcete ukázat. Dobrá, nebudu už naléhat. Vaše teorie tedy nemůže být potvrzena a tvrzení, že to tak je, je falešné. Děkuji v tomto ohledu za spolupráci.

Pane Páleši, blížíme se k slavnostnímu závěru naší dlouhé diskuse. Nemůžete popřít, že jsem s vámi měl božskou trpělivost. Nepřejte si, abych citoval kolegy, kteří mě nepřetržitě zrazovali, abych se do takových pitomých debat vůbec nepouštěl. Bylo mi vás ze začátku líto a myslel jsem, že vám rozumná debata pomůže.

No nic. Ublížíte si velmi, pane Páleši. Chcete se cpát do dějin jako ten, kdo slavně potvrdil nějakou hypotézu, ale ve vědeckých kruzích budete posměch. Chtěl jsem vás ho ušetřit. Víc už pro vás udělat nemohu.

Jediné, co na vás mohu upřímně ocenit je, že s jakýmsi seabemrskáčským zápalem zveřejňujete naše debaty na webu.

Ivan Blecha

25. ledna 2013

Pane profesore,

1. Nejsem wikipedista, nemám ve Wikipedii žádné pravomoci a pozici, poslal jsem do diskuse jen mou reakci na to, co jste tam řekl Vy.

2. Zda nějaká data, třeba Abrahamova, obsahují periodickou složku anebo korelují s nějakou předpovězenou křivkou – to je věc matematiky, a na výsledku nemůže změnit nic ani autor těch dat samotný. Jaké závěry z té korelace nebo periodicity já dále vyvozují, a co to podle mě znamená, je už moje vlastní tvrzení a ne Abrahamovo. Stále to nechápete.

3. Říkáte, že recenze mé práce jinými odborníky nejsou ve skutečnosti oponentury, protože nepřepočítali číselně odznovu má data. Jak to proboha víte, že je nepřepočítali?

4. Na straně 43 téhle diskuse tvrdíte, že jsem do Murrayových dat účelově přidal Šankaru anebo zvětšil jeho index významnosti, aby mi vyšlo, co si přeji. Je to lež, nic jsem na Murrayově seznamu filosofů nezměnil. A teď další lež, že jste to neřekl.

5. Murrayovy nebo Sorokinovy data jsou již sestaveny na základě vyváženého souhrnu všech druhů lexikonů, včetně marxistických. Neřeším, kdo je větší, zda Lenin nebo Aristoteles – to přenechávám autorům filosofických slovníků. Lidi jako Sokal, o kterých se mnoho píše jen kvůli cimrmanovskému vtípku, se zpravidla nedostávají do slovníků velkých osobností.

6. Proč nezapočítat Ježíše – já nevím, proč jste ho do slovníku nedali? Vy jste vymezili, kdo je filosof. Opravte si to v příštím vydání, když to tak nemá být. Říkáte, že ne, že tam skutečně nemá být, protože nebyl filosof.

7. Samozřejmě, že vrcholy křivky nejsou rovnoměrně vzdáleny – není to jednoduchá periodicitata, ale složená ze dvou složek. Už jste to slyšel – nereagujete na nic.

8. Která hesla jsem započítal – už jsem to řekl dvakrát výše, nebudu se opakovat donekonečna.

Celá naše diskuse vypadá tak, že já reaguji na vše, co řeknete – a Vy nereagujete, ale ignorujete, co bylo řečeno. Reagujte na to, co odznělo, pak můžeme jít dál.

Stále neslyším omluvu za všechny ty lži (nebo neodpovědné výmysly), takže slíbená data zatím neposílám.

Emil Páleš

Pane Páleši, červeně odpovědi na Vaše poznámky.

1. Nejsm wikipedista, nemám ve Wikipedii žádné pravomoci a pozici, poslal jsem do diskuse jen mou reakci na to, co jste tam řekl Vy.

Rozhodl jste o přesunu a ukončení diskuse, ačkoli ji vedu s někým jiným, s jistým panem Švajcrem. Rozhodl jsem se jen za sebe, že povedu diskusi s Vámi tady a ne na wikipedii. Vy tam diskutujte s kým chcete. Nemám možnost v tom nikomu zabránit.

2. Zda nějaká data, třeba Abrahamova, obsahují periodickou složku anebo korelují s nějakou předpovězenou křivkou – to je věc matematiky, a na výsledku nemůže změnit nic ani autor těch dat samotný. Jaké závěry z té korelace nebo periodicity já dále vyvozuji, a co to podle mě znamená, je už moje vlastní tvrzení a ne Abrahamovo. Stále to nechápete.

Počet řádků v našem slovníku je samozřejmě věc matematiky, s kterou já nic nenadělám. Jde ale o to, že jste to vy, kdo usoudil, že to bude mít nějaký význam, a také jde o to, jaká hesla počítáte a proč jste se je rozhodl počítat. Podobně to platí o Abrahamovi a o všech dalších podobných zásobárnách „dat“. Souhlasíme společně, že naše klíčová otázka zní, zda můj výsledek byl dosažen pomocí selektivního účelového předvýběru dat – anebo ne? V čem vidíte prostor pro svévoli?

1) Za prvé, je to výběr samotné studie. Kdyby existovaly jiné studie, které by dávaly negativní výsledek – měli bychom problém, protože výsledek by závisel od volby studie. Ale když všechny dávají stejný (pozitivní) výsledek, tak ten problém nemáme. A proto je bezpředmětná Vaše námitka, že jsem si „zvolil“ Murrye nebo někoho, aby mi to vyšlo. Musíte ukázat, že existují takové studie, které vedou k jinému výsledku. Pak má smysl se o tom bavit.

2) Za druhé výběr hesel. U Murrye, Sorokina, Kroebera jsem převzal přímo hotová data, nic jsem nevybíral. U Vašeho slovníku jsem vzal všechna jmenná hesla, protože je u nich datum, kdy ten filosof žil. Kdybych se sám snažil datovat taková hesla jako „teodicea“ nebo „determinismus“ do nějakých staletí, otevřelo by to právě prostor pro mou osobní svévoli, což byste mi jistě vyčítal. Většina není datovatelná; některé jako ta „dekonstrukce“ = Derrida snad ano. Ale opět, smysl zabývat se tím by mělo jen tehdy, kdyby to mohlo anulovat výsledek - kladnou korelaci. Jinak je to jedno, zda vyjde trochu jiné číslo.

3) Počet řádků: když existuje nějaký lepší způsob, jak kvantifikovat data z Vašeho slovníku, navrhněte jej.

4) Korelace nemá nic s významem, je to jen číslo, míra podobnosti křivek. Nejprve se musíme dohodnout, že je kladná – pak můžeme diskutovat o významu tohoto faktu.

3. Říkáte, že recenze mé práce jinými odborníky nejsou ve skutečnosti oponentury, protože nepřepočítali číselně odznovu má data. Jak to proboha víte, že je nepřepočítali?

Recenzní posudek na publikaci článku není jeho vědeckou oponenturou a nepotvrzuje předkládanou teorii.

Recenzní posudek ani nemá posuzovat pravdivost teorie, ale jen to, zda jde o vědecky korektně napsanou práci na téma, jež stojí za to publikovat. Ptal jsem se ale, odkud víte, že to oponenti nepřepočítali?

4. Na straně 43 téhle diskuse tvrdíte, že jsem do Murrayových dat účelově přidal Šankaru anebo zvětšil jeho index významnosti, aby mi vyšlo, co si přeji. Je to lež, nic jsem na Murrayově seznamu filosofů nezměnil. A teď další lež, že jste to neřekl.

Cítuji ze str. 43: „Zařídil bych ji mohl jenom tak, že přidělím větší význam nějakému filosofovi (vždycky se nějaký najde) v době, kterou potřebuji pozdvihnout (myslím, že takto dr. Páleš přidal indického filosofa Šankaru, aby se linka kolem roku 800 aspoň trochu zavlínila, a uberu nějakému jinému, v době, kterou potřebuji potlačit (absence indických dat už pro potřebný vzestup křivek z Evropy nehraje podstatnou roli). To mohu dělat velmi snadno právě proto, že neexistuje žádné přesné měřítko.“ V předchozí části dopisu není o Murrayovi ani zmínka. Odkud z toho plyne, že jsem řekl, že jste do Murrayových dat přidal Šankaru? Čtete pozorně.

Ano, obvinil jste mě z účelové manipulace s daty, čili z vědeckého podvodu. Kdybych dělal cokoliv jen proto „aby mi to vyšlo“, byl by to můj podvod. Když jsem „přidal“ význam Šankarovi a „ubral“ někomu jinému – a tedy změnil Murrayovy indexy významnosti – zfalšoval jsem pramen.

5. Murrayovy nebo Sorokinovy data jsou již sestaveny na základě vyváženého souhrnu všech druhů lexikonů, včetně marxistických. Neřeším, kdo je větší, zda Lenin nebo Aristoteles – to přenechávám autorům filosofických slovníků. Lidi jako Sokal, o kterých se mnoho píše jen kvůli cimrmanovskému vtípku, se zpravidla nedostávají do slovníků velkých osobností.

To je jen přání, že je to vyvážené. Z principu to být nemůže, protože ani oni nemají exaktní váhovou jednotku. Že se nějaké odchylky na určitém množství zprůměrují, je matematický fakt, ale nemůže to sloužit závěru, zda je proto Aristoteles *fakticky* větší filosof než Wittgenstein (kterého, ale, myslím – a teď se mohu mýlit – Murray ještě neuvádí, že?)

Práce sociologa, jako třeba Sorokinova Kulturní dynamika, konstatuje a odráží skutečnost, že někdo jako Aristoteles byl mnohásobně vlivnější, měl větší dopad na myšlení a společnost po tisíciletí, než třeba Arkesiláos. Sociolog neřeší, kdo měl pravdu a kdo byl lepší; ale konstatuje, že Aristoteles byl významnější, protože měl nepoměrně větší dopad na společnost.

6. Proč nezapočítat Ježíše – já nevím, proč jste ho do slovníku nedali? Vy jste vymezili, kdo je filosof. Opravte si to v příštím vydání, když to tak nemá být. Říkáte, že ne, že tam skutečně nemá být, protože nebyl filosof.

Ježíšovi jsme ve Slovníku konkrétně věnovali 23 řádků (když to chcete počítat, str. 227 vydání z roku 1998) – vidíte, co všechno vám ve slovníku uniká i přesto, že počet řádků je věc matematiky, s kterou já ani Abraham vskutku nic nenaděláme. A samozřejmě jsme jeho vlivu víceméně explicitně hesla jako křesťanství nebo křesťanská filosofie a spoustu dalších. Za filosofa ho ale opravdu nepovažujeme, a to ani Buddhu.

Já se s Vámi přece nepřu, já to nechal na Vás, koho považujete za vhodné zmínit v dějinách myšlení.

7. Samozřejmě, že vrcholy křivky nejsou rovnoměrně vzdáleny – není to jednoduchá periodičita, ale složená ze dvou složek. Už jste to slyšel – nereagujete na nic.

Po první křivce jsou už ale cykly pravidelné – ale jde hlavně o korelaci s reálným průběhem filosofického myšlení.

Je to výslednice sčítání dvou rytmů – kratšího (ty menší vlny) a delšího (větší vlny). Podle tradice existovaly větší a také menší období Michaela.

8. Která hesla jsem započítal – už jsem to řekl dvakrát výše, nebudu se opakovat donekonečna. Celá naše diskuse vypadá tak, že já reaguji na vše, co řeknete – a Vy nereagujete, ale ignorujete, co bylo řečeno. Reagujte na to, co odznělo, pak můžeme jít dál. Stále neslyším omluvu za všechny ty lži (nebo neodpovědné výmysly), takže slíbená data zatím neposílám.

Dobře. Hledáte trapné výmluvy, nejste schopni dodat důkazy pro testovací úseky, považují tímto definitivně Vaši teorii v oblasti filosofie za neprokázanou a tvrzení, že michaelské cykly se nacházejí v našem slovníku, za falešné. Děkuji za spolupráci.

Ptal jste se na léta 1350-1400. Odpověděl jsem Vám, že v tom období uvádíte 14 filosofů a věnujete jim 165 řádků. Tvrdil jste, že Vám vyšlo něco jiného (přestože jste ještě ani neznal čísla, která vyšla mně). Tohle se už nedokazuje, je to evidence – ty filosofy a řádky si může každý už jen spočítat. Je možné dohodnout se s Vámi na něčem tak jednoduchém? Proč si myslíte, že já musím reagovat na Vaše otázky, když Vy nereagujete na moje?

27. ledna 2013

Opravdu nevím, v čem je problém, poslat mi požadované údaje na uvedená období. Já přece nepředjímám, že jste počítal špatně. Mně to vyšlo jinak, rád bych se na to podíval. Sám jste mě do této pitomé polohy dostal, bazírujete na naprosto bagatelních počtech řádků, a když je po vás chci, děláte drahoty. Jednejte, jak uznáte za vhodné. Já už na to nemám nervy.

Ivan Blecha

A Vy, proč děláte drahoty a odmítáte mi poslat čísla, co Vám vyšlo? Vy se považujete za někoho nadřazeného v diskusi - že já mám vždy odpovědět na Vaše otázky - a Vy jen když se Vám chce?
Emil Pálaš

Promiňte, ale důkazy máte jako první přece předložit V.!!!! Já je chci zkontrolovat - tak se to přece dělá. Já mám nejdřív předložit svoje oponentní počty a vy mi je potom odsouhlasíte? Co to je za divný postup - ve vědě to běží úplně opačně. Poslal jste mi zatím přece jen souhrnná čísla: já nevím, jakých 14 filosofů máte na mysli, tak jak Vám na to mám odpovědět svým seznamem? Vždyť to nedává smysl! Důkazní břemeno je na vaší straně. Nic vám nehrozí, moje kontrolní počty si pak budete zase moci ověřit vy, nebo ne? Vy asi něco tajíte, to jinak není možné. Takže si to rozmyslete. Buďte rád, že jsme přešli do soukromé diskuse, teď byste měl veřejně u ostudu.
Ivan Blecha

Pane profesore, odmítl jsem zatím dát ty data Vám osobně, ale jiným jsem je dal, takže nejde o to, že by nesměly být viděny.

Bude to platit potud, pokud nepřestanete s tím jednostranně drzým způsobem diskuse, kde já reaguji na vše, a Vy nereagujete, ale ignorujete cokoliv z toho, co bylo řečeno. Když nevedete dialog se mnou, nemusím ho vést ani já s Vámi.

Tak s tím přestaňte a pošlu Vám sloupce počtu filosofů a počtu řádků pro každé čtvrtstoletí zvlášť.
Emil Pálaš

Pan Páleši, já ale potřebuji konkrétní jmenovité údaje pro daná období. Kolikrát Vám mám říkat, že pro kontrolu údajů mi jsou celková čísla na nic. Co je to 14 filosofů? Kteří to jsou - jak mám vědět, zda jste započítal ty správné, nebo někoho opominul? Proboha, jde o kontrolu a musím mít co kontrolovat. Vždyť to můžete mít v pořádku a já se mohu mýlit, z čeho vycházíte, že moje údaje jsou správné? Pořád, nepřetržitě mě vyzýváte, abych si to přepočítal. Já jsem tedy sestoupil až sem, k počítání řádků ve vlastním slovníku, ale potřebuji vědět, co mám počítat. Tak co vlastně chcete? Abych počítal a nedáte mi k tomu podklady? Jste jako malé dítě.
Ivan Blecha

Pane profesore,

chci, abyste i Vy reagoval na to, co říkám - a abychom nevedeli jednosměrnou komunikaci po lince, která je na Vaší straně hluchá.

1. Dohodli jsme se konečně, jakou hypotézu testujeme? Že je to ta z mé knihy - a ne nějaká jiná, Vaše, s pravidelnými odstupy a podobně?

2. Dohodli jsme se, že jsem nic nemanipuloval "aby mi to vyšlo", resp. že jste doposud nic takového nenašel?

3. Dohodli jsme se tedy, že Vám nevyšlo něco jiného, jelikož jste zatím nic nepočítal?

4. Dohodli jsme se, že jsem Vám už řekl, která hesla jsou v křivce započítány?

5. Dohodli jsme se, že číselná korelace nějakých dat s mou hypotézou je matematický fakt, a diskuse o významu toho faktu je samostatné téma a že to nebudeme plést?

6. Dohodli jsme se, že spočítat filosofy a jim věnované řádky je asi nejrozumnější způsob kvantifikace Vašich dat, nebo máte lepší?

Jestli jsme se domluvili na metodě, pak má smysl přikročit dále k spočítání dat a vyhodnocení výsledků. Nemůžete nejdříve chtít vidět data, a pak zpětně podle nich chtít měnit metodu, aby Vám vyšlo co si přejete. To je ve statistice nepřipustná chyba.

Vy jste dítě, jestli si myslíte, že můžete věčně klást otázky, ale sám neodpovídat; stále něco požadovat, ale ignorovat požadavky druhých.

E. Pálaš

1. Dohodli jsme se konečně, jakou hypotézu testujeme? Že je to ta

z mé knihy - a ne nějaká jiná, Vaše, s pravidelnými odstupy a podobně?

Od začátku testujeme vaši hypotézu, jakou jinou bychom testovali? Odstupy jsou víceméně pravidelné aspoň ve čtyřech vlnách, nebo ne?

2. Dohodli jsme se, že jsem nic nemanipuloval "aby mi to vyšlo", resp. že jste doposud nic takového nenašel?

Kdybyste četl, to, co jsme napsal, a neměl oči zalité krví, zjistil byste, že jsem nikde nepsal, že manipulujete s daty nebo že podvádíte. Data pouze subjektivně vyhodnocujete, tak, jako bych to na vašem místě dělal já a každý, kdo by s takovými daty pracoval – to je prostě princip práce s tak vágními daty, jaká jste si vybral ke zpracování. Třeba ten nešťastný Šankara. Zasunujete ho mimo jiné do evropských dějin myšlení: jakou jednotku máte na převod jeho „váhy“ či významu? Kolika se rovná Scotům Eriugenům, kolika Aristotelům? Nemůžete to vědět, protože pro tohle žádná exaktní jednotka neexistuje a musíte pracovat s odhadem. To je ta manipulace s daty, subjektivní, relativní a nepřesná, která nikdy přesná ani být nemůže. To není žádný podvod, to je nouze vaší výchozí situace.

3. Dohodli jsme se tedy, že Vám nevyšlo něco jiného, jelikož jste zatím nic nepočítal?

Vyšly mi při zkusem počítání jiné údaje, než ty, které by měly odpovídat průběhu křivky. To jsou ale počty neprůkazné, protože nevím jak jste konkrétně počítal vy.

4. Dohodli jsme se, že jsem Vám už řekl, která hesla jsou v křivce započítána?

Neřekl. Potřebuji jmenný seznam hesel pro obě období (1350-1400 a 1750-1800), abych mohl zjistit, které filosofy jste počítal a které jste případně opomněl. To je dost důležité, skoro rozhodující.

5. Dohodli jsme se, že číselná korelace nějakých dat s mou hypotézou je matematický fakt, a diskuse o významu toho faktu je samostatné téma a že to nebudeme plést?

Ano, číselná korelace nějakých (totiž kvantifikovatelných) dat s vaší hypotézou ať si klidně vytváří matematický fakt, to mi nikdy nevadilo. Pak z toho můžete odvodit i nějaké významy. Problém právě je, že nemáte k dispozici kvantifikovatelná data.

6. Dohodli jsme se, že spočítat filosofy a jim věnované řádky je asi nejrozumnější způsob kvantifikace Vašich dat, nebo máte lepší?

Ne. To je nesmysl, protože údaje, které ze slovníku zjišťujete, principiálně kvantifikovat nelze (viž výše případ se Šankarou). Tento bod je kruciólní pro celou vaši práci a od počátku na něj upozorňuji: obecně nelze najít v dějinách filosofie jednotku „filosofické významnosti“, počet řádků v našem slovníku u jednotlivých jmen nevyjadřuje automaticky skutečný význam jejich nositelů.

Jestli jsme se domluvili na metodě, pak má smysl přikročit dále k spočítání dat a vyhodnocení výsledků. Nemůžete nejdříve chtít vidět data, a pak zpětně podle nich chtít měnit metodu, aby Vám vyšlo co si přejete. To je ve statistice nepřipustná chyba.

Postup bývá obvykle následující: vy přijdete s nějakou hypotézou, kterou mají potvrzovat nějaké výpočty. Dožadujete se potvrzení nebo vyvrácení vaší teorie, to jest kontroly vašich výpočtů. To je možné jen tak, že mi ukážete, jak jste k těmto výpočtům došel. Takže já musím nejdřív počkat na údaje od vás. Jinak nemám co kontrolovat a přepočítávat. Co je na tom pořád nepochopitelného? Je to velmi prosté a pořád to nechcete pochopit.

Dožadujete se potvrzení nebo vyvrácení...

Vy se dožadujete dat, abyste je zkontroloval – já Vás o to nežádal, ztrácíte paměť? Já se s žádostí o názor obracím na kolegy, u nichž věřím v jejich mravní integritu a intelektuální schopnosti, ne na Vás. Jsem ochoten Vám ty data poskytnout, když vyjasníme, co jsme začali a nebudeme otevírat stále nová témata, která nedokončíme. Pokud skutečně nechápete, anebo se jen tak tváříte, abyste nemusel reagovat - nebudu Vám už odpovídat vůbec.

...jsem nikde nepsal, že manipulujete s daty nebo že podvádíte. Data pouze subjektivně vyhodnocujete...

Šankara. Zasunujete ho... kolika se rovná Aristotelům?

Čtyři roky tady tvrdíte, že dělám to nebo ono s daty, „aby mi to vyšlo“. Že jsem asi vynechal Descarta, nebo někam zasunul Šankaru anebo subjektivně určil jeho index významnosti, jak se mi hodí.

V Murrayově knize jsou číselné tabulky – nejznámější filosofové světa s jejich váhovými indexy. Kdybych jakéhokoliv filosofa vynechal, nebo přidal, nebo změnil jeho váhový index – byl by to podvod – protože bych tím zfalšoval pramen. Říkal bych, že data jsou převzata beze změny z uvedeného pramene, ale tam by bylo ve skutečnosti uvedeno něco jiného.

S daty tedy nikdo nedělal nic „aby mi to vyšlo“. Já jsem to nemohl udělat proto, že jsem ty data nesestavoval, ale jen převzal. Murray, Sorokin, Kroeber to nemohli udělat proto, že neznají mou hypotézu. Proto nemohli udělat nic tak, „aby mi to vyšlo“. Chápete to konečně?

Data nebyly sestaveny pod vlivem hypotézy! Kdyby to tak bylo, výsledky by byly nepřekážné. Nepleťte tuhle otázku s jinými.

...nemáte k dispozici kvantifikovatelná data... údaje, které ze slovníku zjišťujete, principiálně kvantifikovat nelze... nelze najít v dějinách filosofie jednotku „filosofické významnosti“.

Nekvantifikovatelná data jsou například tehdy, když někdo psychologovi opíše svůj duševní stav a ten slovný opis není převoditelný do čísel. Počet hesel a řádků Vašeho slovníka je kvantifikovatelný, protože je lze jednoznačně spočítat. Jde tedy o kvantifikovatelný zdroj dat.

Vy nekladete otázku po *kvantifikovatelnosti*, ale po *validitě* takových dat. I data měřitelná kvantitativně, nemusí být validní – tedy nemusí se vztahovat k tomu, co skutečně zamýšlíme měřit. Ptáme se tedy, co znamená, když je nějaký filosof obecně vybírán do slovníků a knih o dějinách filosofie, a je hodnocen jako „vlivnější“ než jiný filosof, anebo není hodnocen, ale je mu věnováno více pozornosti než jinému, je zmiňován častěji a větším počtem autorů v mnoha kontextech.

Odpověděl jsem Vám, že sociolog jako Sorokin nebo Murray kvantifikovali jasnou věc – a to je „vlivnost“ filosofa - nakolik ovlivnil diskurs a myšlení ve společnosti, nakolik se z něho vycházelo. A ne to, nakolik měl skutečně pravdu a byl obsahově brilantní. Že je mnohými hodnocen jako dost významný, aby byl zařazen do knih a rozebírán – to myslím celkem přímočaře odráží skutečnost, že měl na mnohé vliv, když o něm mnozí píšou a navazují na něj. Nevím, co jiné chcete myslet pod „významností“? Neužívejte bezobsažné pojmy! Ujasněte si význam pojmu „významnost“ – jinak nelze posoudit validitu dat k něčemu mlhavému a tudíž nemůžete ani tvrdit, že nejsou validní, protože nevíte ve vztahu k čemu.

Neřekl... nevím jak jste konkrétně počítal vy... které filosofy jste počítal a které jste případně opomněl.

Řekl. Vzal jsem všechna jmenná hesla filosofů, protože jsou datovatelná. U každého je datum, kdy žil. Nevzal jsem abstraktní hesla jako „determinismus“, „etika“, „geocentrismus“, protože nejsou jednoznačně datovány přímo autory slovníku a já do dat nechci zasahovat a něco datovat podle mého mínění. Kromě toho tam bylo několik hesel jako „aristotelismus“, „tomismus“, „Occamova břitva“ – tedy školy pojmenované podle zakladatelů – to jsem taky vzal jako indikátor významnosti toho filosofa, když je po něm pojmenován směr nebo nějaké pravidlo. Těch bylo jen pár.

Filosofů je tam 1420, řádků přes 40 000. Víte, co je počet hesel i co je počet řádků. Když říkám, že jsem spočítal všechny, tak se neptejte tak hloupě, že nevíte, které jsem „opomněl“.

Vyšly mi při zkusmém počítání jiné údaje... Potřebuji jmenný seznam hesel...

Jmenným seznamem hesel je Váš slovník. Žádný jiný nemám. Na časovou osu jsem zanesl počet filosofů a počet jim věnovaných řádků zvlášť pro každé čtvrtstoletí. Za tvořivý vrchol se v historiometrii bere 40tý rok života jako průměr – podle toho je každý zařazen do svého čtvrtstoletí.

Takže, pane Páleši: odpovězte mi prosím velmi stručně na následující otázku (pořád ten unavující Šankara...):

Šankaru v našem slovníku nemáme. Převzal jste ho z jiných zdrojů, kde má buď více řádků nebo nějakou hodnotu, odpovídající citacím většinou v indickém myšlenkovém prostředí. Vložil jste ho do nějakého souboru dat a přiřadil ho (správně) do rozmezí 800-900. Ať už to bylo jakkoli, ten Šankara musel nějak přispět ve vašem grafu k vzestupu červené linie (řečeno laicky), totiž podílet se na jakési kulminaci. A teď moje otázky: jakou měrnou jednotku jste vzal pro zařazení Šankary mezi evropské filosofy, třeba ve vztahu ke Scotovi Eriugenovi? A jakou měrnou jednotku jste použil, aby se dal Šankara srovnat třeba s významem a „vahou“ svatého Augustina, protože průběh červené linie na určení toho poměru nepochybně závisí. Vezmeme Šankaru jako symbolickou výchozí jednotku: kolik Eriugenů a Augustinů se do něj vejde (nebo kolikrát se vejde on do nich) – můžete mi uvést číslo a případně zdůvodnit, jak jste k němu došel? Pohybujeme se na exaktní půdě matematických veličin, jak pořád tvrdíte, takže tady jistě nebude prostor pro žádnou svévoli. Děkuji, Ivan Blecha

1. února 2013

Pane profesore, opakuji: data jsem převzal z uvedených pramenů beze změn. Nesestavoval jsem je já. Neměnil jsem seznam jmen, neurčoval jsem indexy významnosti, nevynechával jsem nic, nepřidával jsem nic, nic jsem nikam nekládal.

Ve Vašem slovníku je západní filosofie; tudíž Šankara tam jako indický filosof heslo nemá; a tudíž jeho příspěvek k červené křivce na straně 34 je nulový, protože jste mu věnovali v dějinách západní filosofie nula řádků. Kdybych vkládal Šankaru do červené křivky, a vedle ní uvedl jako zdroj Blechu & Horynu, tvrdil bych tím, že má ve Vašem slovníku heslo, což by byl podvod – zfalšování pramene, protože tam heslo nemá.

Ptal jste se na Murrayovu (žlutou) křivku na straně 33, pročpak má kolem roku 800 tak výrazný vrchol. Nuže proto, že Murray zpracoval dějiny světové filosofie, včetně indické a čínské. A protože tam uvádí významné filosofy (mezi nimi i Šankaru), proto tam Murrayova křivka stoupá. Kdybych Šankaru z Murrayových dat vynechal, byl by to opět podvod, zfalšování pramene, protože je tam ve skutečnosti uveden.

Ptáte se, jak jsem sestavoval váhové koeficienty vlivnosti jednotlivých osobností. Nesestavoval jsem je, ale jen převzal. Publikovali je historiometrici jako Murray, Simonton nebo Sorokin. Murrayovo dílo je z roku 2003, jsou to se Simontonom dva popřední současní historiometrici. Jak to tedy dělal Murray: zpracoval 183 pramenů. Ne bulvární prameny, ani ne odborné prameny zaměřeny na specifická témata, ale encyklopedická díla, biografické slovníky, dějiny filosofie, věd a umění, kterých primárním záměrem byla snaha podat komplexní, celkový a vyvážený přehled dějin daného oboru. Tyto prameny se zmiňovaly dohromady o necelých 20.000 tvořivých osobnostech. Vykalkuloval pro každý obor seznam významných (significant) postav – takových, co jsou zmiňovány ve více než 50% všech pramenů. A seznam špičkových (major) postav – takových, co jsou zmiňovány ve více než 90% pramenů. To jsou takoví jako Platón či Kant, jež nesmějí chybět v žádných dějinách filosofie.

Pak vypočítal indexy vynikajících (excellence, eminence) takhle: je to podíl pozornosti, který je dané osobnosti věnován v pramenech. Konkrétně to vychází buď z počtu stran, které jsou jim věnovány v biografických slovnících; nebo z počtu odkazů v indexech na konci knih o dějinách daného oboru; nebo z počtu událostí (např. vědeckých objevů) jež jsou zmiňovány v souvislosti s daným jménem. Výsledkem jsou indexy v rozmezí od 0 do 100. Například Aristoteles je v západní filosofii osobou, jež má nejvíc pozornosti ze všech. Má index 100 (100%). Pythagoras má index 15, má tedy 15% pozornosti v porovnání s Aristotelem (tedy 7 krát méně). Nietzsche má poloviční pozornost v porovnání s Heglem, Mencius 40% pozornosti Konfucia.

Otázka nezávislosti Murrayových indexů od volby pramenů: je rozřešena. Cronbachovo alfa = 0,93. Při libovolné jiné volbě pramenů, výsledky navzájem korelují průměrně ve velmi vysoké míře – shodují se na 90%.

Otázka nezávislosti těchto výsledků od volby metody: je rozřešena. Jakákoliv jiná známá metoda kvantifikace dat dává více-méně stejné výsledky. Data jsou tak robustní, že trochu jiný způsob počítání nehrá roli. V Murrayovi máte porovnání číselné výsledky pro různé metody.

Otázka, do jaké míry ty indexy odrážejí jen dočasný módní názor expertů 20. století, a nakolik by stejná metoda v jiných stoletích vedla k jiným indexům? Murray téhle Vaší otázce věnuje samostatnou podkapitolu. Odpověď není neznámá, víme nakolik. Ohodnocení z nedávné doby jsou nestálá, protože někdo je slavný omylem, a jiný je zatím nepoznaný génius. Zhruba po 100 letech však dojde ke konsenzu a zralému, dost stabilnímu úsudku, který se už prudce nemění. Proto se v historiometrii nebere posledních 50-100 let, ale se čeká na zhodnocení. Ve vědách stačí i 50 let na odhalení falešných senzací anebo uznání skutečných objevů. V umění a literatuře 100 let. Zřídka se stává, že se objeví zcela nový vysoce kvalitní pramen (třeba jako když náhle našly Kumránské svitky). Nestává se, že po 2500 letech náhle najdeme nějaké nového a doposud neznámého „Platóna“. Mnoho Aristotelových spisů se ztratilo po stěhování národů, ale i to jen v jednom koutě světa, v Evropě a ne v Asii a Africe. Bach byl v 18. století „zneuznán“ a pak v 19. století znovu „objeven“. Ale když skutečně spočítáte ty indexy, zjistíte že ani takové případy nemění zásadně celkový obraz – hlavní obrysy křivek tvořivosti.

Technické otázky, jistěže, já bral teď explicitně datovaná jmenná hesla jako „Kant“, ale už ne věcné heslo jako „věc o sobě“, jež je taky hlavně o Kantovi a kantismu. Je to jen technický problém – důkladnější studie jako ta Murrayova běže takové prameny a metodu, při nichž tento problém nevzniká. Kdyby byl na konci Vaší knihy index, byly by tam všechny odkazy na Kanta ze všech hesel, nejen v jeho jmenném heslu, ale i v heslu „věc o sobě“. Vidíte však, že přesto to výsledkem nijak dramaticky neovlivnilo, neboť Vaše a Murrayova křivka západních filosofů pěkně koreluje ($r = 0,66$).

Otázka trendu: platí obecný trend, že pozornost všech pramenů stoupá čím blíže k současnosti a klesá směrem do minulosti. O 20. či 19. století mluvíme nejvíc, o 18., 17. méně, o ještě dálnějších stoletích stále méně. Ne proto, že by ti starší nebyli významní pro svou dobu; prostě jen pramenů ubývá směrem do minulosti, nedávná doba je aktuálnější pro současné dění, je lépe zdokumentovaná a pod. Na to se používají metody odfiltrování trendu.

Otázka skupinové zaujatosti: jeden Váš kolega byl religionista, a proto prodlužoval hesla na toto téma. Jiný je marxista a napíše dlouhé heslo o Marxovi. Ovšemže, to víme. V jednom slovníku to může hrát jistou roli, ale v celosvětový průměr pramenů to nevychýlí, protože každý autor je zaujat nějakým jiným způsobem. V Murrayovi máte kapitolu věnovanou otázce, zda a jak se v datech může odrážet eurocentrismus, sexismus (preferenci pohlaví), rasismus, šovinismus, elitismus... a metody, jak to odfiltrovat.

Otázka validity – co nakonec vyjadřuje a znamená fakt, že ty nebo ony osobnosti jsou světovým míněním hodnoceny výše a je jim věnováno více pozornosti? Murray zasvětil odpovědi na tuhle otázku celou pátou kapitolu své knihy. Historiometrie má 150 let zkušeností s řešením všech těchto otázek a s vývojem metod, jak analyzovat data a jak prověřovat jejich reliabilitu nebo validitu.

Základní chybou celé téhle diskuse je, že Vy o tom všem zhořela nic nevíte a nepokládáte za potřebné se vzdělat. Vstupujete do odborné diskuse jako nekvalifikovaný a zcela neinformovaný diletant – ale rovnou se rozkřikujete, že je to všechno nesmysl. Začínáte už hotovým, arogantním a samolibým předsudkem, a až pak – v průběhu diskuse – se začínáte vyptávat a prvně slyšíte o základních pojmech a poznacích daného oboru, ve kterém mudrujete. Je to asi tak, jakoby se někdo hlučně rozkřikoval, že „filosofie“ je nesmysl, a pak počas prudké hádky by se začal vyptávat, kdože je to ten Platón nebo Kant, protože o nich slyší prvně v životě.

Když vstupujete na půdu nějaké disciplíny, o níž nic nevíte, je na místě nejdříve skromně se ptát, a ne urážet a napadat ty, kdož v ní pracují celá desetiletí. To můžete pak, až porozumíte všemu, co už oni znají, a najdete v tom chybu a dovedete to udělat lépe. Proto Vám říkám, že Vaše chování je absolutní drzost – trestuhodná „hybris“, sebestředná pýcha takového stupně, že máte zcela deformované vnímání reality, jakoby Vy jste byl univerzální génius, včetně oborů o nichž nemáte tušení, a všichni ostatní – včetně popředních postav daného oboru – jsou hlupáci, jež nelze ani recenzovat v seriózním médiu. Proč nenapíšete odbornou recenzi, ve které odhalíte, jak je celá historiometrie s jejími metodami naprosto směšná? Byl byste první a to by byl úspěch, jelikož doposud to svět přehlédl. Nebude to o mně, protože já jsem v tom oboru neznámý, ale položili byste na lopatky takového Sorokina, jež je ve všech učebnicích sociologie, nebo Murraye, jehož think-tank má vliv na současnou americkou politiku.

Nepostřehl jste, proč s Vámi tuhle diskusi vůbec vedu a co je jejím smyslem. Není to pro mě odborná diskuse s kolegou. Protože nejste v stavu pojmut ani základní a obecně známé pojmy

a metody daného odboru, nemůžeme se vůbec dostat k diskusi o mých vlastních, originálních tvrzeních a domněnkách. Nedostaneme se ke skutečným námitkám a slabým místům mé teorie a nepřispíváte nijak k pokroku v dané problematice. Jediným užitekem téhle diskuse pro čtenáře může být prohlédnutí, že univerzitní katedry vedou lidi, jež musí být okamžitě vyhozeni.

Naoko řešíme odborné téma, ale ve skutečnosti Vás pozoruji jako psychiatr. Dokumentuji Vás případ pro kolegy. Jste pozorovaný subjekt. Bude to důkladná studie, máme už 58 stran materiálu. Například, Vaše uvažování a vnímání je strhováno emocemi do takové míry, že se u Vás projevují systematické výpadky paměti. Jako teď posledně, byl jste přesvědčen, že jsem Šankaru vkládal do Blechovy křivky západních filosofů. Zcela jste zapomněl na svá vlastní slova ze strany 38, kde se výslovně ptáte, proč je v Murrayově křivce ten výrazný vrchol se Šankarou, a proč se tím liší od Blechovy křivky. Tedy proč v Blechově křivce právě chybí - a né, že proč byl do ní vložen. Takových výpadků paměti tady máme alespoň tucet. Dále ztráta schopnosti rozeznávat mezi událostmi, které se fakticky odehráli a událostmi jen představovanými - také dynamizována emocionálně. Pravidelně zapomínáte, že některé věci se ve skutečnosti neodehráli, ale jste je zfabuloval sám jako podezření na základě předběžné nedůvěry a později přestal rozlišovat od reálných událostí.

V příloze posílám Váš filosofický slovník v číselné tabulce. První sloupec je časová os, roky našeho letopočtu po čtvrtstoletích. Ve druhém sloupci je počet filosofů, kteří v daném čtvrtstoletí prožili svůj 40tý rok života. Ve třetím sloupci je počet těch několika hesel, co nejsou jmenná hesla, ale jednoznačně se pojí se jménem (jako „aristotelismus“, „Occamova břitva“). Čtvrtý sloupec je počet milimetrů textu (jeden řádek má 3,5 milimetrů, vydělením dostanete počet řádků). Zvyšné sloupce jsou už jen aritmetické propočty těch samých dat. V pátém sloupci je průměrný počet řádků věnovaný filosofům z daného čtvrtstoletí. Šestý a sedmý sloupec jsou křivky zbavené trendu - jsou to ty stejné křivky „narovnány do vodorovné polohy“, laicky řečeno. Tím je odfiltrována obecná tendence, aby se každá později žijící postava jevila významnější než ty dřívě žijící. V posledním sloupci je nakonec křivka z předposledního sloupce, jen vyhlazena klouzavými průměry z devíti členů.

4. února 2013

Pane Páleši,

děkuji za obšírnou odpověď a předběžně i za zařazení do psychiatrického výzkumu. Než vám odpovím důkladněji, musím trvat na tom, co jsem požadoval v minulém dopise: koeficient srovnání vlivu Šankary a dejme tomu Scota Eriugeny. Navrhuji jako základní jednotku "100 citací Šankary". Uveďte mi prosím vzorec pro převod této jednotky na 100 citací Scota Eriugeny - neboť se v dané době zhruba oba filosofové kryjí. Píšete totiž, že Murrayova křivka "stoupá", protože zahrnuje významné filosofy i se Šankarou. Neuvádíte ale, o kolik kvůli Šankarovi ta křivka stoupne a jak jste na to s Murrayem přesně došli. Dost mi na tomto údaji záleží - předpokládám, že pošlete jedno docela jednoduché a srozumitelné číslo. To by pro Vás neměl být problém.

Děkuji předem.

Ivan Blecha

4. února 2013

Pane profesore,

znovu jsem si to podrobně přečetl, jak vznikaly ty Murrayovy data.

U Sorokina například tento problém vůbec nevzniká, protože ten neměřil "významnost, vynikajícnost". Měřil různé typy umění a filosofie, a jeho křivky sociální dynamiky jsou vyjádřeny vždy v procentech: podíl idealistů a materialistů v dané době, deterministů a indeterministů, racionalistů a senzualistů, senzitivního a ideačního typu umění atd. Sorokin tedy zjišťuje jen

procentuální poměr různých typů světnázorů a estetických názorů a jejich změny v průběhu času. I když implicitně to tam vlastně je, protože ve výsledku víc zavážil ten, kdo má větší zastoupení v pramenech, v muzeích a galeriích a pod.

Murray zpracoval prameny. Bylo v nich 19.794 osobností, z toho 1334 filosofů. Udělal v tom seznamu čáru pod těmi, co jsou spomenuti ve víc než 50% pramenů a ty označuje jako významné (significant). Takových bylo 155 na Západě (včetně Arabů), 45 v Indii a 39 v Číně. Těchto 239 spolu tvoří tu jeho křivku. Západní filosofové tedy přispěli do té křivky celkově větším dílem, než orientální. To ale správně odráží skutečnost, že se o nich celkově víc mluví (nejen v evropských, ale i v asijských pramenech). Další věc je, že každý z nich má svůj váhový index. Murray udělal tři samostatné tabulky pro tři civilizace a váhové koeficienty vypočítal samostatně uvnitř každého. Aristoteles, Šankara a Konfucius mají všichni index 100, jako dominantní postavy ve své civilizaci. Tak jsou na jedné straně nejznámější filozofy Západu, Indie i Číny postaveni naroveň (což odráží jakýsi pocit rovnocennosti všech tří civilizací). Ale zároveň je zohledněn i fakt, že o západních filosofech celkově se mluví mnohem víc, a mají ve výsledné křivce úměrně tomu větší váhu.

Dá se uvažovat, zda by vyšlo něco zásadně jiného, kdyby Murray zvolil jinou cestu, totiž spočítat i váhové indexy poměrně vůči sobě mezi civilizacemi. Podle mně to ale udělal nejlépe, jak se dá, neboť je tu ta intuice, že ty tři tradice jsou si v něčem rovnocenné, byly relativně odděleny a mají své vlastní měřítko.

Pro naši konkrétní diskusi je však relevantní jen otázka, zda by jiný postup vedl k tomu, že by korelace s mou hypotézou přestala být signifikantní. Jinak je to jedno, pokud se křivky podle různých pramenů a různých metod sice liší, ale všechny stejně potvrzují mou tezi. A to právě potvrzují, neboť ty historická data jsou tak robustní, že je jedno, jak to uděláte. Je jedno, jaký vezmete pramen, jakou metodu, zda berete řádky, citace nebo jen samotný počet osobností, zda sčítáte ty tři civilizace dohromady anebo to počítáte s každou zvlášť. Vždy Vám vyjde jen jedna věc: že filosofování je daleko nejvíce v obdobích archanděla Michaela. Ve Vašem slovníku je trojnásobně víc filosofů co do počtu i co do věnovaného prostoru v michaelských obdobích, než v ostatních. A i po odtrendování se celkový výsledek zásadně nezmění. Není tedy potřeba ani žádná statistika, ani korelaci nemusíte rozumět. Stačí pouhá aritmetická operace sčítání: je tam toho prostě daleko nejvíce v porovnání s jinými obdobími.

Já se tuto skutečnost pokouším vysvětlit, hledám různé odpovědi. Ale popírat, že to tak je, může jen člověk buď hloupý, nebo když se dělá hloupým, anebo je zcela neinformovaný a současně tak namyšlený, že nepokládá za potřebné se informovat. Vaše námitky ohledem různých těžkostí měření mohou být částečně oprávněné, ale jsou nepodstatným kozmetickým detailem oproti velké a neměnné skutečnosti, že filosofování je rozloženo na časové ose právě takhle nerovnoměrně a na datech narození známých filosofů jakékoliv Vaše řeči nic nezmění.

Mé osobní výtky berte podmíněčně: začněte dodržovat etická pravidla dialogu a znovu budete i pro mne vážený pán profesor. Tohle téma nevyhnutně předchází jakékoli odborné (i neodborné) diskusi, protože bez něj není žádná diskuse možná. Je potřeba obeznámit se nejprve s obsahem díla, které chcete kritizovat a rozebírat. Nedělat předsudky, tedy nejdříve se ptát, pak soudit. Nepředpokládat, že ten druhý je blázen nebo dělá diletantské chyby, ale se přesvědčit, zda je dělá. Reagovat na to, co říká ten druhý - a ne mluvit dál, jakoby neslyšel. Aplikovat stejný metr na sebe i na protivníka v polemice: tedy stejná data, stejné metody, stejný typ argumentace musím uznat za platný i u druhé strany, když ho beru za platný u mně a mých kolegů. Omluvit se za omyly, zejména když šlo o šíření dezinformací o kolegovi. Myslím to vážně, že lidem jako Vy musejí tyto čtenosti být připomenuty od kolegů, a máte buď zkorigovat své chování anebo opustit univerzitu.

Berte se zrnkem humoru, že jsem Vás vyjmenoval za "subjekt psychologického pozorování". Vy jste mi jako první napsal, že musím být duševně chorý, takže je to teď jedna - jedna. Rozdíl je ale v tom, že já jsem Vám konkrétně napsal, jaké poruchy mentálních procesů jsou u Vás evidentní, tedy konstatuji fakt. Zatímco od Vás je to osobní osočení, které není podloženo ničím reálným, kromě Vaší subjektivní osobní antipatie.

Emil Páles

5. února 2013

Prosím, ještě malý dotaz - píšete, že jsem šířil desinformace o kolegovi. Pokud tím nemyslíte sebe, zajímalo by mě, o jakého kolegu se jedná. Pokud by to byly skutečně desinformace, rád bych se mu totiž omluvil.

Ivan Blecha

Tím kolegou teď myslím sebe a tuto situaci s Vámi a celým klubem Sisyfos. Aby mi mohli udělit bludný balvan, vymysleli si lstivou dezinformaci, že se v mé práci jedná o pseudovědecký důkaz andělů. Vypadám pak jako diletant, který neví, že metafyzické entity nejsou předmětem empirické vědy. Grygar a další vědí přímo z osobní komunikace se mnou, že to byla účelová lež, která falšuje skutečný obsah mé odborné práce. Setrvávají u té lži vědomě dál. Místo abyste svým skeptickým kamarádům vynadal a připomněl jim, co je to čestné jednání, podporujete to, bráníte a rozvíjíte tu lež dál. Děkan Kovář se přirozeně zalekl - ale místo abyste se rozhořčil, že takhle drze obelhávají děkana - ještě tím argumentujete, jakoby to byla pravda! Loni jsem přednášel na plzeňské univerzitě - a rektor hned dostal list, aby mě jako nositele balvanu vyhodil. Někteří kolegové dostali výhrůžné dopisy, aby se mnou nespolečovali. Na ostravské univerzitě jsem vysloveně zdůrazňoval, že z existence rytmů v dějinách nevyplývá existence andělů. A přesto jeden z docentů po přednášce sepsal posměšný pamflet a rozeslal jej kolegům, že jsem je prý chtěl přesvědčit o existenci andělíčků! Vy spolu s Heřtem neustále opakujete, že jsem cosi dělal s daty tak, aby mi to vyšlo - což je stejné jako vědecký podvod anebo nejhrubší dilentantismus. Přesto, že jste žádnou takovou manipulaci nenašli a musíte si toho být plně vědomi. Když přišlo na odbornou diskusi, všichni z Vašeho hnutí pohořeli na celé čáře - protože vždy jen vysvitlo, že nemají ani páru, oč se vlastně jedná. Jak se můžete účastnit tak hanebné kampaně a podívat se ráno do zrcadla?

Emil Pálaš

6. února 2013

Pane Páleši,

tak vidíte, dostrkali jsme se po letech z velké části už značně plané diskuse k jádru pudla, jak se říká. V posledních dopisech jste konečně poskytl konkrétní údaje, o které jsem vás již delší dobu žádal, a prozradil na sebe docela bezelstně to, co jsem předpokládal od prvního dopisu, jak za chvíli prokážu.

Začněme od konce, od vaší poslední odpovědi na to, jak jste vy (a případně Murray – pokud o něco takového měl zájem) zakomponoval Šankaru do běhu filosofických dějin. Za symptomatickou zajímavost považuji fakt, že Sorokin, na kterého jste se vždy vehementně odvolával, nakonec ve vašich propočtech figuruje jako někdo, kdo zas až tak nesouvisí s tím, co zkoumáte, protože Sorokin, jak píšete, „zjišťuje jen procentuální poměr různých typů světonázorů a estetických názorů a jejich změny v průběhu času“.

Hlavní slovo má tedy Murray. Nemohu si pomoci, ale ani on určitě nepojímal svůj výzkum jako sběr materiálu pro to, abychom na jeho základě mohli dělat nějaké křivky intelektuální výkonnosti. Jeho zajímalo, o kom se prostě hodně mluví, kdo je více a kdo méně citován, a hlavně – nemýlím-li se – jaký podíl mají jednotlivé kultury na rozvoji lidstva. Samozřejmě, že jako vedlejší, pomocné kritérium pro výzkumy vašeho typu se to hodit může, ale v žádném případě **nelze klást rovnítko** mezi to, že ten, o kom se hodně mluví, je zároveň vskutku přiměřeně této popularitě a ohlasu *fakticky* významný, tedy že je reprezentantem nějakého výronu inteligence, který lze jednoznačně kvantifikovat. Podle vás z těchto výzkumů například vychází, že Nietzsche má poloviční pozornost v porovnání s Hegelem. Fajn – z toho můžete v rámci historiometrie (kterou pro práci s daty tohoto druhu a v tomto úzkém rámci nijak nezpochybňuji) odvodit leccos zajímavého, ale absolutně nic to nevyovídá o historickém významu obou myslitelů. **Kategoricky** protestuji proti tomu, aby se na základě historiometrických údajů usuzovalo, že Nietzsche měl v dějinách filosofie *menší* význam než Hegel (natož snad přesně *poloviční*!) – v současné filosofii je Nietzsche rozhodně mnohem váženější a vlivnější, než Hegel. Ale nebylo tomu vždy a nelze ani určit, jak přesně – takže hledat zde váhový poměr stabilního rozměru je naprosto absurdní.

Ale co považují za základní a co na této nejnižší úrovni prozrazuje naprosté selhání vaší metody, je fakt, že právě a zcela pochopitelně (myslel jsem si to od začátku!) **neexistuje žádné přesné srovnání mez velikostí Aristotela, Šankary a Konfucia**. Sám Murray je počítal odděleně. Nemáte žádný koeficient převodu jejich významnosti a vaše slučování myslitelů různých kultur do jedné křivky je právě to základní pochybení, které jste nikdy nebyl schopen vyvrátit – a ani nemohl. Oháníte se přesnými výpočty, objektivním stavem a arzenálem dat, ale na této nejdůležitější úrovni nakonec pracujete velmi vágně, sugestivně a s osobním, tedy v mnoha laickým odhadem. Pokud si například myslíte, že Nietzsche je zhruba polovina Hegela, všichni rozumní lidé se vám okamžitě vysmějí!!!

Dovolím si citovat několik obrátů, které ukazují na velkou vágnost v práci s Murrayovými daty: vztah mezi kulturami nemáte určen žádným exaktním měřítkem, ale „**pocitem rovnocennosti**“. Zároveň ale západní filosofové, protože se o nich mluví „**mnohem**“ více, mají ve výsledné křivce „**úměrně tomu**“ větší váhu. Ale o kolik – jakou úměru tu právě používáte? Co je to „mnohem“ víc, když se takový údaj má promítnout do přesně vedené křivky a grafu? Dále připouštíte, že se „**dá uvažovat**“ (další subjektivní předpoklad!), že by mohlo vyjít něco jiného (tedy najednou ta práce s daty nemusí být tak úplně striktní a nezávislá na nějakých „úvahách“?) – to by se ale musely opravdu propočítat váhové indexy mezi civilizacemi navzájem, což určitě nemůže exaktně jít. Ale Murray to podle vás nakonec udělal dobře, neboť je tu „**intuice**“ (!!!!), že ty tři tradice jsou si „**v něčem**“ rovnocenné. Je tu zase jenom jakési „něco“ a jakási „intuice“. Takže, když to shrneme, vaše nástroje jsou „pocit“, „úvaha“, „intuice“ a měřítkem jsou „mnohem“, „úměrně tomu“ nebo „v něčem“.

Není proto pravda, co tvrdíte na různých místech, že jste prostě údaje z Murraye jenom „převzal“ – vždycky jsem vám namítal, že to není možné, že s nimi právě vždy **dál ještě něco podnikáte**, totiž že je zasouváte do souhrnných přehledů a že tam už nemáte žádné pevné kritérium, jenom „odhad“ a „intuici“ – ovšem intuici laika v dějinách filosofie. Svou **subjektivní aktivitu** přiznáváte bezelstně i v jiném dopise při práci s našim Slovníkem. Pořád se bráníte, že práce s hesly je dobře kvantifikovatelná, takže nemohlo dojít k žádnému zkreslení, natož vědomému, ale když popisujete, jak jste postupoval, uvádíte: „**vzal**“ jsem určitá hesla (datovatelná) a „**nevzal**“ jsem jiná hesla (která **podle vás** datovatelná nejsou) – to je přece váš výběr podle určitého hlediska, které v očích odborníka na dějiny filosofie nemá žádnou relevanci. Tento výběr třeba způsobil, že Bacon má u vás skoro polovinu řádků, než k němu ve slovníku vskutku patří (kdyby to byl slovník filosofů, měl bylo by heslo Bacon delší o heslo „idol“). Nebo: započítal jste Buddhu, ale už ne Ježíše. Ježíše jste navíc úplně přehlédl, ačkoli je mu jako osobě věnována pasáž v hesle o křesťanství (na počet řádků dokonce více než Baconovi v jeho jmenném hesle). Jak chcete něco z našeho Slovníku odvozovat, když je na těchto jednoduchých namátkových příkladech jasně vidět, jak nedbale jste počítal!!!

Vaše trvalá obrana spočívá ještě v tom, že i přes možné subjektivní reinterpretace není možné, aby ty křivky nakonec seděly – že by to musela být strašná náhoda. Nuže – pokud mohu mluvit za filosofii – říkám vám nejméně od diskuse v Olomouci, že ty křivky **prostě nesedí**. Má-li v onom základním grafu žlutá křivka zobrazovat předpokládaný průběh michaelských cyklů a tedy výronů filosofické tvořivosti, pak to přece vůbec neodpovídá skutečnosti (zatím bez ohledu na křivky, které jste odvodil z Murraye nebo z našeho Slovníku). Ve filosofii nelze mluvit o útlumu kolem roku 50 n.l., protože tam byl v běhu novoplatonismus, skepticismus a hlavně velmi vlivný stoicismus, a na počátku tisíciletí pak bohatá diskuse o základech křesťanství, filosoficky velmi významná. Naopak kolem roku 800, i když doplníte Šankaru, žádný velký vzmach není, předpokládaná kulminace kolem roku 1300 proběhla ve skutečnosti už o 150 let dříve (vezmeme-li významnou ranou scholastiku a arabskou filosofii), a od té doby je ve filosofii prakticky trvalý vzestup bez větších výkyvů (takže kolem roku 1600 není v dějinách filosofie rozhodně žádný propad). A o roce 2000 ještě nijak uvažovat nemůžeme, sám přiznáváte, že historiometrie čeká až 100 let s úsudkem, takže tahle vlna také potvrzena není. Trvám na tom, že **jakž takž** vám vyjdou z pěti maximálně dva cykly a to přece není žádný soulad s předpokladem.

Ale i výpočet křivky **podle našeho slovníku** je nějak divný. Proč vám vyšel v období 1450-1500 zhruba stejný průběh křivky jako pro léta 1750-1800, je mi záhadou, když ve vašem přehledu je pro první období podle vašeho propočtu asi 500 řádků, kdežto pro druhé asi 1700 (tedy více než třikrát tolik – a to jste ještě opominul důležitá věcná hesla, protože pro toto období uvádíte 4, ale je jich nejméně 23, takže v mých počtech přidávají dalších 300 až 400 řádků). Píšete o jakémsi odtrendování – to je sice hezké v rámci historiometrie, ale pokud to zkusí stav věcí tak, že křivka vyjde pro

zmíněná období zhruba stejně, pak je to chyba a jen se potvrzuje, že historiometrie sleduje některé zajímavé věci, ale nemůže vypovídat nic o reálném běhu událostí a jejich významu.

Kdybyste s naším Slovníkem pracoval lépe a poučeněji, křivka by tedy spíše kopírovala onen trvalý vzestup od roku 1300, protože počty řádků prostě nejsou pro vedení grafu významnosti vůbec rozhodující. Každý podprůměrný student filosofie a uživatel našeho Slovníku snad chápe, že heslo Plethon má sice 17 řádků, ale že *mnohem důležitější* je obsah tohoto hesla, v němž se píše, že Plethón založil „významné centrum“: tak významné, že určitě přesahuje číslo 17.

A to se pohybujeme na půdě filosofie, starobylé disciplíny, u níž je výhoda, že se písemná nebo věrohodná svědectví datují opravdu daleko do minulosti. Ale jak chcete sestavovat linky hudební tvořivosti, lékařského umění či malířství, když například hudební produkci z dávných dob dnes nemůže nikdo posoudit, ba ani zaslechnout, to je mi záhadou. Citace hudebních vzmachů na obrazech nebo freskách přece nemohou poskytnout odpovídající měřítko tomu, abychom to mohli srovnávat třeba s vrcholnými díly hudebního romantismu.

Na co jsem upozorňoval hned v prvním dopise? Že nelze jen tak jednoduše rozhodnout, kdo z filosofů (nebo umělců či lékařů) je větší či menší a že práce s takovým materiálem bude vždy subjektivní. Plně jste to teď potvrdil. Je jen vaše chyba, že jste zrakem zakaleným rozčilením pořad podsoval, že vás podezírám z podvádění. Subjektivní zkreslení údajů je ve vědě nepřijatelné, ale nemusí nutně znamenat podvod. Tohle spojení jsem nikde nepoužil. Jednou jsem poznamenal, že pracujete s daty, „aby vám to vyšlo“. To není nařčení ze záměrného překrucování faktů, to je stará vědecká zkušenost. Ostatně vám ji vyčítá třeba i kolega Valúšek, s kterým jste také důkladně diskutoval. Cituji: „*Ide mi totiž o to, pán Páleš, že čím d'alej tým viac chápem Vašich oponentov, že Vás obviňujú z toho, že si vyberáte fakty, ktoré Vám pasujú. Tendencnosť Vašich hypotéz je vidieť napr. v tom, koľko zadných vrátok je pootvorených a tiež v niekoľkých prípadoch.*“ Podobný postřeh učinil třeba i doc. Dohnal, odborník na statistiku: „*Když se nebudeme příliš zabývat seriózností zdrojů dat, o kterých nemám důvod pochybovat, úplností a reprezentativností výchozích údajů, o níž už pochybuji vážně, podívejme se na použitou metodiku. Hlavní pochybnost přináší postup, při kterém je nejprve vytvořen model (periodického vlivu jednotlivých archandělů) a poté se autor snaží tomuto modelu „přizpůsobit data“. Dle mého názoru by měl být postup opačný – na základě pozorovaných dat vytvořit model a ten poté ověřit statistickou metodou. K tomu bych očekával něco jako periodogram, analýzu frekvencí uvedených časových řad. O ničem takovém ale zde není ani slovo. Namísto toho je frekvence předem dána (504 let) a grafy „dokazují“, jak jí data odpovídají. O tom, jak byla tato data vybrána, vážena a transformována se v práci nepíše, pouze se to naznačuje.*“ Ve vědě opravdu nebývá obvyklé, aby ten, kdo přišel s nějakou hypotézou, považoval své vlastní výpočty za její doložení. Obvykle se to řeší různě organizovanými testy. Třeba v medicíně, pokud vím, je to hezky vidět: když se testuje hypotéza o účinnosti nějakého léku, pak se za průkazný považuje takový test, při němž ani lékař, ani pacient neví, jaký lék podávají nebo užívají. Teoretikové vědy dávno přišli na přirozenou (a často neúmyslnou) tendenci, upravovat data ve prospěch hypotézy, pokud o ní předem víme.

Tím se také vysvětluje vaše další, tentokrát trochu osobnější rozčilení. Nemusel jsem mít ze začátku v ruce vaši knihu a vaše výpočty, protože – jak se zase každý může přesvědčit – už v roce 2008, na začátku naší debaty, bylo jasné, jak to musí skončit – u vágních a subjektivních odhadů. Vaše práce bizarně míchá jakési statistické metody (které opravdu posoudit neumím) s naprosto absurdními předpoklady a východisky. Tyto předpoklady lze snadno kriticky posoudit hned zkrájí jako nerozumné až nesmyslné – lze je falzifikovat takřikajíc zdravým rozumem. Proto je zbytečné, když se dožadujete nějakého posuzování vašich výpočtů – ty mě vůbec nemusely zajímat. Je-li od začátku jasné, jak pochybné jsou vaše úvahy, je zbytečné dohadovat se, zda jste správně spočítal řádky v našem Slovníku. Sestoupil jsem na tuto úroveň jen z čiré zvědavosti – a i tak jsem zjistil, že jste počítal špatně.

Osočoval jste měl celou dobu ze lhaní nebo falšování údajů. Mám čisté svědomí – nikde jsem nelhal a vždy se jednalo o vámi způsobený interpretační posun. Moje chyba byla ovšem v tom, že jsem občas zapomínal, co už jsem jednou říkal, takže jsem se mnohde zbytečně opakoval, nebo že jsem se dopustil drobných nepřesností – to bylo dáno jednak délkou naší debaty, jednak tím, že – asi na rozdíl od vás – těmito tématy nežiji a mám spoustu jiné práce. Nic z toho ale, jak si skromně myslím, není na vyhozov z fakulty.

Velmi vám zřejmě také vadí, že vám Sisyfos udělil Bludný balvan za něco, co údajně neděláte – totiž za zkoumání vlivu andělů na dějiny. Považujete to za trapnost z jeho strany. Inu, pak si především vy sám musíte ujasnit, co vlastně zkoumáte a co chcete dokázat. Mluvíte přece o „angelologii dějin“. V jednom dopise jste napsal, že po vašich výzkumech „už nebude možné nadále mluvit o „duchovních bytostech *len* ako o predmete subjektívneho, osobného presvedčenia či vierovyznania; ale po prvý raz aj ako o *poznatku*“. A v diskusi s kolegou Valúškem píšete: „Netvrdíme, že ten-ktorý archanděl pôsobí *pouze* v letech, kdy je duchem času. Každý ze sedmi archandělů působí stále, avšak v období, kdy se stal duchem času, je jeho působení silnější. Jím inspirované kulturní formy se tedy mohou vyskytnout kdykoli, ale v jeho vlastním období budou častější a výraznější.“ Chcete-li před akademickou obcí raději mluvit o nějakých „kosmofyzických faktorech“, je to pak vlastně jedno. Vaše teorie nebude méně hodna Bludných balvanů, i když budete za „duchovní bytosti“ nebo „duchy času“, které „inspirují kulturní formy“ považovat nikoli anděly, ale výrony nějaké vesmírné energie. Vyjde to nastejno.

Rád se stanu objektem psychiatrického zkoumání – i když jste to v posledním dopise poněkud zlehčil. Když si ale pročítám některé vaše další polemiky, třeba se zmíněným Mgr. Valúškem, který v mnohém vznáší podobné námitky jako já a kterého častujete podobnými výtkami a nařčeními, jako mě, mám dojem, že jste to hlavně vy, kdo by se měl více hlídat, kdo by měl vážit slova, neurážet a držet se v nějaké psychické rovnováze. Vaše posedlost správností vaší teorie a zřejmě velká touha, být tvůrcem něčeho velikého, snad nového vědeckého paradigmatu (jak jeden z ohlasů vidí vaši práci), vede k tomu, že vašich očí každý, kdo vznese kritickou a slušně formulovanou námitku, což je ve vědě docela běžné, je hned spiklenec, podvodník, nemrava a hlupák. Možná že spíše to je téma na zajímavý typologický výzkum v psychologii.

Ale to už jsou věci, které do věcné diskuse opravdu nepatří.

Takže musíme prostě vzít jako závěr: nemáte a nikdy jste neměl spolehlivé měřítko významnosti, a už vůbec ne napříč kulturami, přesto z toho sestavujete celkové přehledy, které se tváří objektivně a exaktně. Musel jste v rozhodujících chvílích postupovat subjektivně, intuitivně, s pouhými odhady. A – aspoň pokud mohu mluvit za filosofii – její dějiny neodpovídají předpokladu michaelských cyklů a i křivka, vytažená z našeho Slovníku, neodpovídá struktuře hesel, která jsou jednotlivým obdobím věnována. To je závěr, od něhož už nemohu ustoupit a který si každý soudný čtenář může ověřit.

Oceňuji maličký posun: zdá se, že z hesla pro wikipedii konečně zmizelo absurdní konstatování, že náš Slovník vaši hypotézu nějak potvrzuje. Mnohem objektivnější je současná verze s odkazem na naši diskusi.

Trochu se mi ulevilo, že nyní můžeme naši debatu opravdu uzavřít (myslím, že ji uzavírám nejméně popáté...). Nejvíce ze všeho si přeji, abych se nenechal svést k dalším planým polemikám.

S pozdravem

Ivan Blecha

Pane profesore,

ať vezmeme kteroukoliv Vaši metodickou připomínku za pravdivou, anebo i všechny, přesto stále vyjde jeden a ten samý výsledek: **o filosofech z michaelských období se mluví a píše nejvíc.** I když nepočítáme žádnou významnost, ale jen počet osobností; i když započítáme i ty věcná hesla; i když tu křivku neodtrendujeme; i když by Murray přepočítal své indexy bez oddělení civilizací. Výsledek vždy kladně potvrzuje mou hypotézu: v michaelských obdobích je toho nejvíc, ať si to přejete spočítat jakýmkoliv z nahoře diskutovaných postupů. Všechny **Vaše námitky proto nejsou podstatné, protože nemění výsledek.** Nikdy jsem netvrdil, že neexistuje vícero metod kvantifikace a že metodu někdo volí, jen jsem upozorňoval na to, že výsledek je bez ohledu na to stejný.

To že Hegelovi se v dějinách filosofie věnuje dvojnásobný prostor než Nietzschemu je měřitelný fakt. Vy chcete měřit něco jiného, nevím jak, jakousi „skutečnou významnost“, která prý nesouvisí s jeho vlivem na literaturu a pozorností mu tam věnovanou. Vy si klidně měřte co chcete, ale co měřím já nebo Murray, ty si určujeme my sami. Autor si formuluje svou hypotézu – oponent mu nemá co vnučovat jinou!

Kdyby se Murray rozhodl publikovat i ty váhové indexy mezi civilizacemi navzájem, bylo by to nějaké číslo: třeba že o Aristotelovi se píše třikrát víc než o Šankarovi. Pak by Šankara měl index 33. Protože ve všech třech civilizacích – západní, indické i čínské – platí stejně, že nejvíc je toho v michaelských obdobích, i po sečtení toho bude nejvíc v michaelských obdobích. Přitom je jedno, zda je prohlásíte za rovnocenné anebo tu indickou za spoloviny nebo ze čtvrtiny méně významnou než západní anebo i naopak.

Věčná hesla jsou spjata s filosofi. Kdybychom si dali práci je všechny odatovat, šla by „věc o sobě“ především ke Kantovi, „idol“ k Baconovi atd. Protože filosofů je tam v michaelských obdobích třikrát víc, šlo by opět nejvíc věčných hesel do michaelských období. U Murraye či Sorokina máte ostatně zpracovány všechny hesla, není tam nic vynecháno – a výsledek vidíte na straně 33.

Můj závěr diskuse je takovýto:

1. S vytrvalou drzostí mi podsouváte překroucenou hypotézu. Svou hypotézu jsem si určil sám, je na straně 101 mé knihy a Vy podvádíte tím, že před kolegy uvádíte její falešnou verzi. Je to deduktivní hypotéza, která testuje, zda v dějinách (tedy ve známých záznamech) se periodicky věnovala pozornost těm typům tvořivosti, jež by plynuli ze starobylé nauky o duších času. Pokud ne, byla by tím tato nauka falzifikována.

Zajímají mne vlny v kolektivním nevědomí, jak se přesouvala pozornost z jednoho typu myšlení, cítění a hodnot k jiným. Třeba při dějinách vědy nezkoumám, zda byla nějaká teorie správná, ale zda byla té oblasti věnována pozornost. Alchymie 13. století byla podle dnešních poznatků nedůležitým omylem, ale z hlediska psychologie to byl horlivý výbuch zájmu o chemii.

Stále nechápete jaký je předmět mého výzkumu: je to právě lidská subjektivita, proměny duševního stavu lidí. Zbytečně zdůrazňujete, že všechny ty lidské úsudky v dějinách jsou subjektivní. To víme – a právě tato **subjektivita je předmětem mého výzkumu**. Já zjišťuji, že ve 13. století vyvrcholil zájem o chemii, kolem 1800 vyvrcholila německá klasická filosofie – co do množství subjektivní duševní energie a pozornosti věnované experimentům nebo filosofickým spekulacím. Nedebatuji o tom, zda měli pravdu a že Albertus Magnus nebo Hegel dnes už objektivně nejsou důležití pro chemii nebo současnou filosofii. Zbytečně zdůrazňujete, že všichni ti filosofové a jejich oceňovatelé byli a jsou subjektivní. Třeba, že mlado- a starohegelovci připisují velký význam Hegelovu idealismu, ale to je jen subjektivní hodnocení; a pak Marx připisuje velký význam řeckým materialistům, a to je zase jiné subjektivní hledisko atd. To víme, a mně právě zajímá, jak se tahle subjektivita mění, jak jeden typ nebo paradigma subjektivity střídá jiný typ; že jednou převládá idealismus, jindy materialismus; jednou senzualismus a jindy racionalismus. Nepřu se, že každý z nich se vyzdvihuje vždy subjektivně – ale zkoumám, kdy se (subjektivně) vyzdvihuje který. Zkoumám, v jakých dobách se považuje filosofie za důležitou a nadšeně se jí věnují, a v jiné pak malířství, a ještě jiné astronomii atd. Ovšemže si je volí za důležité vždy subjektivně! – ale tenhle fakt samotný, je faktem objektivním.

Když psycholog zkoumá pacienta: zkoumá jeho subjektivní stavy, jeho pocity, prožívání a jeho hodnocení věcí. Pak *subjektivita* pacienta je pro psychologa *objektivním předmětem* jeho zkoumání. Neznamená to, že psycholog považuje pacientovy subjektivní myšlenkové pochody a hodnocení za objektivní! Jen je objektivně zkoumá a ptá se *proč* jsou tady tyto a takové pochody a ne jiné. Stejně je to s mým výzkumem kolektivní psychologie v dějinách. Nálady, smýšlení, zaměření pozornosti lidí v různých dobách jsou subjektivní. A to objektivně zkoumám a ptám se, kdy a jaké typy subjektivity se v dějinách střídají a proč. Vy ale stále opakujete, že pozorovaný subjekt nemá ty správné myšlenkové pochody a měl by je mít jiné, objektivnější! Pozorovaná data chcete měnit! Jste psycholog, který místo aby zjistil, co se v pozorovaném subjektu odehrává a zkoumal proč – začne subjektu přesvědčovat, že má mít takové pochody, jaké chcete Vy!

Podstatné je právě to, abych do pozorovaných dat (což jsou v tomto případě subjektivní hodnocení lidí) právě nic nevkádal a nesnažil se je měnit podle mého vlastního mínění. Základy vědecké metodologie jsou však pro Vás očividně něčím zcela neznámým.

2. Ignorujete matematiku, nejen statistickou korelaci, ale i elementární aritmetické operace. Přes holý fakt, že když to sečtete (ať už sečítáte cokoliv jakkoliv), je toho vždy nejvíc v předpovězených obdobích – stále tvrdíte, že to nevyšlo, a že to není v těch obdobích.

3. Doposud jste se neomluvil za nepravdivé obvinění, že dělám s daty něco, „aby mi to vyšlo“. Murray sestavil své křivky tak, jak je sestavil. I když při tom dal nejlepšího západního, indického a čínského filosofa váhově na stejnou rovinu, udělal to on, a ne já. A protože neznal mou hypotézu, nemohl to udělat proto, „aby mi to vyšlo“, ani kdyby chtěl.

4. Užíváte dvojaký metr. Odtrendování je špatné, když ho použiji já, a správné, když ho použijete Vy. Namítáte, že nějaké středověké století přece nemůže být (po odtrendování) na stejné úrovni, jako nedávná století, v nichž máme několiknásobně víc filosofů. Ale i Ve Vaší vlastní křivce na straně 31 jsou 11., 12., 13., 14. století na stejné úrovni jako 17., 18., 19., 20. století – taky jste ji odtrendoval. Stejně tak korelace je pro Vás dobrá metoda, když vyvrací teze Vašich protivníků, ale špatná, když je potvrzuje.

5. Deformujete vědu apriorními cíli. Já se nemusím rozhodnout, co chci dokázat. Zda chci dokázat existenci andělů anebo kosmofyzikálních sil. Já to *smím* nevědět a *musím* přiznat, že nemám jednoznačné vědecké důkazy pro jedno nebo druhé. Věda je nezaujaté zkoumání a ne snaha dokázat předem stanované teze. A protože výsledek je často dán už volbou myšlenkového paradigmatu, nestanovuji dogmaticky ani ten. Ale zkoumám daný fenomén současně z různých úhlů pohledu, v termínech obou paradigmatů – materialistického i platonsko-idealistického. Sympatizanti Sisyfa jako Vy to ale skutečně děláte – máte předem stanoveno, co smí být pravda a co se smí zkoumat.

6. Jste součástí nátlakové skupiny, ve které šíříte dezinformace a pak se navzájem na sebe odvoláváte. Jako argument citujete podvod, který publikoval Dohnal; a Dohnal nebo Hořejší můžou zase citovat Vaše podvody. Citujete Kováře, že se od TOHO distancoval. Ale proč neřeknete od ČEHO? Kdo mu TO řekl, a CO mu řekl? Museli byste pak ven s tím, jak jste ho podvedli. Řekli jste mu tam, že jsem esoterik, pavědecky pletu do vědy víru v anděly – nebo něco podobného? To bylo i v listu plzeňskému rektorovi, i na udělování balvanu. Argumentujete Kovářovou reakcí, přestože víte, že to byla reakce na dezinformaci, kterou jste sami podvrhli. A používáte to jako důkaz, že jsem nereseriozní.

Každý by se měl osobně rozhořčit spolu se mnou – a vymést z univerzity tyhle Vaše prasárny, jako když Kristus vybičoval kupce z chrámu.

Emil Pálaš

24. května 2017

Pane profesore Blecho,

světová odborná obec vyřešila náš spor, zda je 500-letý rytmus v dějinách skutečný či fiktivní. Existuje a je dnes už přijímán jako dobře doložený fakt, o němž není důvod pochybovat. Počet vědeckých pracovišť, jež ho nezávislými metodami potvrdily, jde už řádově do desítek. Je doložen více-méně v celém holocénu z izotopů v letokruzích či ledovcích, pelové analýzy sedimentů nebo magnetometricky ze stalagnitů. Vybirám tady jen dva nedávné články z nejznámějších odborných časopisů. V obou máte periodogram - vysoce

signifikantní 500-letá periodicitu dominuje všem ostatním cyklům. Časopis *Nature*: <https://www.nature.com/articles/srep03611> a *Proceedings of the National Academy of Sciences*: <http://www.pnas.org/content/114/5/852>.

Naše polemika na univerzitě skončila Vaší nedůvěrou v jakákoliv měkká data. Požadovali jste tvrdá, přístrojová data, zcela nezávislá od mínění lidí. Ty existovaly již tehdy, jak jsem Vám hned řekl. Ignorovali jste to (zřejmě jste si ve Vaší zpětné logice dovodil, že odborníci potvrzující Páleše nemohou být důvěryhodní). Profesor Franz Halberg z Chronobiologického centra univerzity v Minnesotě, jeden z otců chronobiologie, potvrdil mé rytmy již v roce 2004 vlastním výzkumem. Uznal naše prvenství a pokřtil je jako *cirkasemimileniální cykly Páleše a Mikuleckého*. Publikoval to a osobně to přednesl na Komenského univerzitě v Bratislavě v roce 2004 a v roce 2009 pak na Masarykově univerzitě v Brně. Viz. recenze: <http://www.sophia.sk/recenzie>

Již v čase naší polemiky jste tedy ignorovali dění ve vědecké obci a teď ignorujete již světovou vědeckou obec jako celek. České katedry pod vlivem *Sisyfy* jsou jediné odborné instituce na světě, které doposud popírají skutečnost 500-letých rytmů v dějinách. Kdybyste alespoň teď byli schopni sebereflexe a opravili se, měl bych přece jen důvod vzdát Vám jistou úctu.

Cenu Zdeňka Kleina jsme obdrželi za následující tezi: Sluneční vítr (nebo jiný periodický kosmofyzikální faktor) vyvolává 500-leté rytmy v lidských dějinách buďto nepřímo přes klimatické cykly anebo (i současně) přímým účinkem na neuroendokrinní systém člověka. Dnes víme, že 500-letý rytmus skutečně existuje na slunci. Dlouhodobý pokles intenzity slunečního záření překlopí mořské i atmosférické proudy do stavu jiné rovnováhy, což celou oscilaci amplifikuje. Výsledkem jsou cykly teplot a srážek, jež mají dopad na dějiny. Chladná a suchá fáze kulminuje přesně tak, jak jsem předpověděl z dějin Egypta, Číny a jiných starých civilizací. Tím máme doložen jeden kompletní kauzální řetězec: slunce – labilní rovnováha klimatu – suchá a chladná období – synchronní kolaps civilizací.

Víme i to, že Slunce působí také přímo na mozek a srdce (jako elektromagnetické orgány) a tím i na hormonální systém. A má hypotéza o 500-letém rytmu estradiolu v krvi je také koroborována studií změny tvaru koster od Koepkeho a Batena. Je to jen nepřímý důkaz – vícero takových však ukazuje stejným směrem. Jistěže, zatím nemáme vysvětlení pro 500-letou složku v rozkvětech filosofie, což nás dva zajímalo nejvíce. Ale hypotézy jsou nasnadě, zejména když myslitelská tvořivost a turbulentní období skříženě korelují s malým fázovým posunem.

Proč vůbec popírat 500-leté rytmy? Příroda i dějiny jsou plné rytmů – a proč by právě 500-letý nesměl existovat? Na rozdíl ode mne jste tu otázku nijak empiricky nezkoumal – tak odkud jste vzal tak hloupý nápad? Nikdy jste proto neuvedl žádný důvod, protože nikdy ani neexistoval. Váš jediný motiv byl osobní, byla to antipatie vůči mně – tedy zcela nevědecký důvod! Ale předstírali jste, že máte nějaké neosobní, odborné důvody.

Proč vůbec české skeptiky iritovalo ocenění práce, která tradiční „andělské“ rytmy vysvětlovala přirozenými, materiálními příčinami? Proč jste kvůli tomu napadali děkana a vše kolem? Má práce byla v pořádku, ale nelíbilo se vám, že jsem to já, kdo něco dokázal a má být odměněn. Má osoba byla na vašem seznamu těch, kdo nesmí patřit mezi osobnosti.

A proč jste byli proti mně osobně? Protože ve vaší posedlosti vidíte pavědce i tam, kde nejsou. Podlehli jste skupinové autohypnóze: uspali jste se navzájem produkováním falešných zpráv, podvržených tezí a zkreslených recenzí – až jste nakonec uvěřili sami sobě, tedy jeden druhému. Přehlédli jste, co je v mých původních textech, a četli jste jen své vlastní texty o mně. Snilo se vám, že mám „vědecký důkaz existence andělů“. To ale napsala jen jedna neznalá novinářka. Prof. Hořejší mi to podsunul na svém blogu, jakoby to byl napsal já. Za tenhle jediný výrok, který ani nebyl ode mne, jste spěchali udělit mi bludný balvan – ale

ignorovali jste nejméně tucet varování z mého vlastního pera, že jde o falešnou abdukcí a že rytmy nedokazují nadpřirozeno. Tvrdohlavě jste mi podsouvali víru, že za empirickými psychickými vzorci, jež zkoumám, nutně musí být něco nadpřirozeného, a proto mám být vyloučen ze všech univerzit.

Úředníci *Sisyfa* vypisovali na všechny rektoráty, že přednáším okultismus, i když jsem přednášel třeba počítačovou lingvistiku. Na Vaší univerzitě v Olomouci jsem přednášel jen standardní, učebnicové dějiny vědy. Žádné vlastní teze. Kurz absolvovalo 100 studentů, kdokoli se mohl přijít podívat. Nebyl jste tam, ale sepsal jste do univerzitního časopisu falešnou zprávu, že přednáším okultismus. To samé se stalo v Ostravě: po mé přednášce byla sepsána falešná zpráva, že jsem přednášel něco zcela jiného. Tak se stokrát opakované lži začalo věřit, protože zaznívala z různých stran. Nevěřil bych, že organizovaná hrstka teroristů jako jste vy, může do takové míry zkřivit akademické prostředí. Na Západočeské univerzitě v Plzni mi kolegové řekli: „promiň, my víme, že jsou to idioti, ale sedí v grantových komisích...“.

Musím Vám žet „gratulovat“: úspěšně jste připravili české a slovenské školství o několik světových prvenství a o desítky milionů eur. Minimálně dva mé podněty v medicíně už zpeněžili západní výzkumníci místo nás. V roce 2006 univerzita v Bonnu potvrdila můj tip, že ve slunečnici lze najít látku účinnou proti viru HIV. Gram té látky (DCQA) se pak prodával za milion eur. A v roce 2008 univerzita Jižní Floridy potvrdila moji hypotézu, že srdeční hormony jsou silně antikancerogenní a jako tělu přirozená látka nemají vedlejší účinky. Jestli se z toho podaří vyvinout lék, bude to zlatý důl.

Nikdo z vás nemá za hořčičné zrnko charakteru, aby se za něco omluvil. Naše univerzity ztratili etiku, kvalita výuky propastně padla a za peníze se udělují diplomy už i mentálně zaostalým. Místo abyste ve mně rozpoznali spojence, vedli jste proti mně žabomyší válku. Z hlouposti a závisti takhle Češi a Slováci přicházejí o všechno, co by mohli mít, kdyby spolupracovali.

Emil Páeš